

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גְּלוּיֹן 148

פְּרָשַׁת יִתְרוֹ

שְׁנַת תשפ"ב ב' ל'כ"ק

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּיִת יִתְרוֹ

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיָן מִדִּין חֹתֵן מֹשֶׁה"

(שְׁמוֹת יח, א)

א.

(ח"א קלד)

עבודתה גדולה לומר תורה אפלו ליהיד, כלי-שפן לרבים. כי צריך לזהר מאד, שלא יאמר דבר שאינו ראוי לשכל המקבל. כי הוא בחינת 'נאוף' וכו'.

ועל-כן צריך לזהר מאד בפשאומו תורה ברבים - שדבוריו יתחלקו, שלא ישמע כל אחד כי אם מה שצריך לו, לא יותר. ואף שאומר בפני רבים לכלם בשוה, עם-כל-זה לא יכנס בלב כל אחד ואחד, כי אם הנוגע לו וצריך לו.

וכמו שכתוב בזהר (יתרו סח: על שמוות יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - "וְהָלָא כִּלְאֵי עֲלָמָא שְׁמַעוּ?!" - אֵלָא יִתְרוֹ שְׁמַע" וכו'.**

[אלא כל עלמא שמעו, ולא אתברו, ואיהו שמע ואתבר, ואתפלא מקמיה דקודשא-בריך-הוא, ואתקרב לדחלתיה]. (תרגום: וכי יתרו שמע וכל העולם לא שמעו?! - אלא כל העולם שמעו, ולא נשברו. והוא שמע, ונשבר ונכפה מלפני הקדוש-ברוך-הוא, וקרב ליראתו).

ב.

(ח"א רטו)

וכן 'יתרו', מחמת שהיה 'חותן משה', על-ידי-זה נתגיר, כמו שכתוב (שְׁמוֹת יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה"**.

כי מחמת שהיה 'חותן משה', זה גרם לו ששמע ונתגיר. כי כל עבודת משה

בחינו, ועכשו לאחר מותו - הוא רק לעשות גרים'.

ג.

(ח"ב ה, יא)

"וַיֵּרָא אֶת הַקַּיִנִּי, וַיֵּרָא אֶת עַמְלֵק" (במדבר כד, כ"א), הם סמוכים זה לזה בתורה [וכן בפרשתן נסמכו זה לזה, יתרו ועמלק] - כי 'טמאה הידוע', שהיא 'טמאת עמלק' - באה על-ידי גרים' (עי' בפנים).

ד.

(ח"ב ח, ג)

וזה בחינת (שְׁמוֹת יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - "מַה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא, קְרִיעַת יַם-סוּף וּמַלְחַמַת עַמְלֵק"** (זבחים קטז).

כי 'עמלק' טמא את ישראל ב'פגם תאות-נאוף', כמו שכתוב (דברים כה, יח): **"אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְדָּרְךָ"**, בחינת 'מקרה-לילה' חס-ושלום וכו'.

כי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): **"רֵאשִׁית גֹּיִם עַמְלֵק"**. וזה בחינת **"מלחמת עמלק"**.

והתקון לזה: הוא בחינת **"קריעת ים-סוף"**, בחינת (תהלים עד, יג): **"אֲתָה פוֹרַרְתָּ בַעֲזָה יָם, שִׁבַרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם" - הַיָּנוּ: בְּחִינַת (תהלים קי, ב): "מַטָּה עֵז"**

(תפלה בבחינת דין של הבעל-פח), שעל-ידי-זה מוציאין מפניו 'מימי הדעת' שבלע מן הקדשה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" - הינו: בחינת 'גרים'. פי על-ידי "מטה עז" הנ"ל, בחינת 'קריעת ים-סוף', שהוא מתקן ומכניע 'מלחמת עמלק' - על-ידי זֶה נעשין 'גרים', בחינת "וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" - פי מוציאין מִמֶּנּוּ גַם 'עצמות חיותו', שהוא בחינת 'גרים'.

ה.

(ח"ב מז)

סַפְּנָה גדולה לומר תורה, וצריך לזה יגיעה גדולה ואמנות יתרה, שיוכל לשקל בפלס דבריו, באפן שלא ישמע כל אחד ואחד מהשומעין ב-אם מה שצריך לו, לא יותר. ואף-על-פי שהכל שומעין כל התורה שאומרה, עם-כל-זה לא ישמע כל-אחד, רק מה שצריך לבד.

וּכְמוֹבָא (זהר יתרו סח:) על פסוק (שמות יח, א): **"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" - "וַהֲלֹא כָּל הָעוֹלָם שָׁמְעוּ?!" - אֵלֹא יְתֵרוֹ שָׁמַע" וכו'.**

[אלא כל עלמא שמעו, ולא אתברו, ואיהו שמע ואתבר, ואתכפיא מקמיה דקודשא-בריך-הוא, ואתקרב לדחלתיה]. (תרגום: וכי יתרו שמע וכל העולם לא שמע?! - אלא כל העולם שמעו, ולא נשברו. והוא שמע, ונשבר ונכפה מלפני הקדוש-ברוך-הוא, וקרב ליראתו).

כִּי רַק 'שְׁמִיעַת יְתֵרוֹ' נַחֲשָׁב לְשְׁמִיעָה, שְׁנַכְנַס בְּאֲזָנָיו. וְשְׁמִיעַת כָּל הָעוֹלָם, אֵינוֹ נַחֲשָׁב שְׁמִיעָה כָּלֵל.

וְכִי שְׂאִינוֹ יְכוּל לִזְמַר תּוֹרָה בְּבַחֲיָנָה זו - אָסוּר לוֹ לִזְמַר תּוֹרָה.

כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּשָׂא אֶל הַצַּדִּיק לְשִׁמְעַת תּוֹרָה, בָּא עִמּוֹ גַּם הָרַע שְׂלוֹ, דְּהֵינּוּ הַקְּלָפוֹת הַנִּבְרָאִים עַל-יְדֵי עֲבֹרוֹת חַס-וְשָׁלוֹם, וְהֵם הַדּוֹחֲקִים אֶת הָעוֹלָם וְעוֹשִׂים

בְּלִבּוֹל וְדַחַק גָּדוֹל בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַתּוֹרָה, כִּי הָרַע הַנִּ"ל שָׁל כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְבַלְבֵּל וְכו'.

זֶה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת ו:): "הֲאִי דְחָקָא דְכַלְה מְנִיְהוּ" - הינו: מהרע של כל אחד ואחד, שהם הקלפות כנ"ל. ואלו הקלפות רוצים גם-כן לינק מן התורה, ויניקתם הוא רק מה'מותרות'. דהינו: מה שאחד שומע יותר ולמעלה ממחו ובהנתו, זה בחינת 'מותרות', ומשם יניקתם וכו'.

וְדַע: שִׁישׁ קַלְפָּה דְקָה שְׁסֻמוּכָה לְהַקְדָּשָׁה, שְׂזֹאת הַקְּלָפָה הַדְּקָה יְכוּלָּה לִינֵק אֶפְלוֹ מִגּוּף הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, אֶפְלוֹ אִם אֵין בָּהּ מוֹתְרוֹת'.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: כְּשִׁמְדָּבְרִים מִיְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל! - שְׂאֵז בּוֹרַחַת אוֹתוֹ הַקְּלָפָה הַדְּקָה.

זֶה בְּחִינַת מַה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (זְבַחִים קטז:): "שִׁיתְרוֹ בָּא וְהִלְךְ לוֹ קִדְּם מִתַּן-תּוֹרָה" - כִּי 'יתרו' הוא בחינת הקלפה הדקה שבורחת כששומעת 'ישועות ישראל'.

[מובא גם להלן מ'ספר-המדות' - בפסוק (שמות יח, כז): "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חֲתָנּוֹ"]

ו.

(ח"ב עט, 'ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל, עם באור מוהרנ"ת ז"ל)

"וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ" (שְׁמוֹת יח, א). "קְרִיעַת יַם-סוּף וּמַלְחַמַּת עַמְלֵק" (רש"י שם; זְבַחִים קטז:). "קְרִיעַת יַם-סוּף" - זֶה 'בְּטוֹל-הַזְּמַנִּים'.

וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיְהִי" (שְׁמוֹת יד, כד). "עַמּוּד-אֵשׁ" - זֶה 'לִילָה' (שם יג, כב), וְ"עָנָן" - זֶה

י'וֹם' (שם) - "וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עֲרַבְבֶם, וּבִטַל הַזְּמַנִּים."

[חֲזַקוּנִי' על הפסוק (שמות יד, כד): "וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן, וַיַּהֲרִם אֶת מַחֲנֵה מִצְרַיִם" - בְּשַׁעֲרֵהוּ שְׁעַמּוּד־הָאֵשׁ מִסְתַּלֵּק וְעַמּוּד־הָעָנָן בָּא, בְּאוֹתוֹ זְמַן נִתְעַרְבוּ יַחַד זֶה בְּזֶה לִפְנֵי מַחֲנֵה מִצְרַיִם, וּמִצְרַיִם לֹא הִרְגְּלוּ לְרֵאוֹת 'עַמּוּד־אֵשׁ', רַק 'עַמּוּד־הָעָנָן', וְהַשָּׁף בְּלִילָה. וּכְשֶׁרָאוּ כֵן, נִתְהַמְּמוּ בְּקוֹל גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ צוֹעְקִים לְהָשִׁיב אֶת הַמְּרַכְבוֹת וְכוּ'].
"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק" - זֶה 'תְּשׁוּבָה'. "מֹשֶׁה אֶהְרֶן וְחֹדֶר" (שם יז, י) - פִּרְשׁ רַש"י: "בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים". עַל־יְדִי־זֶה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - שָׁמַע ה'קוֹל'. (עַד־כָּאן לְשׁוֹן רַבְּנֵי ז"ל).

בְּאוֹר מוֹתֵרֵנִי ז"ל: כָּל־זֶה מְצַאנוּ מִכְּתַב־יָד רַבְּנֵי ז"ל, כְּתָבָם בְּדֶרֶךְ יְרֵאִשִׁי פְּרָקִים' בְּרָמְזוּ בְּעֵלְמָא לְזַכְרוֹן וְכוּ' - מַה שְּׂאִפְשָׁר לְהַבִּין מֵעַט עַל־פִּי הַהַקְדָּמָה שֶׁהַבְנֵתִי מִדְּבָרָיו, אִמְרַתִּי לְבָאֵר מַה שֶּׁבִּידֵי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מַה שֶּׁהָאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְּנֵי ז"ל רוֹצֵה לְגַלוֹת: שֶׁ'תְּשׁוּבָה' וּבַחֲנִינִת לְמַעַלְה־מִהֲזַמֵּן, דְּהֵינּוּ 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים' - הֵם בְּחִינַת אַחַת. וְעַל־יְדִי־זֶה זוֹכִין לְשִׁמְעַ ה'קוֹל דְּקַדְשָׁה, וְלִהְיוֹת ה'קוֹל דְּסִטְרָא־אַחְרָא'.

וְכֵן מְבָאֵר בְּה'אֶלְפֵי־בֵּית הַחֲדָשׁ' (סְפָר־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): "יּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלְה מִהֲזַמֵּן, וּמַעַלְה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלְה מִהֲזַמֵּן". נִמְצָא מְבָאֵר: שֶׁ'תְּשׁוּבָה' הוּא לְמַעַלְה־מִהֲזַמֵּן. וְכוּ'.

וְעַל־יְדִי־זֶה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - שָׁמַע ה'קוֹל. הֵינּוּ כִּנּוּי: כִּי עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה' שֶׁהוּא 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים' - עַל־יְדִי־זֶה שׁוֹמְעִין ה'קוֹל־דְּקַדְשָׁה, כִּנּוּי לְמַעַלְה־מִהֲזַמֵּן. וְכוּ'.

וְעָתָה בּוֹא וּרְאֵה, וְתַבִּין מֵעַט מִדְּבָרָיו. וְנִתְחִיל לְדַגְמָא מִסּוּף דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, וְהוּא: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ, קְרִיעַת יַם־סוּף" וְכוּ' כִּנּוּי: "וַיִּשְׁמַע יַם־סוּף" - זֶה 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים'. וַיִּשְׁקֶף ה' וְכוּ'.

פִּירוּשׁ: בְּזֶה רוֹצֵה לְבָאֵר וּלְהוֹכִיחַ בְּקַצּוֹר נִפְלָא: שֶׁ"קְרִיעַת יַם־סוּף" - הוּא בְּחִינַת 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים'. כִּי ב'קְרִיעַת יַם־סוּף' כְּתִיב (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיַּהֲרִם" - זֶה 'לִילָה'. וְ"עָנָן" - זֶה 'יּוֹם'. וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עֲרַבְבֶם, וּבִטַל הַזְּמַנִּים.

וְהוֹלֵךְ וּמְבָאֵר הַהַקְדָּמָה הַנִּזְכָּר: שֶׁ'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים וְ'תְּשׁוּבָה' הוּא בְּחִינַת אַחַת וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁכְּתַב: "מְלַחֶמֶת עִמְלֶק" - זֶה 'תְּשׁוּבָה'. "מֹשֶׁה אֶהְרֶן וְחֹדֶר" - פִּרְשׁ רַש"י: "בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים".

פִּירוּשׁ: שֶׁמְבִיא רְאִיָּה: שֶׁ"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק" זֶה 'תְּשׁוּבָה' - כִּי אִזּוּ הָיוּ שְׂרוּיִים בְּתַעֲנִית 'מֹשֶׁה אֶהְרֶן וְחֹדֶר' - שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

נִמְצָא: שֶׁ'קְרִיעַת יַם־סוּף' וּ'מְלַחֶמֶת עִמְלֶק' - זֶהוּ בְּחִינַת 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים' וְ'תְּשׁוּבָה', שֶׁהֵם תְּלוּוִים זֶה בְּזֶה.

וְעַל־יְדִי־זֶה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" - שָׁמַע ה'קוֹל. הֵינּוּ כִּנּוּי: כִּי עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה' שֶׁהוּא 'בְּטוּל־הַזְּמַנִּים' - עַל־יְדִי־זֶה שׁוֹמְעִין ה'קוֹל־דְּקַדְשָׁה, כִּנּוּי לְמַעַלְה־מִהֲזַמֵּן. וְכוּ'.



"ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה" (שמות יח, ב)

ז.

(ח"ב ע)

כל מי שגדול יותר, צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום יותר.

כמו שאנו רואין: שה'צומח' - חיותו ומבקשו סמוך לו מיד, כי הוא צומח מן הארץ בסמוך לו ממש.

ו'בהמה' - מבקשה סמוך לה גם-כן על הארץ, אך הוא ברחוק יותר קצת מן ה'צומח' - כי ה'בהמה' גדולה במעלה מן ה'צומח'.

אבל 'בן-אדם' - צריך לבקש מבקשו ברחוק יותר ויותר מן ה'בהמה'.

ועל-כן משה רבנו עליו-השלוש שהיה גדול במעלה מאד - היה צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום ביותר - ועל-כן הצריך לבקש לו אשה ממדין, כי מבקשו היה רחוק, מחמת גדלותו.

ח.

(חיי-מוהר"ן רד)

ליל-שבת פרשת חקת ובלק, י"ב תמוז תק"ע - ספר על השלחן מעניניו. ותמה על-עצמו: על שעושה תמיד, דברים משנים ונפלאים מדעת בני-אדם!

על אשר הוא תמיד נעוֹנֵד ממקום למקום, ומה היה חסר לו במעֵדוועדיווקע, היה ראוי לו לישב שם תמיד - כי שם היה יושב בשלוח והשקט.

והוא לא רצה לישב בשלוח, ונסע משם וקבע דירתו בזלאתיפאליע, והיה לו שם מחלקת גדול ויסורים גדולים מאד. ונסע משם וקבע דירתו בברסלב.

אחר-כך בזה הקוץ נסע מברסלב, וקבע דירתו באומין.

ועל-כל-פנים, מאחר שבא לאומין, היה ראוי לו לבחר דירתו אצל איש הגון, והוא בחר לו אכסניא שם וכו'.

והיה קורא תמה על-עצמו, על שעושה דברים משנים ונפלאים כאלה וכו'!

עניתי ואמרתי לו: "הלא מפני מה נשא משה אשה מבנות יתרו דיקא!"

וכונתי היה פשוט: כי כך הוא מנהגי השם-יתברך, להפיר שני הפכים, כמו משה רבנו עליו-השלוש הצריך להתחבר ולהתחתן עם 'יתרו' דיקא, שהיה וכו', כמו-כן הוא מכרח להתחבר עם אנשים כאלה וכו', והבן.

אחר-כך ענה ואמר להעולם שישיבו על השלחן: "השמעתם מה שהקשה, הלא הקשה קשיא גדולה וכו'!"

ואמר: "הידעת תרוץ"?! - ואמרתי: "שאצלי אינו קשה כלל על משה רבנו עליו-השלוש"?! - ואמר: "אם-כן אתה מתרץ קשיא בקשיא אחרת!"

ואמר: "שכונתי ענין מחשבתו - כי הוא הולך עם ענין זה בפמה זמן שהוא מבקש ומתפלל לידע תרוץ על ענין זה, ועכשו הקשה הוא קשיא זו"?! - כך אמר בפני העולם עלי.

ראובני בפרשתן מה שמביא מ'עשרה מאמרות' להנ"ל; ועין שער הגלגולים, הקדמה לו).

כ עָלְיוּ נֹאמֵר (שמות יח, ד): **"וְיֵשׁם הָאֶחָד אֶלְיָעֶזֶר"**, כּמוּבָא (במדבר רבה יט, ז), **וְעַל־כֵּן בָּכַח זֶה גִּיר גָּרִים**.

וְכֵן 'יָתֵרוֹ' מַחֲמַת שֶׁהָיָה 'חֹתֵן מֹשֶׁה' - עַל־יְדִי־זָה נִתְגַּיֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יח, א): "וַיִּשְׁמַע יָתֵרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה". כִּי מַחֲמַת שֶׁהָיָה 'חֹתֵן מֹשֶׁה', זֶה גָּרַם לוֹ שִׁשְׁמַע וְנִתְגַּיֵר.

יא.

(ח"א רעג)

דַּע: שֵׁישׁ 'בָּנִים' שְׁמוּלִידִים בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲבָל יֵשׁ 'בָּנֵי עֲלִיָּה' גְּדוֹלִים מְאֹד, שְׁמוּלִידִים נְשָׁמוֹת שֶׁהֵם לְמַעְלָה מֵהַנְּשָׁמוֹת הַמְתַּלַּבְּשִׁים בְּבָנִים הַנּוֹלָדִים בְּעוֹלָם.

כִּי כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהֵם בְּעוֹלָם - הֵם "שְׁשִׁים רְבּוּא". וְאִם שֵׁישׁ יוֹתֵר, הֵם רַק מ'הֶתְחַלְּקוֹת הַנִּיצוּצוֹת'. אֲבָל 'בְּכֻלּוֹ', הֵם רַק 'שְׁשִׁים רְבּוּא'.

אֲבָל 'אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת' הַנ"ל - הֵם לְמַעְלָה מ'שְׁשִׁים רְבּוּא נְשָׁמוֹת' שֶׁמְתַּלַּבְּשִׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הֵם אֵינָם רְאוּיִין כָּל־כָּל לְהֶתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִפְלוּ כְּשֶׁבָּאִין בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵם אֵינָם נִחְשָׁבִים מְזֶה הָעוֹלָם כָּל־כָּל.

וְזֶה בְּחִינּוֹת "בְּנֵי מֹשֶׁה", שֶׁכָּתוּב בָּהֶם (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כג, ז): "וּבְנֵי רַחֲבִיָּה רְבּוּ לְמַעְלָה", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (בְּרַכּוֹת ז, א): "לְמַעְלָה מִשְׁשִׁים רְבּוּא" - כִּי הֵם לֹא הָיוּ נִחְשָׁבִים בְּכֻלּוֹ ה'שְׁשִׁים רְבּוּא', כִּי הֵם הָיוּ לְמַעְלָה מֵהֶם בְּנ"ל.

[חיי-מוהר"ן יד: כי כל דברי רבנו ז"ל, ומעשיות שאנו מספרים ממנו, אין בהם דבר שלא יהיה בהם סודות

"וְאַתֶּם אֵינְכֶם יוֹדְעִים כָּל־כָּל הָעֲנִיָּן, רַק בְּעֲנִיָּן הַמַּחֲשֶׁבֶה זֶה, אֲנִי הוֹלֵךְ זְמַן רַב, וְכִבְרֵי הַתַּפְּלִלָּתִי הִרְבֵּה עַל־זֶה וְכוּ'!

וְכִיּוֹצֵא בְּדָבָרִים אֵלוֹ דְּבַר עוֹד מְזֶה הִרְבֵּה עַל הַשְּׁלָחַן בְּלִיל־שַׁבָּת וּבְיוֹם־שַׁבָּת, וְהַפְּלִיג מְאֹד בְּעֲנִיָּן הַקְּשִׁיָּא הַנ"ל, וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחִתּוּמִים.

ט.

(ספר המדות, טהרה ח"ב א)

אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, מְטַהֶרֶת הַבַּיִת מ'צָרַעַת'.

[הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהרִין ז"ל צִין ל'שְׁמוֹת־רַבָּה' א, לב: "וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ צְפוּרָה? - שֶׁטַּהֲרָה הַבַּיִת כְּצְפוּרָה". (וצונו לה' סתונות קהנא): "כְּדָם הַצְּפוּרָה הַמְטַהֵר אֶת הַמְצָרַע".]

וְצִין גַּם ל'יִלְקוּט־שְׁמֵעוּנֵי, שְׁמוֹת פ"ב, רְמֵז קִסְט, בְּשֵׁם 'מְדַרְשׁ אַבְרָהָם: "וַיֹּאמֶר אֵל בְּנֵתִי וְאִיו' (שְׁמוֹת ב, כ) - מִיָּד יֵצֵא אֶת צְפוּרָה כְּצְפוּרָה וְהַבִּיאתוּ. דְּבַר־אֲחֵר: שֶׁטַּהֲרָה כָּל בַּיִת אֲבִיָּה כְּדָם הַצְּפוּרָה".



"וְאַתֶּם שְׁנֵי בָנֵיהָ, אֲשֶׁר שֵׁם הָאֶחָד גְּרָשִׁים וְגו'." וְשֵׁם הָאֶחָד אֶלְיָעֶזֶר" (שְׁמוֹת יח, ג'ד)

י.

(ח"א רטו)

כָּל עֲבוֹדַת מֹשֶׁה בְּחַיָּיו, וְעַכְשָׁיו לְאַחַר מוֹתוֹ, הוּא רַק לַעֲשׂוֹת גָּרִים.

וְעַל־כֵּן מְצִינּוֹ בְּמִדְרָשׁ: "שְׂרָפֵי אֶלְיָעֶזֶר הַגְּדוֹל גִּיר גָּרִים" (עין בְּרַאשִׁית־רַבָּה ע, ה; בְּמִדְבַר־רַבָּה ח, ט; קַהֲלֵת־רַבָּה ז, טז; תַּנְחוּמָא מְשַׁפְּטִים ה).

וְזֶה מַחֲמַת "שֶׁהָיָה גְּלֻגּוֹל בְּנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה" (עין גְּלֻגּוּלֵי־נְשָׁמוֹת לְהַרְמ"ע מִפְּאֲנּוֹ; וְעֵינֵי יִלְקוּט־

גבוהות ונוראות ועצומות מאד מאד. "עמק עמק מי
מִצְאָנוּ" (קהלת ג, כד).

בפרט המעשיות שעברו על זרעו הקדושים, כי 'בניו' הם
בחינת 'למעלה מששים רבוא נשמות ישראל', כמובן
ב'לקוטי מוהר"ן' חלק ראשון סימן רע"ג, על פסוק: "ובני
רחביה רבו למעלה" עין שם.

ובשביל-זה עבר עליהם מה שעבר, המקום ירחם עליהם,
להבא שימשך על פלטה הנשארת, חיים ואריכות ימים
ושנים, עליהם ועל זרעם עד סוף כל הדורות, אמן ואמן.

יב.

(ח"ב ז, בסוף)

'משה-רבנו' שהוא בחינת 'הכם-הדור'
שהוא מאיר ב'בן ותלמיד',
בחינת 'דרי-מעלה ודרי-מטה' - על-בן היה
לו 'בן' שהיה שמו 'אליעזר', ו'תלמיד'
ששמו 'יהושע'.

כי 'אליעזר בן משה', הוא בחינת 'רבי
אליעזר הגדול', כמובא במדרש (במדבר-
רבה יט, ז) על פסוק (שמות יח, ד): "וישם האחד
אליעזר" - "האחד המיחד" - כי 'משה
רבנו' בקש על זה: 'שיהיה רבי אליעזר
מיוצאי-הלציו'! - ונתקיים בן! (עין בפנים).

"אשר הוא חנה שם הר האלקים" (שמות יח, ה)

יג.

(כתב-יד רבנו ז"ל, "רב לכם", הנדפס בסוף הספר)

הנה ה'גדלות' מפיל את האדם ומשפילו,
הן בנשמיות והן ברוחניות.

כי איש ישראל, אם הוא דבוק בהשם-
יתברך ובאמונתו הקדושה - אזי אינו
יכול לשלוט עליו שום 'דין', ולא יהיה לו
שום 'נפילה'.

כי מי יוכל ליגע בו, באשר הוא קרוב אל
המלך, ובאיזה מקום "אשר הוא
חונה, שם הר האלקים" (שמות יח, ה),
וממשלת הקדוש-ברוך-הוא עליו.

אבל אם הוא נופל מאמונה, הינו: שנפל
ב'גדלות' - ואזי הוא מובדל
מהקדוש-ברוך-הוא, ואז "אין אני והוא
יכולין לדור במקום אחד" (סוטה ה), ואז כל
הדינין שזרין עליו וכו'.



"ויחד יתרו על כל הטובה" (שמות יח, ט)

יד.

(ח"ב לג)

"ויחד יתרו על כל הטובה" וכו' (שמות יח,
ט). ואמרו רז"ל (סנהדרין צד.):
"שנעשה בשרו חודיין חודיין".

כי כל השמחות, הם רק בשעתך, פגון
למשל: שמחה של 'חתנה' או 'ברית' -
השמחה הוא רק בשעתך, ואם יסתכל על
הסוף, אין שום שמחה בעולם, כי סוף אדם
וכו' [למות] [ברכות יז].

אבל אם יסתכל על הסוף של הסוף - אז
יש לו לשמח מאד, כי סוף כל סוף,
דהינו התכלית, הוא טוב מאד וכו'.

והנה זהו רק מצד הנשמה וכו', שעל-ידו
באין לתכלית הטוב.

אך מי שהוא צדיק, ואפלו גופו נקי וקדוש
מאד - יכול לשמח גם עם גופו, אפלו
אם מסתכל על הסוף, מאחר שגם גופו טהור
וקדוש.

אבל מי שאין גופו קדוש כל-כף, בפרט 'גר', שאף-על-פי שנשמתו גבוה מאד, אף-על-פי-כן גופו נוצר מטפה טמאה, ואיך אפשר לשנות זאת. נמצא שאי-אפשר לו לשמח עם גופו כשסתכל על התכלית.

וזהו: "ויחד יתרו על כל הטובה" - ש'יתרו' היה שמח על כל הטובה, פרוש: אפלו כשהסתכל להלאה מן הטובה. **וזהו:** "על כל הטובה" - למעלה ולהלאה על הטובה, אף-על-פי שהסתכל על-זה, הינו: להלאה מן הטובה, על הסוף - אף-על-פי-כן היה שמח מאד. כי מצד הנשמה, אף כשסתכל על הסוף, הוא טוב מאד כנ"ל.

אך: "שנעשה בשרו חרדין חרדין" - "בשרו" דיקא, דהינו ה'גוף' - כי מאחר שהיה 'גר', לא היה שמחתו בגופו כשהסתכל על הסוף, כנ"ל.

טו

(ח"ב לד)

אצל סתם בני-אדם, אין השמחה של כל הטובות ביחד.

כי יש חלוקים רבים בענין השמחה. למשל: כשבאין על חתנה - א) יש מי ששמח מן האכילה שאוכל, דגים ובשר וכיוצא. ב) יש אחד ששמח מן הכלי-זמר. ג) יש ששמח מדברים אחרים כיוצא בהם. ד) יש ששמח מן החתנה עצמה כגון המחתנים. ה) וכיוצא שאר חלוקים.

אבל אין אדם שיהיה שמח מכל השמחות ביחד. ואפלו מי ששמח מכל הדברים הנ"ל, אף-על-פי-כן אין השמחה מכל הדברים ביחד, רק מכל-אחד בפני-עצמו בזה אחר זה.

ו) גם יש אחד, שאין לו שום שמחה כלל, לא מן האכילה ושתייה ולא משאר דברים. ואדרבא - יש לו קנאה וצער, שמקנא על השדוף, על שזה נשתדף בזה.

אבל שלמות וגדלות השמחה הוא: מי שזוכה לשמח מכל הטובות ביחד.

וזה אי-אפשר בי-אם כשסתכל למעלה על כל הטובה, דהינו: על ה'שרש', שמשם נמשכין כל הטובות. ושם הכל אחד, ואזי שמחתו מכל הטובות ביחד, ואז השמחה גדולה מאד, ומאירה באור גדול מאד.

כי על-ידי הכלליות שנכלל שמחה בחברתה - נגדל ביותר 'אור השמחות'. וכן כל מה שנכללין יותר רבוי השמחות זה בזה - נגדל ונתוסף 'אור השמחה' ביותר ויותר, על-ידי התנוצצות שמתנוצץ משמחה לחברתה.

ועל-כן כשנכלל השמחה של כל הטובות ביחד - אזי אור השמחה גדול מאד, על-ידי רבוי ההתנוצצות מזה לזה ומזה לזה כנ"ל.

וזהו (שמות יח, ט): "ויחד יתרו על כל הטובה" - שהיה שמח מכל הטובות ביחד.

וזהו: "על כל הטובה", כי היה מסתכל למעלה "על כל הטובה", הינו על ה'שרש', ששם הכל אחד, ושם נכללין כל השמחות יחד, ועל-כן היה שמח 'על כל הטובות' ביחד, כנ"ל.



"עַתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים"
(שְׁמוֹת יח, יא)

ברוך-הוא עלֹא וְתַתָּא (אָהר יתרו סט), וְנִתְגַדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד, לְקַרֵּב הַרְחֻקִים לְהִשָּׁם־יִתְבָּרַךְ.

גַּם אִין לְאָדָם לֹאמֹר: "אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהִשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְאֲנִי רְחוֹק כְּלִיכָּה עַל־יְדֵי רַבּוֹי מַעֲשֵׂי הַרְעִים!" - כִּי אֲדַרְבֶּה: כָּל מֶה שֶׁהוּא רְחוֹק בְּיִתְרֵה, יִתְגַדַּל עַל־יְדֵי כְבוֹד הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּיִתְרֵה, כְּשֵׁי־שִׁתְּדַל לְשׁוֹב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כִּנ"ל.

יח.

(ח"א נט, א)

זֶה הָאִישׁ הַמְּשִׁתַּדֵּל לְקַרֵּב וְלַעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת, הוּא בּוֹנֵה בְּחִינַת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'.

'קֹדֶשׁ' - זֶה בְּחִינַת (ישעיה ד, ג): "וְהִנּוֹתֶר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ" - הֵינּוּ: זֶה שְׁבַנֵי־אָדָם נִשְׂאָרִים דְּבוּקִים בְּיִרְאֵה־שְׁלֵמָה עַל־יְדֵי.

וְהֵיכַל' - זֶה בְּחִינַת ה'כְּבוֹד' שֶׁנִּתְכַּפַּד הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּזֶה־ר (יתרו סז: סח.). "כִּד אֲתִי יִתְרוֹ, כִּדִּין אֲתִיקֶר שְׁמָא דְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים צו, ג; דְּבַר־הַיָּמִים־א טז, כד): "סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ" - שְׁעַל־יְדֵי שְׁמֻקְרָבִים עֲצָמָן לְעִבּוֹד־תְּהִשָּׁם־יִתְבָּרַךְ אֵלּוֹ הַרְחֻקִים, זֶהוּ כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְה'כְּבוֹד' זֶהוּ בְּחִינַת 'הֵיכַל', בְּבְחִינַת (תהלים כט, ט): "וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד".

יט.

(חיי־מוֹתֵר"ן קצג)

אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְהַצְדִּיק־הָאֱמֶת - אֲזִי לְפִי גָדַל רְשָׁעֵתֶם הַגְּדוֹלָה מְאֹד - הַהִכְנָעָה בְּעַלְמָא שְׁמֻכְנִיעִין עֲצָמָן קִצָּת לְפָנָיו לִילְךְ אֵלָיו וּלְכַבְּדוֹ, מְזָה בְּעַצְמוֹ נַעֲשֶׂה תַקוּן גָּדוֹל מְאֹד בְּמָקוֹם שֶׁנַּעֲשֶׂה.

טז.

(ח"א יב, ב)

עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוּא: שְׁגַם הָעִבּוֹ"ם יִדְעוּ שֵׁישׁ אֱלֻקִים שְׁלִיט וּמוֹשֵׁל.

כַּמּוּבָא בְּזֶה־ר (יתרו סז: סח.): "כִּד אֲתִא יִתְרוֹ וְאָמַר (שְׁמוֹת יח, יא): 'כִּי עַתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה'" וְכו' - כִּדִּין אֲתִיקֶר וְאֲתַעֲלָא שְׁמָא עַלְמָה".

יז.

(ח"א יד, ב)

אִי־אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת אֶת ה'כְּבוֹד', אֶלָּא עַל־יְדֵי 'תּוֹרַת הַסֵּד', וְ'תּוֹרַת הַסֵּד' אָמְרוּ חַז"ל (סֵפֶה מַט'): "זֶהוּ הַלּוּמֵד תּוֹרָה עַל־מְנַת לְלַמְדָּה", כִּי זֶה עֵקֶר כְּבוֹדוֹ.

כַּמּוּבָא בְּזֶה־ר (יתרו סז: סח.): "בְּשַׁעֲתָא דְשָׂאָר עִבּוֹ"ם אֲתִין וְאוּדָן לְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא, כִּדִּין אֲסַתְלַק וְאֲתִיקֶר שְׁמָא דְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא עַלְמָא וְתַתָּא, כַּמּוֹ גַּבִּי יִתְרוֹ: בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר יִתְרוֹ (שְׁמוֹת יח, יא): 'עַתָּה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים' - כִּדִּין אֲסַתְלַק וְאֲתִיקֶר שְׁמָא דְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא".

נִמְצָא: זֶהוּ כְבוֹדוֹ, כְּשֶׁבַנֵי־אָדָם שֶׁהֵם מַחוּץ לְקֹדֶשָׁה, מְקַרְבִּין אֶת־עֲצָמָן לְפָנִים מִהַקְּדוּשָׁה, הֵן 'גָּרִים' שְׁמֻגְרִין, הֵן 'בְּעַל־יִתְשׁוּבָה', שְׁגַם הֵם הֵיוּ מִבְּחוּץ - וְכִשְׁמֻקְרָבִין וּמְכַנְיָסִים אוֹתָם לְפָנִים, זֶהוּ כְבוֹדוֹ.

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, כְּבוֹד ד' (עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַנִּי"ל): עֵקֶר 'כְּבוֹד' הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ הוּא: כְּשֶׁהַרְחֻקִים בְּיִתְרֵה מְקַרְבִּים אֶת־עֲצָמָן לְהִשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲזִי אֲסַתְלַק וְאֲתִיקֶר שְׁמָא דְקֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא.

כי ישראל אומרים בכל יום כמה פעמים:
 "כי גדול ה' מכל אלהים" - ולא
 נעשה מזה רעש גדול כל-כך.

וכש בא יתרו ואמר (שמות יח, יא): "כי עתה
 ידעתי כי גדול ד'" - "כדין
 אתיקר ואסתלק שמא דקדשא-בריך-הוא
 עלא ותתא" (זהר יתרו סז: סח.).

כי דיקא בשבא מרחק כזה מעמקי
 הקלפות, ומכניע עצמו תחת הקדשה,
 מזה נתעלה ונתגדל שמו-יתברך, והבן.

גם שמעתי בשמו שאמר לאחד: "זה אין
 אתה יודע שבשאהד מהם מטה עצמו
 (הינו: שנכנס אליו ומטה עצמו אל הקדשה) - אזי
 מטין עצמן כל הרקיעין" (אז איינער פון זיי טוט
 זיך א' בייג', בייגן זיך די הימלן).



"כי יהיה להם דבר בא אלי" (שמות יח, טז)

נ.

(ח"א טו, א-ב-ג-ד-ז)

נמצא להלן בפסוק (שמות יט, ז): "ואתם
 תהיו לי ממלכת כהנים וגוי
 קדוש".



"ואתה תחזה מכל העם, אנשי חיל, יראי
 אלקים, אנשי אמת, שנאי בצע. ושמעת
 עלהם, שרי אלפים, שרי מאות, שרי
 חמשים, ושרי עשרות" (שמות יח, כא)

נא.

(ח"א נו, א-ב)

יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות,

לפי בחינתו. (א) יש שהוא "שרר בביתו"
 (אסתר א, כב). (ב) יש שהוא מושל ביותר. (ג)
 וכן יש שהוא מושל על כל העולם.

כל אחד לפי בחינת המלכות שיש לו,
 בבחינות (שמות יח, כא-כ; דברים א, טו):
 "שרי אלפים, ושרי מאות, ושרי חמשים,
 ושרי עשרות".

ובחינות המלכות הזאת שיש בכל-אחד,
 היא 'באתגליא' ו'באתפסיא'.

'באתגליא' - הינו: שהוא מושל על אלו
 האנשים 'באתגליא'.

ו'באתפסיא' - כי גם יש לכל-אחד בחינת
 'מלכות' 'באתפסיא'. שאף
 ש'באתגליא' נראה שאין לו שום ממשלה על
 אלו האנשים - עם-כל-זה 'באתפסיא'
 ובהעלם גדול הוא מושל על אלו האנשים,
 כי נשמתם הם תחתיו ונכנעים תחתיו.

וגם זאת הבחינה של 'מלכות באתפסיא',
 היא לכל-אחד לפי בחינתו, בבחינת:
 "שרי אלפים, ושרי מאות" וכו' וכו'.

וצריך כל-אחד, לבלי להשתמש עם
 בחינות המלכות שיש לו, להנאתו
 ולצרכו, שלא תהיה בחינות המלכות אצלו,
 פעבד למלאת תאותו. רק שתהיה בחינת
 המלכות בבחינת 'בן-חורין' וכו', להשתמש
 בה להשם-יתברך וכו'.

נב.

(ח"ב עב - נאמר בשפת פרשת יתרו תק"ע)

דע: שלראות את-עצמו עם ה'צדיק-
 האמת, הוא גם-כן דבר גדול מאד.

בודאי פשוטין לשמע מפיו תורה, הוא
 מעלה יתרה, אבל גם פשוטין

כי על־ידי ה'ראיה לבד של משה רבנו, שהיה רואה ומסתכל בכל אחד ואחד - היה מתנוצץ מחו של כל אחד.

ועל־ידי־זה קבל כל אחד ואחד גדלה ושדרה כפי ערכו, כפי הראוי לו לפי מדרגת מחו, דהינו בחינת: "שרי אלפים ושרי מאות" וכו'.

וזהו: "ואתה תחזה וכו', ושמת עליהם שרי אלפים וכו'" - פי על־ידי שיחזה משה ויסתכל בעם, על־ידי־זה בעצמו הוא משים אותם 'שרי אלפים' וכו'.

כי על־ידי הסתכלותו בהם, מקבל כל אחד גדלותו, על־ידי 'התנוצצות-מחו' שמתנוצץ, על־ידי ה'הסתכלות' שמסתכל בו 'חכם-הדור', בחינת 'משה'.

וגם משה היה יכול לצוות: שזה יהיה 'שר-אלף', וזה 'שר-מאה' וכו' - פי על־ידי הסתכלותו בהם, היה יודע ה'גדלה' המגיע לכל אחד ואחד, והיה יודע 'התנוצצות-המח' של כל אחד, אשר כפי 'התנוצצות-המח' בן מגיע לו 'גדלה'.

ואזי כשמקבל כל אחד גדלה כפי הראוי לו באמת לפי מדרגת מחו - אזי יודע כל אחד מהשרים והמנהיגים של ישראל לחדש 'חדושין-דאורייתא' כפי הראוי לו לפי מדרגת מחו, לא פחות ולא יותר.

כי מאחר שכל אחד עומד על מקומו הראוי לו באמת, דהינו שיש לו 'שדרה' וגדלה' כפי הראוי לו באמת בנ"ל, על־בן כל־אחד יודע לפי גדלותו והתמנותו, איך וכמה הוא צריך לחדש בתורה, ובפני כמה אנשים הוא צריך לומר תורה.

שומעין תורה, ה'ראיה' לבד שזוכין לראות את-עצמו עם הצדיק, הוא גם-כן טוב מאד. כי על־ידי־זה מקבלין 'גדלה'. ועקר ה'גדלה' היא 'שפלות' וכו'.

ודע: שכל אחד ואחד לפי 'התנוצצות-המחין' שלו, בן זוכה לקבל 'גדלה' וכו'.

ויש 'מח בללי' ויש 'מחין פרטים', וכל ה'מחין הפרטים' מקבלין מ'מח הכולל' שהוא 'חכם-הדור'.

וזהו מעלת הזוכה לראות את-עצמו עם ה'צדיק-האמת' שהוא 'חכם-הדור', בחינת 'חכם-הכולל'.

כי על־ידי שזה ה'חכם-הכולל' רואה אותו ומסתכל בו - על־ידי־זה מתנוצץ מחו, ועל־ידי־זה מקבל 'גדלה' בנ"ל.

כי כל אחד ואחד יש לו איזה מח ודעת לפי מדרגתו. אבל המח והדעת של כל אחד ואחד, מנח בקטנות ואינו מתנוצץ.

ועל־ידי שמסתכל בו ה'חכם-הדור' שהוא 'מח הכולל' - מתנוצץ מחו של כל אחד ואחד כפי מדרגת מחו, ועל־ידי־זה מקבל כל אחד 'גדלה' כפי מדרגת מחו בנ"ל.

ועל־בן משה רבנו עליו השלום, שהוא היה ה'דעת-הכולל' של כל ישראל - על־ידי ראיתו לבד שהיה מסתכל בתוך כל אחד ואחד, היה יכול לחלק הגדלה והשדרה לכל אחד ואחד פראוי לו לפי מדרגת מחו.

וזה בחינת (שמות יח, כא): "ואתה תחזה מפל העם, ושמת עליהם שרי אלפים ושרי מאות" וכו'. "ואתה תחזה" דיקא.

כי זה שממנה על אלה מִיִּשְׂרָאֵל, דְּהִינוּ
שְׂרֵה־אֱלֹהִי, הוא צריך לומר תורה
בפני אלה אנשים. וכן כלם.

[שִׁיחַ־שְׂרָפִי־קֹדֶשׁ ח"ג צ: רבנו ז"ל אמר: הבעל־שם־
טוב זצ"ל, היה שר על אֱלֹפִים עולמות. הרב מברדיטשוב
זצ"ל על (...) 'עולמות'. והצדיק רבי ברוך מעזבוז זצ"ל, על
'רבות נשמות'. על הרב בעל התניא: 'שְׂרֵה־אֱלֹהִי'. ועל
אחד אמר שהוא 'שְׂרֵה־מֵאָה'. ועל אחד אמר: שהוא רבי
של 'עשרים חסידים'].

[שִׁיחַ־שְׂרָפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"א תקצה: כשבקר
ה'בעל התניא' זצ"ל אצל רבנו ז"ל - כבדו רבנו מאד,
ואמר: 'תנו כבוד ל'שְׂרֵה־אֱלֹהִי'!].

כי יש בחינת 'רוח' בכל אחד ואחד,
וה'מנהיג־הָאֱמִתִּי' של כל ישראל, דְּהִינוּ
בחינת 'משה', הוא בחינת 'רוח־הַכּוֹלֵל',
בחינת (במדבר כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ",
וּפְרָשׁ רַש"י: "שִׂיזְדַּע לְהִלְךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד".

ו'רוח' הזה, הוא בחינת (בראשית א, ב): "רוח
אֱלֹקִים", שהוא בעצמו בחינת
ה'מחין' וכו'.

וְכֹל־אֶחָד לְפִי בְּחִינַת הַ"רוּחַ אֱלֹקִים"
שֵׁישׁ בּוֹ, בְּחִינַת 'רוח־הַקֹּדֶשׁ',
'רוח נבואה' - כְּמוֹ־כֵן זֹכָה לְחֲדָשׁ בְּתוֹרָה
וְכוּ'.

עַל־כֵּן: עַל־יְדֵי הַמְּנַהֵיג־הָאֱמִתִּי, בְּחִינַת
'משה', בְּחִינַת 'דַּעַת־הַכּוֹלֵל',
בְּחִינַת 'רוח־הַכּוֹלֵל', שֶׁעַל־יְדֵי מִתְנוּצָץ מִחוּ
שֶׁל כָּל אֶחָד, שָׁזָהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת "רוּחַ
אֱלֹקִים" שֶׁמְּשִׁיךְ לְכָל־אֶחָד, כִּי הַ"רוּחַ־
אֱלֹקִים' הוּא בְּעַצְמוֹ הַ"מַּחִין" כְּנ"ל - עַל־יְדֵי־
זֶה נִמְשָׁךְ לְכָל אֶחָד הַחַדוּשִׁין־דְּאוּרֵיתָא' וְכוּ'.

אָבֵל זֶה הַמְּנַהֵיג' - צָרִיךְ שִׁיְהִי פָרוּשׁ
גָּדוֹל בְּקֹדֶשׁ גְּדוֹלָה, וְאִזּוֹ דוֹקָא הוּא
יְכוֹל לְהִיזֵת מְנַהֵיג־יִשְׂרָאֵל'.

כִּי עַל־יְדֵי פְרִישוּתוֹ וְקֹדְשוֹ הַגְּדוֹלָה -
הוּא יְכוֹל לְחַזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, וּלְחַלֵּק הַגְּדוֹלָה לְכָל אֶחָד עַל־יְדֵי
הַהַסְתַּכְלוּת לְבַד, בְּבַחֲיַנַּת: "וְאַתָּה תַּחֲזֶה"
כְּנ"ל - כִּי הַהַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת, תְּלוּיָהּ בְּקֹדֶשׁ
וּפְרִישוּת גְּדוֹלָה.

וְעַל־כֵּן 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ' שֶׁהִיָּה קָדוֹשׁ וּפָרוּשׁ
גָּדוֹל מְאֹד עַל־פִּי הַדְּבוּר, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, כז): "וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי"
- עַל־כֵּן הִיָּה יְכוֹל לְחַזוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל
בְּיִשְׂרָאֵל, וּלְחַלֵּק לָהֶם הַגְּדוֹלָה עַל־יְדֵי־זֶה.

וְזֶהוּ: "וְאַתָּה תַּחֲזֶה" - "אַתָּה" דִּיקָא. כִּי
רַק 'מֹשֶׁה' שֶׁהִיָּה פָרוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד
בְּקֹדֶשׁ גְּדוֹלָה, זֹכָה לְהַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת - כִּי
'הַסְתַּכְלוּת הַזֹּאת', בְּחִינַת "וְאַתָּה תַּחֲזֶה",
תְּלוּיָהּ רַק בְּקֹדֶשׁ וּפְרִישוּת מִתְאַוָּה זֹאת.

וּכְשֶׁאֵין לְיִשְׂרָאֵל מְנַהֵיג וּמְשַׁגֵּיחַ בְּזֶה -
בְּאֵמַת כָּל הָעוֹלָם מְעָרָב וּמְבַלְבֵּל,
וְכֹל הַרוּצָה לְטַל אֶת הַשֶּׁם נוֹטֵל, כְּמוֹ
שֶׁמִּתְנַהֵג עִכְשָׁו בְּעוֹנוֹתֵינוּ־הַרְבִּיּים.

כִּי יִשְׂרָאֵל - צָרִיכִין שִׁיְהִיָּה עֲלֵיהֶם
'מְשַׁגֵּיחַ', שִׁישְׁגִיחַ וְיִרְאֶה בָּהֶם שִׁיעֵמֵד
כָּל אֶחָד עַל מְקוֹמוֹ הָרְאוּי לֹו בְּאֵמַת.

וְהַ"מְשַׁגֵּיחַ הַזֶּה', יְהִיָּה פָרוּשׁ וְקָדוֹשׁ
גָּדוֹל, בְּבַחֲיַנַּת 'קֹדֶשׁ'
וּפְרִישוּת מֹשֶׁה', וְאִזּוֹ יְכוֹל לְהַנְהִיג אֶת
יִשְׂרָאֵל, לְתַן לְכָל אֶחָד 'גְּדוֹלָה' פְּרָאוּי לֹו עַל־
יְדֵי הַהַסְתַּכְלוּת לְבַד כְּנ"ל.

וְעַל־יְדֵי זֶה הַמְּנַהֵיג' בְּחִינַת 'מֹשֶׁה',
שֶׁמְסַתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמִתְנוּצָץ מִחוּ, וְזֹכָה לְבִאוּר־הַתּוֹרָה,
דְּהִינוּ לְחַדוּשִׁין־דְּאוּרֵיתָא' - עַל־יְדֵי־זֶה

נמשך ב'בושה' על כל אחד ואחד, ואזי רואה כל אחד את ב'שנתו' וכלמתו' וכו'.

ועל-ידי-זה נעשה תשובה, פי עקר ה'תשובה' היא על-ידי ה'בושה'.

ועל-כן יתרו' דיקא אמר ל'משה': "ואתה תחזה" - "ואתה" דיקא

- פי משה' היה חתנו, וידע יתרו' גדל קדשותו ופרישותו, שהוא יכול לחזות ולהסתכל על כל-אחד, ולחלק להם הגדלה והשררה על-ידי ה'סתפלות' לבד כנ"ל.

גם יתרו' היה גר', והגרים באים מקדשת הזווג של הצדיקים וכו' (עין בפנים ובלקוטי מוהר"ן ח"א יד).

ועל-כן הוא יודע: גדל יקר קדשת הצדיקים, שלגדל קדשתם נעשה מזווגם נפשות הגרים, מכל-שכן קדשת פרישותם.

ועל-כן הוא יודע: שלגדל קדשת ופרישות משה, הוא יכול לחזות בעם, ועל-ידי ראייתו לבד יתן להם הגדלה כנ"ל.

וזה אותיות יתרו' - סופי-תבות: "ורבים מישני אדמת עפר יקיצו" (דניאל יב, ב).

פי יתרו' דיקא אמר ל'משה': "ואתה תחזה" כנ"ל - שעל-ידי-זה זוכין לגדלה ול'באורי-התורה, ול'בושה' ו'תשובה'. ועל-ידי ה'תשובה, שהיא בחינת חיים נצחיים, חוזר ונחיה ה'שפלות' של כל אחד, פי עקר ה'תחיה' הוא לה'שפלות', בבחינת (ישעיה כו, ט): "הקיצו ורננו שכני עפר".

וכל-זה נעשה על-ידי יתרו' דיקא שאמר ל'משה': "ואתה תחזה"

- ועל-כן מרמז באותיות יתרו': "ורבים מישני אדמת עפר יקיצו" כנ"ל - פי על-ידו נמשך בחינת חיים, בחינת תחיה, בחינת: "הקיצו ורננו שכני עפר", בחינת: "ורבים מישני אדמת עפר יקיצו", הינו בחינת 'שפלות' כנ"ל.

וזה (ישעיה ד, א): "והיה הנשאר בציון והנוותר בירושלם קדוש יאמר לו".

"והנותר בירושלם" - זה בחינת יתרו'.

על-ידו דיקא קדוש יאמר לו" - להצדיק. פי יתרו' שהוא גר', הוא יודע קדשת הצדיק כנ"ל, ועל-כן אמר ל'משה': "ואתה תחזה" - מחמת שידע קדשתו כנ"ל, וזה בחינת: "קדוש יאמר לו", כנ"ל.

ופלל היוצא מכל הנ"ל: שמי שבא אצל צדיק אמתי ושומע מפיו תורה - ראוי שימשך עליו בושה ושפלות גדול מאד.

וזה סימן' שהיה אצל צדיק-אמתי: כשנמשך עליו בושה ושפלות על-ידי ששמע מפיו איזה דבר-תורה! - פי על-ידי התורה שממשיך ה'צדיק-האמתי, על-ידי-זה נמשך בושה, כמו שהיה בשעת מתן-תורה כנ"ל.

וחיי-מוהר"ן מח: התורה חיים נצחיים שבסימן ע"ב ב'לקוטי-תנינא, נאמרה בעת שבא אצלו על שבת-קדש פרשת יתרו, צדיק אחד מפרסם גדול (ישאוקרים: שזה היה רבי מרדכי מטשענאביל זצ"ל, וישאוקרים: שזה היה הפגיד מטירקאוויצע זצ"ל. שייח'שרפי-קדש הקדש ח"ג תשלד).

והוא ז"ל לא אמר שום תורה בליל שבת-קדש ולא ביום שבת-קדש. וכשגמרנו סעדת שחרית של שבת וכבר ברכנו ברכת-המזון, והיינו סבורים להסתלק מהשלקו, אבל הוא ז"ל נשאר אז יושב על מקומו, וגם אנחנו כלנו נשארו אז יושבים לפניו, וגם הצדיק הנ"ל נשאר עדין יושב לפניו.

בתוך כך ענה ואמר: "כשרואין את-עצמו עם הצדיק, אפלו כשאין שומעין תורה, גם זה טוב מאד - כי על-ידי-זה מקבלין 'גדלה'". והתחיל לומר תורה הנ"ל. בתוך דבריו כשנכנס באמירת התורה, ענה ואמר: "הלא בתוך-כך אני אומר תורה!" - ואף-על-פי-כן גמר כל התורה הנ"ל.



"אנשי חיל" (שמות יח, כא)

נג.

(ח"ב ד, יא)

דוד' היה "איש חיל", ועמד כנגד גלות הפלשתי' וכו'.

נד.

(ח"ב ז, י)

על-ידי 'פלוניות בן ותלמיד', על-ידי-זה: מי שהוא "איש-חיל", ואינו ההפך, שקורין: 'רע-מזל', 'שלימזל' - הוא יכול לקבל בעת האכילה 'הארת-הרצון'.

דהינו: שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך ברצון מפלג, בלי שום ידיעה, שלא ידע כלל מה הוא רוצה.

ומה שמתגלה 'הארת-הרצון' בעת האכילה דוקא - דע: כי מי שרוצה להגיד מתניו להיות מפרנס, לתן פרנסה להתלויים בו - הוא צריך שיהיה 'איש-חיל', ולא יהיה ההפך, שקורין: 'רע-מזל', 'שלימזל'.

כי צריך שיהיה לו קצת 'ממשלה', כי כל ה'פרנסה' נמשך מ'המלכות' וכו'. ועל-פן מי שרוצה לקבל 'פרנסה' - צריך שיהיה לו קצת 'ממשלה', כדי שיהיה לו איזה שיכות עם ה'מלכות'.

ועל-פן כשהבעל חוגר מתניו נגד אשתו, ומחייב עצמו לפרנסה, כמו שכתוב בפתחה: "ואנא אפלה ואוקיר ואזון" וכו'! - אז נותנים לו קצת 'ממשלה' וכו'.

נה.

(ח"ב כא)

כשמחדישין 'הדושי-תורה', ואזי יש אלו הידועים, המסתכלים ומצפים על-זה.

וצריך להעמיד "אנשי חיל" (בראשית מז, ו; שמות יח, כא-כה), להעמידם לפניהם ולאחריהם, כדי שלא יתקרבו זה.

וזה נעשה על-ידי 'למוד הפוסקים' - שצריך ללמוד פוסקים קדם החדוש שמחדש, ואחר-כך!

ועל-ידי-זה נעשין בחינת "אנשי חיל" מלפניהם ומלאחריהם, והתורה יורדת והולכת ביניהם לבטח - כי ה"אנשי חיל" עומדים עם ה'פלייזין', ואינם יכולים אלו הנ"ל להתקרב.



כי "שַׁעֲרָא אֲפָמָא" שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'שֶׁכֶל-
הַתְּחַתּוֹן - הוּא "מִסְטָרָא דְּמַלְכוּת" (זהרר-קדש יתרו). וְכֵן "שׁוּנָא בְּצַע" - הוּא
 מִסְטָרָא דְּמַלְכוּת" (תקוני-זהר קכא:).

כי ה'שֶׁכֶל-הַתְּחַתּוֹן, הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה-תְּתָאָה שֶׁבְּכָל
 עוֹלָם וְעוֹלָם, שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹתוֹ הָעוֹלָם.
 שְׂזָה הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַהִנְהָגָה וְהַמְלָכוּת - הוּא
 בְּחִינַת חֲכָמָה וְשֶׁכֶל-תְּחַתּוֹן, כְּנֶגֶד ה'שֶׁכֶל
 שֶׁל הַשְּׂגוֹת-אֱלֹקוֹת'.

וְעַל-כֵּן בְּיוֹמוֹי דְּשִׁמּוּאֵל, שֶׁנִּפְלֹו רְאִישֵׁי-
 הַדּוֹר אֵל הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (שְׁמוּאֵל-א ה, ג): **"וַיְטוּ אַחֲרֵי הַבְּצַע" - עַל-כֵּן**
תִּכְרַף פְּגָמוֹ ב'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (שָׁם שָׁם, ז): **"כִּי אֲתִי מָאֶסוּ מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם"**,
"וְשָׂאוּ לָהֶם מֶלֶךְ כָּכָל הָעַבּוּדִים" (שָׁם שָׁם, ח).

וּבְיוֹמוֹי דְּשִׁלְמָה' ש'אֵין כֶּסֶף נֶחֱשָׁב"
 (מְלָכִים-א י, כא; דְּבָרִי-
 הַיְמִימִים-ב ט, כ) - הִיָּה 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה' עַל
 תְּקוּנָה וּמְכוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִי-הַיְמִימִים-א כט,
 כג): **"וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף ה'" - "שֶׁמֶלֶךְ עַל**
עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים" (מְגִלָּה יא:).

וְעַל-כֵּן זָכָה שְׁלֹמֹה, לְזָה ה'שֶׁכֶל-
 הַתְּחַתּוֹן הַנִּלְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (מְלָכִים-א ה, יא): **"וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם"**; וְכְמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (שָׁם שָׁם, ו): **"וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִכָּל**
בְּנֵי קָדָם" - כִּי זָה ה'שֶׁכֶל' הוּא בְּחִינַת
'מַלְכוּת, כְּנֶגֶד ל'.

אָבֵל עַל-יְדֵי אֲהַבַת מְמוֹן - הוּא נוֹפֵל
 לְאֲפָמָא דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, בְּחִינַת:
"שִׁבְתָּאֵי פְתִיא אֲפָמָא" (תקוני-זהר קלד), מְרָה-
 שְׁחֹרָה, בְּחִינַת (פְּרָאשִׁית ג, יז): **"בְּעַצְבוֹן**
תֵּאבְלָנָה."

"שׁוּנָאֵי בְּצַע" (שְׁמוֹת יח, כא)

"שׁוּנָאֵי בְּצַע" - שׁוּנָאֵי מְמוֹן עֲצָמָן, כְּל-שִׁבּוֹן
מְמוֹן שֶׁל אַחֲרִים. (תַּנְחומָא יתרו ב)

נו.

(ח"א ל, ג-ד-ו)

'הַשְּׂגוֹת-אֱלֹקוֹת' אֵי-אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג, כִּי-
אִם עַל-יְדֵי 'צִמְצוּמִים
רַבִּים'; מ'עֵלָה' ל'עֵלּוּל, מ'שֶׁכֶל-עֲלִיוֹן'
ל'שֶׁכֶל-תְּחַתּוֹן' וְכו'.

כְּמוֹ ה'מַלְמֹד, בְּשִׁרּוּצָה לְהַסְבִּיר 'שֶׁכֶל-
גְּדוּל' לְהַתְלַמֵּד - הוּא צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ
אוֹתוֹ ב'שֶׁכֶל תְּחַתּוֹן וְקָטָן, כְּדֵי שִׁיּוּכֵל
הַתְלַמֵּד לְהַבִּינוֹ. דְּהֵינּוּ: שֶׁהוּא מַצִּיעַ לוֹ
מִתְחַלָּה, ה'הַקְדָּמוֹת' ו'שֶׁכֶלִיּוֹת קִטְנִים'
שֶׁמְסַבֵּב לוֹ תְּחֵלָה, כְּדֵי לְהַבִּינוֹ עַל-יְדֵי-זָה
ה'מְכוּן, שֶׁהוּא 'שֶׁכֶל עֲלִיוֹן וְגְדוּל'.

וְזָה בְּחִינַת 'שְׁעָרוֹת' - שֶׁהָאָרוֹת הַמַּחֲוִין'
יּוֹצְאִין בְּה'שְׁעָרוֹת, כֵּן ה'שֶׁכֶל-הָעֲלִיוֹן'
מִתְלַבֵּשׁ ב'שֶׁכֶל-הַתְּחַתּוֹן'.

וְזָה בְּחִינַת (תקוני-זהר קכג:): "שְׁעָרָא
בְּעַגּוּלָא", בְּחִינַת 'סְבוּבִים, דְּהֵינּוּ:
ה'הַקְדָּמוֹת' הַמְסַבְּבִין עַד שְׁבָאִים אֵל
ה'מְכוּן, כְּנֶגֶד ל'.

וְזָה בְּחִינַת (שָׁם קכד.) "שְׁעָרָא אֲפָמָא",
בְּחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים א, ה): "שְׁחֹרָה אָנִי
וְנָאוּה" - כִּי ה'שְׁחֹרוֹת' מְקַבֵּץ הָרְאוֹת'
וּמְצַמְצֵם אוֹתוֹ, כְּדֵי לְרְאוֹת הַיֵּטֵב. כֵּן ה'שֶׁכֶל-
הַתְּחַתּוֹן' הוּא בְּחִינַת 'שְׁחֹרוֹת', שֶׁמְצַמְצֵם בּוֹ
נְאוּה וַיְפִי שֶׁב'שֶׁכֶל-הָעֲלִיוֹן'.

וְלָבוֹא לְה'שֶׁכֶל-הַתְּחַתּוֹן' הַזֶּה - אֵי-
אֲפָשֶׁר כִּי-אִם עַל-יְדֵי: "שׁוּנָא
בְּצַע" (שְׁמוֹת יח, כא; מְשָׁלִי כח, טז) - שִׁישְׁנָא
הַמְּמוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאוּה.

וְנוֹפֵל לְעֵגוּלָא וְסִבּוּבִים מְסֻטְרָא אַחֲרָא, בחינות (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכו" - שהוא מתאווה ומשתוקק אחר ה'ממון', בחינות (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו" - "בשטותא" (זהר בשלח סב: סג.) - הפך ה'חכמה'.

וּלְפַעֲמִים שְׁנוּפֵל חֲסִיּוֹשְׁלוֹם בְּחִינּוֹת ה'מלכות דקדשה', בחינות 'חכמה תתאה' - לגלות של 'ארבע מלכיות' וכו'. ונעשה 'ממשלת הארבע מלכיות', שהם 'ארבע גליות'.

וְכִי יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצִּעָקָה וְהַזְעָקָה הַגְּדוּלָה, בשנופל בחינות ה'מלכות', בחינות ה'חכמה תתאה', ביניהם חסיושלום וכו'.

וְעַל־כֵּן 'אברהם' היה 'איש החסד', והיה משתדל תמיד לעשות 'חסד', כדי להעלות בחינת ה'מלכות' מהם.

וְעַל־כֵּן "רדף אברהם אחר ה'ארבעה מלכים' כדי להכניעם" (בראשית יד, טו), שהן בחינת ה'ארבע מלכיות' ד'סטרא' אחרא'.

כִּי 'אברהם' היה 'שונא ממון', כִּי מֵאִם מִמּוֹן סְדוּם, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בראשית יד): "אם מחוט ועד שרוף וכו', ולא תאמר אני העשרתי את אברם".

כִּי "אברהם תקן שחרית" (ברכות כו:), בחינת 'שחרות' הנ"ל, שהוא בחינת ה'שכל' התחתון הנ"ל, בחינת 'חכמה תתאה', שהוא בחינת 'שחרות' כנ"ל, שזוכין לתקן בחינה זאת, על-ידי "שונא בצע", כנ"ל.

כז.

(ספר המדות, ענין 'שנא בצע')

[א] מִי שְׁשׂוֹנֵא מִמּוֹן - זֹכֵה ל'אריכות ימים' (ממון מ).

[ב] מִי שֶׁהוּא שׂוֹנֵא מִמּוֹן - מְלַמְּדִין אוֹתוֹ מְלַמְעָלָה, ה'דרך' ש'ילך בה' (ממון עג).



"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חֲתָנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל אֲרָצוֹ"
(שמות יח, כז)

כח.

(ספר המדות, למוד ח"ב י)

בְּשַׁעָה שֶׁהַתְּלָמִיד בָּא לְשִׁמְעַת תּוֹרָה מִפִּי הָרַב - אָזִי גַם הָרַע שֶׁל הַתְּלָמִיד, הֵינּוּ הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ עַל־יְדֵי הָרַע שְׁלוֹ, בָּאִים גַּם־כֵּן לְשִׁמְעַת וְלִינֵק, אֲבָל עַל־יְדֵי שֶׁכָּל תְּלָמִיד אֵינּוּ שׂוֹמֵעַ אֶל־הַשִּׁיר לְנַשְׁמָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹרְחִים הַקְּלָפוֹת וְאֵינֶם יְכוּלִים לְשִׁמְעַת.

אֲבָל יֵשׁ קְלָפָה דְקָה שֶׁהִיא קְרוּבָה לְקַדְשָׁה, וְהִיא אֵינָה בּוֹרַחַת אֶל־אֶת כְּשִׁישׁ בַּתּוֹרָה יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, אָזִי הִיא גַם־כֵּן בּוֹרַחַת.

וְסִימָן לְדַבֵּר (שמות יח, כז): "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חֲתָנוֹ", לְמֵאן־דְּאָמַר (עבודה זרה כד. זבחים קטז): "יתרו קדם מתן תורה בא והלך לו".

[מובא גם לעיל מ'לקוטי מוהר"ן ח"ב מז - בפסוק (שמות יח, א): "וישמע יתרו".]



"ומשה עלה אל האלקים" (שמות יט, ג)

"ואשא אתכם על פני נשרים,
ואבא אתכם אלי" (שמות יט, ד)

כ.ט.

(ח"ב פב)

עוד זאת הבחינה היתה למשה: כי כל מה שעלה למעלה יותר עליזנה, מצא שם אלקים, כמו שכתוב (שמות יט, ג): "ומשה עלה אל האלקים" [ולא שכח מהקדוש-ברוך-הוא].

ל.

(שיחות-ה"ר"ן פו)

מה שמהפכין את-עצמן ב'חתנה' - זה בחינת (שמות יט, ג-כ): "ומשה עלה", "וירד ה' על הר סיני" - שה'תתונים' עלו למעלה, וה'עליונים' ירדו למטה.

לא.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה')

וכן היה נרשם בה [בחי'ד], הדרך מעולם לעולם - כי יש דרך ונתיב, שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים (פי אי-אפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים).

והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם. כי 'אליהו' עלה לשמים בדרך פלוני, והיה כתוב שם אותו הדרך.

ומשה-רבנו עלה לשמים בדרך אחר, והיה כתוב שם אותו הדרך גם-כן.

וכן 'חנוך' עלה לשמים בדרך אחר, והיה כתוב שם גם אותו הדרך.

וכן מעולם לעולם - הכל היה נרשם ב'שרטוטי היד' הנ"ל.

לב.

(ח"א כט, ד)

לתקן כל ה'עברות' בפרטיות - הם רבים מאד, וכבד על האדם, ואי-אפשר לתקן אותם.

בכך צריך לתקן 'כלליות-הגידים', שהוא בחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו".

ואז על-ידי 'תקון-הברית' שהוא 'כלליות-הגידין' - נתתקן ממיילא כל ה'לאוין' שעבר, ונמשך להם 'לבנונית'.

כי יש מקומות צרים ודקים, שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם על-ידי 'תקון-הכללי' - שהוא זורק 'לבנונית' ו'תקונים' גם למקומות הצרים והדקים.

ואחר התקון - אזי 'מזהיר' ומטהר את ה'דקיע', בבחינת (שבת פ"ט מ"ג; יומא פ"ו מ"ח): "לשון של זהורית", שהוא מלבין עוזנותיהן של שם"ה לאוין, ומשפיע 'לבנונית' בשם"ה גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו בגדיה לבנים" - "בגדיה" דיקא, להמשיך להם 'לבנונית'.

כי כל ה'לבנונית' נמשך מן ה'מח' וכו'. ועל-ידי 'תקון כלליות הגידין', נתרומם ה'מחין', בבחינת (דברים לב, יא): "כנשר יעיר קנו". "נשרא, דא רוחא" (תקוני-זהר נג), שהוא 'כלליות-הגידין' וכו'.

וזה עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, על-ידי 'תקון-הברית', בבחינת (שמות יט, ד): "ואשא אתכם על פני נשרים ואבא אתכם אלי".



"נִשְׂרָא" - זֶה תִּקְוֵי-הַכֹּלֵי, עַל-יְדֵי-זֶה
 דִּיקָא: **"וְאָבָא אֶתְכֶם אֵלַי"** -
 שְׁנַתְקַרְבוּ אֵלָיו יַתְבַּרְךָ.

[לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיּוּת א, עַל הַתּוֹרָה הַנִּלְ: עַל-יְדֵי
 הַצִּיּוּת - מְרִים הַמַּחֲיָן, וְנִמְשָׁךְ מֵהֶם לְבִנְיָנֵי לְכָל
 הַשָּׁס"ה גִּידִין, בְּבַחֲיִנַת (קִהְלֵת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִידֵי
 לְבָנִים" - בְּגִידֵי דִיקָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם.

כִּי 'צִיּוּת' הֵם בְּחִינַת 'תִּקְוֵי-הַכֹּלֵי, בְּחִינַת (דְּבָרִים ל, יא):
 "כַּנְּשֵׁר יַעִיר קִנּוּ" - "נִשְׂרָא, דָּא רִוְחָא" (תִּקְוֵי-זֶהר ק.מ) - זֶה
 בְּחִינַת 'צִיּוּת', בְּחִינַת (יִחְזָקָל ל, ט): "מֵאַרְבַּע הַרוּחֹת בָּאֵי
 הַרוּחַ", שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע צִיּוּת', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ (בְּסִימָן
 ח).

וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (שֶׁבַת קנ"ג. עַל קִהְלֵת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ
 בְּגִידֵי לְבָנִים" - "זֶה צִיּוּת". וְכַנְּפֵי הַצִּיּוּת, הֵם בְּחִינַת
 "כַּנְּפֵי נְשָׂרִים", בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, ד): "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל
 כַּנְּפֵי נְשָׂרִים". וְעַל-יְדֵם מַעִיר הַמַּחֲיָן וְנִמְשָׁךְ מֵהֶם
 לְבִנְיָנֵי אֵל הַשָּׁס"ה גִּידִין].

[עֵינָן עוֹד בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיּוּת ג, ח; בְּרַכַּת-
 הוֹדָאָה ב: בְּעֵינָן: "כַּנְּפֵי נְשָׂרִים" - "דָּא כַּנְּפֵי מַצּוּחַ" (זֶהר
 יתרו צג), בְּחִינַת 'צִיּוּת'].

[בַּעַל-הַטּוֹרִים (בַּמְדָּבָר טו, לח): סֵפֶר גִּמְטְרִיאוֹת לְרַבִּי
 יְהוּדָה הַחֲסִיד (בְּהַעֲלוֹתָהּ ט): "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי
 נְשָׂרִים" - "נְשָׂרִים" בְּגִמְטְרִיא 'צִיּוּת'].

לג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְטִילַת-יְדַיִם שְׁחֵרִית ב, ו)

**"בְּרַגַע אַחַת וּבְשַׁעָה קֵלָה בָּאוּ מֵרַעְמָס
 לְסַכּוֹת, וְנִתְקַבְּצוּ יַחַד בְּשַׁעָה
 קֵלָה, שִׁש־מֵאוֹת אֶלֶף מִכָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם",
 כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פָּסוּק (שְׁמוֹת יט, ד):
 "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים".**

שְׁכַל-זֶה הוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה-מֵהַזְּמַן,
 חִינּוּ כִּי הִגְבִּיחַם לְמַעְלָה-
 מֵהַזְּמַן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'הַשְּׁגָחָה' שֶׁהוּא
 לְמַעְלָה-מֵהַטֶּבַע, לְמַעְלָה-מֵהַזְּמַן.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ בְּלֵי שׁוּם זְמַן, בְּלֵי
 שׁוּם 'הַכְּנָה', רַק 'בְּשַׁעָה

קֵלָה' - כִּי עִקַּר הַגְּאֻלָּה הָיָה, עַל-יְדֵי
 'הַתְּגַלּוֹת הַהַשְּׁגָחָה, שֶׁהִיא לְמַעְלָה-מֵהַזְּמַן,
 בְּחִינַת "הַפְּזוּן" (דְּבָרִים טז, ג).

לד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, סִימְנֵי בְּהֵמָה וְחִיָּה טְהוֹרָה ד, ז)

**בְּתַחֲלַת הַשְּׁלִיחוֹת הַתַּחֲחִיל לְדַבֵּר
 מִהַתְּפָאָרוֹת שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ד-ו): "אַתֶּם רְאִיתֶם
 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם, וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל
 כַּנְּפֵי נְשָׂרִים וְכוּ', וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה וְכוּ',
 וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כַּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ
 וְכוּ'".**

**שְׁכַל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הֵם דְּבָרֵי הַתְּפָאָרוֹת
 וְהַשְּׁעוּעִים שֶׁמְסַפֵּר לָהֶם גְּדַל
 חֲשִׁיבוֹתָם אֲצֵלוֹ.**

**וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהַמְּשִׁיךְ וְגֵלָה הַחֲשִׁיבוֹת
 וְהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל -
 עַל-יְדֵי זֶה הָיָה כָּל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל שֶׁל מִתַּן-
 תּוֹרָה, קוֹלוֹת וּבְרָקִים וְכוּ' - שְׁכַל-זֶה הוּא
 בְּחִינַת 'יְרָאָה' - כִּי הַיְרָאָה עַל-יְדֵי
 הַתְּפָאָרוֹת שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל וְכוּ', כַּנְּל.**



"וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים" (שְׁמוֹת יט, ה)

לה.

(ח"א כא, ט)

**אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים "עַם סִגְלָה" (שְׁמוֹת יט, ה;
 דְּבָרִים ז, ו; יד, ב; כו, יח) - כְּמוֹ 'סִגְלָה'
 שְׁעוּשִׁין לְרַפּוּאָה, אֶה-עַל-פִּי שְׁאִין הַטֶּבַע
 מְחִיב שִׁיחִיָּה זֶה לְרַפּוּאָה, אֶה-עַל-פִּי-כֵן
 מְסַגֵּל לְרַפּוּאָה, וְזֶה לְמַעְלָה מֵהַטֶּבַע שְׁאִין
 הַשְּׁכַל-הָאֲנוּשֵׁי מִבֵּין.**

כְּמוֹ-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְעַם סִגְלָתוֹ, אֲהַעֲלֶי-פִי שְׂאִין הַשֶּׁכֶל-הָאֲנוּשִׁי מִבֵּין: אֵיךְ לָקַח עִם מִתּוֹךְ עַמִּים? - כְּמוֹ בְשַׁעַת 'קָרִיעַת יַם-סוּף' שְׁקִטְרַג מִדַּת-הַדִּין: "הִלְלוּ עוֹבְדֵי עַבּוֹ"ם" וְכוּ' (זוהר תרומה קע:), אֲהַעֲלֶי-פִי-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ לְ"עַם קָדוֹשׁ" (דברים ז, ו; יד, ב; יד, כא; כו, יט).

נִמְצָא: שְׁזָה כְּמוֹ 'סִגְלָה', לְמַעַלְה-מַהֲטָבַע, לְמַעַלְה מִשְׁכַּל-אֲנוּשִׁי, וְזָה בְחִינַת 'מְקִיפִין'.

וְמִי שְׁזָכָה לְאֵלוּ הַמְקִיפִין, לְהוֹלִיד אוֹתָם וּלְהַכְנִים אוֹתָם בְּפָנִים, נִמְצָא שְׁזָכָה לְהַבִּין אֶת הַסִּגְלָה.

בְּכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְחִינָתוֹ יֵשׁ לוֹ 'פְּנִימִי' וְ'מְקִיף', וְכָל מֶה שְׁחַנְנוּ הַשֵּׁם לְהַבִּין וּלְחַדֵּשׁ אֵיזָה דָבָר וּלְהַכְנִים הַמְקִיף לְפָנִים - בּוֹדָאֵי הַיִּשָּׁר מְחַיֵּב לְגַלוֹת הַסִּגְלָה לְ"עַם סִגְלָה", וְלְהִיטִיב מְטוֹבּוֹ לְאַחֲרִים.



"וְעַתָּה אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי" (שְׁמוֹת יט, ה)

אם עתה תקבלו עליכם, יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשורות. (רש"י: מכילתא יתרו, בחדש ב)

לו.

(ח"א סב, ה-בסוף)

עֵקֶר כָּל הַדְּבָרִים, הֵן הַתְּחִלָּה, כִּי "כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת" (מְכִילְתָּא יתרו, בחדש ב), מִחֲמַת שְׁיּוּצָא מִהַפֵּךְ לְהַפֵּךְ, אֲבָל אַחַר הַתְּחִלָּה, הוּא נִכְנָס מְעַט בְּהַרְגֵּל, וְאִינוּ קֹשֶׁה עָלָיו כְּלִפְדֵּי. וְכֵן

בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוֹלֵךְ לְמִרְחוֹק מִהַתְּחִלָּה, כֵּן נִקַּל הַדָּבָר, שְׁנִכְנָס מְעַט בְּהַרְגֵּל.

נִמְצָא: שְׁעֵקֶר כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל יָמִים, אִינוּ אֶלָּא ה'הַתְּחִלָּה'.

וְעַל-כֵּן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם שְׁנוּסַע לְהַצְדִּיק, צָרִיךְ שִׁירָאָה שְׁיָבוֹא בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, בְּכַח הַתְּלַהּבוֹת גְּדוֹל וְהַתְּגַבְּרוֹת חֻדָּשׁ לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ!

לֹא כְּמוֹ שְׁכָבֵר הָיָה אֲצֵל הַצְדִּיק וְעִכְשָׁו בְּא פַּעַם שְׁנִית, רַק כְּמוֹ שֶׁלֹּא הָיָה אֲצֵלוֹ מֵעוֹלָם, וְיִהְיֶה אֲצֵלוֹ כְּמוֹ שֶׁבֹא עִכְשָׁו מִחֻדָּשׁ פַּעַם רִאשׁוֹן, כִּי שִׁתְּהִיָּה עֲבוּדָתוֹ כְּרִאוּי כְּפִי 'כַּח הַתְּחִלָּה'. כִּי עֵקֶר הוּא ה'הַתְּחִלָּה, כִּי "כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת" כִּנ"ל.

נִמְצָא: שְׁעֵקֶר כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל הַיָּמִים, אִינוּ אֶלָּא ה'הַתְּחִלָּה' כִּנ"ל, וְכִפִּי הַכַּח וְהַתְּלַהּבוֹת שֶׁל ה'הַתְּחִלָּה, כֵּן הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג בְּעֲבוּדָתוֹ.

עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ - כִּי כֵּן וְאוֹלֵי לֹא הִיָּתָה הַתְּחִלָּתוֹ כְּרִאוּי, וְאִם-כֵּן גַּם כָּל עֲבוּדָתוֹ אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרִאוּי, כִּי הַכָּל מִתְנַהֵג כְּפִי הַתְּחִלָּה.

עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְלָבוֹא לְהַצְדִּיק מִחֻדָּשׁ, בְּכַח הַתְּלַהּבוֹת גְּדוֹל וְהַתְּגַבְּרוֹת חֻדָּשׁ לְעֲבוּדַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם צָרִיךְ לְחַשֵּׁשׁ חֲשָׁשׁ זֶה, כֵּן לֹא הַתְּחִיל עֲדִין כְּרִאוּי, וְצָרִיךְ לְהַתְּחִיל וְלָבוֹא לְהַצְדִּיק בְּכָל-פַּעַם מִחֻדָּשׁ.

לז.

(ח"ב ד, ב)

כָּל מֶה שְׁרוּצִין לְעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא בְּעֲבוּדַת-הַשֵּׁם - כְּמֶה קָלִין שֶׁל 'אוֹי וְאָבוֹי', וְכְמֶה 'גְּנִיחוֹת', וְכְמֶה 'כְּפִילוֹת', וְכְמֶה 'הַטִּיּוֹת' (הִינֵנוּ תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת שְׁעוֹשִׁין יְרֵאֵי-

השם בעבודתם), צריכין לעשות קדם שעושיין איזה עבדא.

ועקר ב'התחלה' - שאז קשה מאד, פי "כל התחלות קשות" (מכילתא יתרו, פחדש ב), וצריכין פמה קלין וכמה גניחות וכו' קדם שמתחילין איזהו התחלה.

וגם אחר-כך לאחר ה'התחלה', גם-כן אינו בא בנקל 'עבודת-השם', וצריכין פמה יגיעות וכמה תנועות פנ"ל, קדם שזוכין לעשות איזה עבדא שיהיה לה הדור. אף ה'התחלה' קשה מאד, פנ"ל.

פי "עקר תולדותיהן של צדיקים, מעשים טובים" (תנחומא נח) - נמצא: שה'מצוות ומעשים טובים' וכל 'עבודת-השם', הם בחינת ה'הולדה'.

וקדם ה'הולדה' - פמה 'קלין' וכמה חבלים וצירים, יש לה'יולדת' קדם שמוולדת ההולדה, ובפרט מבפירה, דהינו הולדה ראשונה של אשה, שאז קשה עליה מאד, פמו שכתוב (ירמיה ד, לא): "צרה פמבפירה", שזה בחינת ה'התחלה', בחינת: "כל התחלות קשות". פנ"ל.

ו'צדקה', היא תמיד ה'התחלה', בבחינת (דברים טו, חדיא): "פתח תפתח" - שאפלו פשיש פתח והתחלה, ה'צדקה' פותחת יותר ויותר, ומרחבת הפתח יותר.

פי כל דבר מעבודת-השם, בפשוטין לפגס באותו הדרך ואותו העבודה, צריכין לפתח שם פתח, שב'התחלה' צריכין לשפר ולפתח פתח מחדש, על-יבן קשה מאד.

וסגלת פח הצדקה' - להרחיב ולפתח הפתח יותר ויותר, שפשוטין איזהו פתח באיזה עבודה ונותנין 'צדקה' -

אזי ה'צדקה' פותחת ומרחבת הפתח יותר ויותר.

פי 'צדקה' היא ה'התחלה' של כל ההתחלות, פי היא פותחת ומרחבת כל ה'פתחים'.

וגם ב'צדקה' עצמה - פשמתחילין לתן 'צדקה', יש ה'התחלה' - פי צריכין לשפר ה'אכזריות' להפכו ל'רחמנות', וזהו עקר 'עבודת הצדקה' וכו'.

ועל-יבן ה'התחלת הצדקה' קשה וכבדה מאד, פי היא בחינת ה'התחלה' של כל ההתחלות פנ"ל.



"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש,
אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל"
(שמות יט, ו)

לת.

(ח"א טו, א"ב-ג"ד ז)

מי שרוצה לטעם טעם 'אור-הגנוז', הינו סודות התורה שיתגלה לעתיד - צריך להעלות מידת ה'יראה' לשרשה.

ובמה מעלין את ה'יראה'? - בבחינת 'משפט'. ו'שרש היראה' הוא 'דעת'. וכשמגיע לבחינת 'דעת', זוכה ל'השגת-התורה'.

אבל יש שני בחינות תורה: 'נגלה' ו'נסתר'. לבחינת 'נסתר' - אינו זוכה אלא לעתיד-לבוא.

אבל על-ידי תפלה במסירת-נפש, שמבטל כל גשמיותו ואין גבול - זוכה לתורה שבנסתר, ויכול להשיג

ה'תורה-שלעתידי, שהיא אינה גבול ואין נתפסת בגבול.

וְלִתְפִלָּה' - זוכה על-ידי תורה שבנגלה וכו'.

'תורה שבנגלה' - היא בחינת 'סיני', כמו שאמרו חז"ל (ברכות סד): "סיני ועוקר הרים, סיני עדיף, פי הכל צריכין למרי חטיא"; ו'התורה שבנגלה' - הכל צריכין לה. אבל ה'תורה שבנסתר' - זעירין אנון ודצריכין לה.

וזהו פרוש (שמות יט, ו): **"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֵת בְּהַנִּיחַ וְגוֹי קָדוֹשׁ, אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל."**

"ממלכת" - זה בחינת תורה שבנגלה, "כי בה מלכים ימלכו" (משלי ח, טו), ו'מלכות' הוא בחינת נגלה, כי "אין מלך בלא עם" (פרקי דרבי אליעזר פ"ג), והכל צריכין למלך, ו"הכל צריכין למרי חטיא" (ברכות סד, בבא בתרא קמה: הוריות יד.).

ו"בהנים" - זו בחינת תפלה, בחינות אברהם, כמו שאמרו חז"ל (נדרים לב.): **"שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאברהם: 'אתה כהן לעולם' (תהלים קי, ד).**

"וגוי קדוש" - זה בחינת בית-המקדש, בחינות תורה שבנסתר, הנקרא 'קדש'.

ועל-ידי מה זוכה לאלו הבחינות? - על-ידי שיעלה ויקשר בחינת 'ראה' לבחינת 'דעת' על-ידי בחינת 'משפט'. כנ"ל.

וזהו (שמות שם): **"אלה הדברים אשר תדבר"** - זה בחינת 'ראה', הנקרא 'דבר', כי עקר ה'דבור' שם הוא, כמו שאמרו

חז"ל (ברכות ו): **"מי שיש בו יראת-שמים, דבריו נשמעים"**. 'משה' הוא בחינת 'דעת' (זהר פקודי רכא.), וזה: **"אשר תדבר" דיקא**.

וזה (שמות יח, טז): **"כי יהיה להם דבר בא אלי"** - ש'ישראל' שהם בחינת 'משפט', כמו שכתוב (תהלים קמז, יט): **"חקיו ומשפטיו לישראל"** - הם מעלין ומקשרין ה'ראה' לבחינת 'משה', לבחינת 'דעת'. וזה: **"אל בני ישראל" דיקא**.

נמצא: שעל-ידי שמקשרין ה'ראה' על-ידי 'משפט' לבחינת 'דעת', זוכין לתורה שבנגלה. ועל-ידי תורה שבנגלה, זוכין לתפלה. ועל-ידי תפלה, זוכין לסתרי-אוריתא.

'דבר' זה בחינת 'ראה', כמו שכתוב (מלאכי ג, טז): **"אז נדברו יראי ה'."**

לט.

(ח"א לד, א-זח)

ה'חרפות' ובזיונות' שזכרין לבו של אדם. והתקון הוא: על-ידי שמקשר את לבו, ל'הנקדה' השיך ללבו בעת הזאת.

כשה'לב', הינו בחינת זא"ו, בחינת 'לוחות' - משקע באהבות רעות, הינו 'חרפות' ובזיונות, הנקרא: **"ערלת לב"** (דברים י, טז) - אזי הוא בבחינת 'שברי לוחות'.

וכשמקשר ה'לב', הינו בחינת זא"ו - ל'היו"ד', הינו 'נקדה', שהוא בחינת 'צדיק', ששם האור האהבה הקדושה שורה - אזי נתבטל האהבות רעות, הינו ה'חרפות'. פי ה'צדיק', שהוא 'נקדה', יאיר ל'הזא"ו' שהוא בחינת לב, ונתבטל ה'חרפה'.

וְעַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ בְּחִינֹת אֱלוֹ - הֵינּוּ: (א)
הַתְּקַשְׁרוֹת הַצְּדִיקִים, וְהֵם יֵאִירוּ
בוֹ, כִּי הֵם הַנְּקֻדָּה בְּלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲזֹרוּ
אֶת לְבוֹ. (ב) וְגַם עַל-יְדֵי שְׂדֵדָר עִם חֲבֵרוֹ,
יְכוּל גַּם-כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהָאִיר וּלְעֹזֵר לֵב
חֲבֵרוֹ. (ג) וְגַם עַל-יְדֵי עֲצָמוֹ, שְׂמֻדָּר בֵּינוּ לְבִין
קוֹנוֹ - יְכוּל גַּם-כֵּן לְעֹזֵר אֶת לְבָבוֹ, וַיִּסִּיר
מִמֶּנּוּ עָרְלַת לֵב.

וְזֶהוּ פִּירוּשׁ (שְׁמוֹת יט, ו): "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי
מִמְּלַכַת כְּהָנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ, אֱלֹהֵי
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהָנִים" - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'אַהֲבָה הַקְּדוֹשָׁה', בְּחִינַת
'כְּהֵן'.

"וְגוֹי קְדוֹשׁ" - הֵינּוּ 'קְדוֹשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'נְקֻדָּה', וְזֶה הוּא בְּחִינַת
לֵב' בְּנִ"ל.

עַל-יְדֵי מַה תָּבוֹא לְבְּחִינַת 'אַהֲבָה',
וְלְבְּחִינַת 'קְדוֹשׁ וְאִ"ו' - עַל-
יְדֵי: "אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל".

כִּי 'מִשָּׁה' הוּא 'נְקֻדָּה בְּלִיּוֹת' נִשְׁמֹת
יִשְׂרָאֵל. שְׂבִתְחֻלָּה צְרִיכִין הַכֹּל לְקַבֵּל
מִהַ'נְקֻדָּה בְּלִיּוֹת. וְאַחֲרֵיכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְהָאִיר בְּחֲבֵרוֹ, מִהַנְּקֻדָּה שֶׁיֵּשׁ בוֹ. וְגַם
יְכוּל לְהָאִיר מִנֵּה וּבֵה, מִהַנְּקֻדָּה שֶׁבוֹ, שֶׁהוּא:
"כִּי יִדְבַר חֲכָמוֹת" (תְּהִלִּים מט, ד) - לְהָאִיר וְאִ"ו,
שֶׁהוּא: "וְהַגּוֹת לְבִי תְבוּנוֹת" (שִׁם).

וְאִז נִקְרָא: "גוֹי קְדוֹשׁ", הֵינּוּ: 'קְדוֹשׁ וְאִ"ו'
- שֶׁהַנְּקֻדָּה מֵאִיר לְהָאִיר וְאִ"ו.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת
כְּהָנִים" - הֵינּוּ 'אַהֲבָה

הַקְּדוֹשָׁה'.

כִּי כְּשֶׁתְּקַבֵּל מִן כָּל הַנְּקֻדּוֹת הַלְלוֹ - (א)
הֵן מִנֵּה וּבֵה. (ב) וְהֵן מִהַנְּקֻדּוֹת שֶׁבְּכָל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. (ג) הֵן מִנְּקֻדָּה בְּלִיּוֹת.

שֵׁם אֲצֵל כָּל הַנְּקֻדּוֹת - שׁוֹרָה 'אַהֲבָה'
קְדוֹשָׁה' הַנְּקֻדָּה 'כְּהֵן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בַּמִּדְבָּר כה, יב): "הִנְנִי נוֹתֵן לְךָ אֶת בְּרִיתִי
שְׁלוֹם", וְהַנְּקֻדָּה הוּא 'בְּרִית שְׁלוֹם' וְכוּ'.

[חֵי-מוֹהָר"ן כב: פַּעַם-אַחַת דְּבַרְתִּי עִמּוֹ מִהַתּוֹרָה (הנ"ל):
"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהָנִים" בְּסִימָן ל"ד, הַמִּדְבָּר
מִהַ'נְקֻדָּה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'צְדִיק' וְכוּ'. וְאָמַר לִי: "שְׂבֻזָּאת
הַתּוֹרָה, יְכוּלִין לְרְאוֹת כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּדוֹר, מֵהוֹת וּמִדְּרַגַּת
וּמַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד].

מ.

(ח"א ר"ט)

בְּשַׁעַת 'מִתְּוֹרָה' שְׂרָצָה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ וַיִּרְאֵתוֹ, הַכְּנִיעַ
עֲצָמוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְיִשְׂרָאֵל כְּבִיכּוֹל,
וּבִקְשׁ מֵהֶם שִׁיקְבְּלוּ מַלְכוּתוֹ, וְהַבְּטִיחַ
לָהֶם כְּמַה הַבְּטָחוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ו):
"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהָנִים וְגוֹי
קְדוֹשׁ" וְכוּ'.

שֶׁכָּל אֱלוֹהֵי הַהַבְּטָחוֹת, הֵם בְּחִינַת
'הַכְּנִיעָה', וְכַל-זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת
מַלְכוּתוֹ וַיִּרְאֵתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁם כ, טז):
"וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאֵתוֹ עַל פְּנֵיכֶם" וְכוּ'.

כִּי כַל-זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל הַיִּרְאָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת 'מַלְכוּת' - כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
מִקְטִין עֲצָמוֹ בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ.



"וגוי קדוש" (שמות יט, ו)

מא.

(ח"א לה, א)

ישראל הם "עם קדוש" (דברים ג, ז), וכל אחד ואחד מישראל יש לו "חלק אלוף ממעל" (איוב לא, ב) וכו'.

מב.

(ח"א קא)

בכל אדם ואדם בעצמו יש בחינת אנפין-נהירין, שהם בחינת קדשת ישראל "עם קדוש" (דברים ג, ז), הרחוקים בשרשם מכל המדות והתאוות.

מג.

(שיחות הר"ן קטז)

ישראל "עם קדוש" (דברים ג, ז), אפלו המצוות שהם מצד השכל ודרך-ארץ, גם אותם המצוות אינם מקימים מצד הישר, כ"אם מחמת מצוות התורה הקדושה.

מד.

(ח"ב ז, ג"א)

עקר הרחמנות הוא: כשישראל "עם קדוש" (דברים ג, ז), נופלין חסיושלום בעוונות. ולפי קדשת ישראל ודקותם וגדל רוחניותם, הם רחוקים מעוון, ואי-אפשר להם לשא כלל המשא הכבד של עוון אפלו יום אחד.



"ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, וישב משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה, הנה אנכי בא אליך בעב הענן, בעבור ישמע העם בדברי עמך, וגם בך יאמינו לעולם, ויגד משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר" (שמות יט, ח-ט)

מה.

(ח"א קצ)

"ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, וישב משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה, הנה אנכי בא אליך בעב הענן, בעבור ישמע העם בדברי עמך, וגם בך יאמינו לעולם, ויגד משה את דברי העם אל ה'" (שמות יט, ח-ט).

והוא תמוה ונפלא מאד, כי מה הם דברי העם שנית, שעליהם נאמר: "ויגד משה את דברי העם", כי לא נמצא בכתוב שום מענה ודברים שהשיבוהו העם שנית אחר מענה הראשון: "כל אשר דבר וכו'", ומה זה שוב "ויגד משה את דברי העם אל ה'".

אך דע: כי ישראל טענו ואמרו: "כל אשר דבר ה' נעשה", כל אשר ידבר השם אנו מכרחים לעשות, כי מאחר שיצא הדבור מפי השם לעשות, הרי אין שום בחירה. ועל זה נאמר תכף: "וישב משה את דברי העם אל ה'", שהשיב להקדוש-ברוך-הוא טענת ישראל.

מיד השיב לו הקדוש-ברוך-הוא: "ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך" ד"קא, "בעבור ישמע העם בדברי עמך" ד"קא - הינו: שלא אדבר הדברות רק עמך

[חיי-מוהר"ן קצז: העקר העבודה שיש בכל דבר - מה שמניחין לאדם על הבחירה שלו, הינו: שנשאר הדבר על דעתו, ואין בזה מצוה, הינו: שאין מצוין אותו על אותו הדבר שום מצוה, ואין אומרים לו כלל לעשות כן. רק שנשאר הדבר על דעתו, שיעשה כפי מה שיבחר לו.

וזה בחינת (שבת פז): "הוסיף יום אחד מדעתו הנאמר במשה" - שזאת הבחינה היא נמצאת בכל עבודה ועבודה. כי בכל עבודה מעבודת-השם, יש דבר שמניחין ומשאירין לאדם בלי מצוה ואזהרה, ואין מצוין עליו שיעשה כן, רק הדבר תלוי בדעתו ובחירתו, כמו 'משה רבנו עליו-השלוים שהוסיף יום אחד מדעתו בלי מצוה. וזאת הבחינה היא עקר העבודה והבחירה, כי נשאר מספק תמיד איך הוא רצון השם-יתברך, מאחר שלא צוה עליו איך לעשות.

ואמר: כי כנגד רצון-השם-יתברך, אינו נמצא אצלו שום כבודות ויגיעה בשום עבודה ובשום ענין שבעולם. ואפלו כל היסורין שבעולם רחמנא-לצלן וכו', היה מקבל בנקל אם היה יודע שזה רצון הבורא-יתברך בודאי - כי מאחר שהוא רצון הבורא-יתברך, הוא מרצה על הכל, ואין שום דבר ולא שום יסורין כבוד עליו כלל כלל לא.

אבל עקר היגיעה והיסורין שלו - היא בבחינה הנ"ל, בבחינת: "הוסיף משה יום אחד מדעתו!" - הינו: הדבר שנשאר על דעתו לבחר לו לעשות כרצונו ואין בו שום מצוה כנ"ל - בזה היא עקר היגיעה והכבדות - כי אינו יודע איך לעשות. ולפעמים רואה שיש לו כמה יסורים, ואחר-כך אינו יודע אם זהו רצון הבורא-יתברך. (עירושם הקמחוד בענין בחירתו של רבנו ז"ל בהנהגתו ותקוניו אהנו).

[עין עוד בענין הזה: בלקוטי-הלכות, בפרפת-השחר ה, צד; שבת ז, נ; יין-נסף ד, יב; העושה שליח לגבות חובו ג, יב].

[שיח-שופי-קדש החדש ח"ג תרנה: רבי ישראל שו"ב ז"ל (זקנו של רבי נחמן מטרולטשין ז"ל), היה מאנשי רבנו ז"ל, והיה למדן מפלג, ואמר לו רבנו ז"ל: "נו! הרי אתה למדן! ובכן אמר לך "תורה למדנית!" [נו! דו ביזט דאך א למדן! וועל איך דיר זאגן א למדנישע תורה!]. ואמר לו אז את התורה בלקוטי-מוהר"ן ח"א ק"צ, על הפסוק: "ויגענו כל העם יחדו וגו' וישב משה את דברי העם וגו'".

לבד, כמו שכתוב (שם כ, ב'ג): "אנכי ה' אלקיך, לא יהיה לך" וכו', וכן כלם, ולא לנכח לישראל, והם רק ישמעו בדברי עמו, ועל-ידי-זה יהיה להם 'פח הבחירה' לעשות כרצונם.

ועל-זה נאמר: "ויגד משה את דברי העם אל ה'" - שמשו טען את דברי העם, מה שטענו העם תחלה, טען הוא עתה אל ה' על-עצמו - כי תקנת את ישראל שיהיה להם הבחירה, על-ידי שלא תדבר רק עמי לבד - אבל את-עצמי לא תקנת, כי מעתה לא יהיה לי פח הבחירה, מאחר שתדבר עמי.

השיבו השם (שם יט, י): "ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר", ולא צוה לו רק שני ימים.

ו"משה הוסיף יום אחד מדעתו" (שבת פז). - וכונן לדעת הקדוש-ברוך-הוא, כי כן היתה דעתו יתברך, כמו שבאמת לא נתנה תורה עד שלשה ימים.

ובזה היה תלוי בחירת משה לקבל את התורה או שלא לקבל - כי לא היה אפשר לקבל את התורה רק אחר שלשה ימים כמו שהיה באמת, ואם לא היה מוסיף יום אחד, לא היה מקבל את התורה [מחמת שבאמת לא ירדה שכינה רק אחר שלשה ימים. שבת שם. כתב-יד מוהרנ"ת ז"ל].

והשם-יתברך לא אמר לו רק שני ימים, והוא הבין מדעתו ובחר לו לקבל את התורה והוסיף יום אחד, שעל-ידי-זה היה 'קבלת-התורה', ובזה היה תלוי עקר הבחירה של משה במה שהוסיף יום אחד מדעתו.



- ענין "נעשה ונשמע" -

לקיים. ו"נשמע" - הוא בחינת תפלה, בחינת דבקות, בחינת נסתרות וכו'.

וכן כל אדם לפי מדרגתו, יש לו בחינת "נעשה ונשמע" - כי כשבא למדרגה גבוהה מהראשונה, אזי נעשה מה' נשמע' שלו בחינת 'נעשה', ואזי יש לו בחינת 'נשמע' אחרת. וכן מדרגא לדרגא.

וכן בכל עולם ועולם יש בחינת "נעשה ונשמע" - כי מה שהוא להעולם - הנה בחינת 'נשמע', הוא לעולם הגלגלים בחינת 'נעשה', ויש להם בחינת 'נשמע' גבוהה ממנו. וכן מעולם לעולם.

וכן בפלאכים יש "נעשה ונשמע" - כמו שכתוב (תהלים קג, ט): "גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", וכמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "מי גלה רז זה לבני שפלאכי-השרת משתמשין בו" וכו'.

וצריך כל אדם: שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר - שמבחינת 'נשמע' נסתר' תפלה, יהיה נעשה אצלו בכל פעם: בחינת 'נעשה' נגלה' תורה'.

עד שיבוא בראשית נקודת הבריאה, תחלת האצילות, ובחינת 'נשמע' שיש שם, הוא "תורת ה'" באמת, כי אין גבוה משם, רק "תורת ה'" ממש.

ואחר-כך פשנכלל ב'אין-סוף' - אזי ה'נעשה', היא בחינת "תורת ה'" ממש. וה'נשמע', הוא בחינת תפלת ה' ממש.

אך פשוטים לצאת ממדרגת "נעשה ונשמע" זה, למדרגת "נעשה

מו.

(ח"א נב, ט"א)

לבוא לעזות-דקדשה, הוא על-ידי שמחה, בבחינת (נחמיה ה, י): "כי חדות ה' היא מעוזכם", הינו על-ידי בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת ה'שמחה'.

כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "בשעה שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' - ירדו ששים רבוא מלאכים, ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשהטאו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש-ברוך-הוא להחזירם להם, שנאמר (ישעיה לה, י): ושמחת עולם על ראשם".

נמצא: ש"נעשה ונשמע" הם בחינת 'שמחה'. ועקר 'שלמות השמחה' הוא על-ידי 'יראה', שהיא בחינת 'נשמע'.

מז.

(ח"א נב, ט"א)

"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז; שבת פח.) הוא בחינת נסתרות בחינת נגלות'.

"נעשה" - הוא בחינת נגלות, המצוות שאפשר לכל-אחד לקיים לפי מדרגתו.

ו"נשמע" - היא בחינת נסתרות, מה שגבוה ונסתר ממנו, בחינת דבורי התורה שסביבות המצוה. שאין אנו יודעים העבודה שיש באלו הדבורים.

וזה בחינת תורה ותפלה. "נעשה" - הוא בחינת תורה, ה'נגלות' שיודע

כַּשֶּׁהָיוּ מְלַבְּשִׁין בְּלִשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבִימֵי־רַע.

מט.

(ח"א לח, ז)

עַקֵּר הָאֶרֶץ הַתְּפֹלִיין בָּאִים עַל־יְדֵי
ה'לוֹחֹת, כְּמוֹבֵא (זֶהר בְּרֵאשִׁית):
"כִּשְׂאֲמָרוּ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" (שְׁמוֹת כד,
ז) - זְכוּ לַחֲגִירַת זֵינָא עַלָּאָה."

וּמֹשֶׁה זָכָה לְ"קִרְוֵן עוֹר פָּנִים" (שְׁמוֹת לד,
כט-ל), מ'אֹר הַלּוֹחֹת, כִּי הֵם
ה'מַחִין בְּעֵצְמָן. וְה'לוֹחֹת הֵם שְׂרֵשׁ
הַתּוֹרָה, וְנִקְרָאִים: י"ו - עַל־שֵׁם 'עֲשֵׂת
הַדְּבָרוֹת, וְ"אֲרַכּוּ וְא"ו וְרַחֲבֵן וְא"ו" (בְּבֵא־
בַתְּרֵא יד).

נ.

(ח"א סה, ד)

נִמְצָא לְהַלֵּן בְּעֵינֵינוּ: 'מַעֲמַד הַר־סִינַי'
וְ"מִתַּן־תּוֹרָה".

נא.

(ח"א קב)

מָה שְׂצָרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק וְלֹא דִי
בְּסַפְרֵי־מוֹסֵר - כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ (דְּבָרִים־רַבָּה
ג, י): "לְמַלְכָּה שְׂקַדָּשׁ מְטֻרָנָה בְּשָׁנֵי מְרַגְלִיּוֹת,
אֲבָדָה אַחַת מֵהֵן. אָמַר לָהּ הַמֶּלֶךְ: אֲבָדָת
אַחַת, שְׂמָרִי אֶת הַשְּׁנֵיָה. כִּף קִדָּשׁ הַקְדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע"
(שְׁמוֹת כד, ז), אֲבָדוּ אֶת 'נַעֲשֶׂה' שְׂעָשׂוּ אֶת
הָעֵגֶל, אָמַר לָהֶן מֹשֶׁה: אֲבָדְתֶן 'נַעֲשֶׂה',
שְׂמָרוּ 'נִשְׁמַע', הוּי: 'שְׂמַע יִשְׂרָאֵל'" (דְּבָרִים ט,
א).

וְעַל־כֵּן כְּשִׁלְמוֹד מִתּוֹךְ ה'סִפְר' שֶׁהוּא
בַּחֲנִינַת 'עֲשֵׂיה', בַּחֲנִינַת 'נַעֲשֶׂה' -
אֵין בְּזָה פֶח כְּל־כִּף לְעוֹרֵר אוֹתוֹ, כִּי יִשְׂרָאֵל
אֲבָדוּ אֶת ה'נַעֲשֶׂה'. אֲבָל כְּשִׁשׁוּמַע מִפֶּה

וְנִשְׁמַע" גְּבוּהָ מִפְּנֵה - צָרִיךְ לְהִיטֵי יְרִידָה
קִדָּם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה
זְכוּ. (עֵין בְּפָנִים בְּאֲרִיכוֹת).

מת.

(ח"א לג, ג)

מִי שְׂכּוּפָה יִצְרוּ־הָרַע, הֵינּוּ ה'יְמֵי־רַע,
ה'מִדּוֹת־רַעוֹת' - אָזִי תִכְפֵּה הָרַע' שְׂשׁוֹכֵן
עַל ה'שׁוֹב, הֵינּוּ: 'אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה', נִתְבַּטַּל
וְנוֹפֵל, וְ"אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה' בּוֹלְטִין - אָזִי הוּא
יִוֹדַע הַתּוֹרָה שְׂבֵאוֹתוֹ הַדְּבָר.

וְזָה שְׂכֵתוֹב בְּזֶהר (לְדִלְכָּה צ. עַל תְּהֵלִים קג, כ):
"בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְּבָרֵי כַח עֲשֵׂי
דְּבָרוֹ' - אֵלֶיךָ אֲנֹחַן דְּמִתְגַּבְּרִין עַל יִצְרֵיהֶוּן,
אֲנֹחַן דְּמִין לְמֹלָאכֵין מִמֶּשׁ. 'עֲשֵׂי דְבָרוֹ' -
דְּעַבְדִּין לְהֵאִי דְּבָר. 'לְשִׁמַּע בְּקוֹל דְּבָרוֹ' -
אֲנֹחַן זְכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעֲלָא."

וְזָהוּ: "עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמַּע בְּקוֹל דְּבָרוֹ" -
כְּשִׁעוֹשִׁין וּבּוֹנִין לְהַתּוֹרָה שְׂהִיָּה
מִתְחַלָּה מְפָזְרִין וּמְפָרְדִּין בְּלִשׁוֹנוֹת הָעֵכוֹ"ם
וּב'מִדּוֹת־רַעוֹת' וּב'יְמֵי רַע'.

אָזִי: "לְשִׁמַּע בְּקוֹל דְּבָרוֹ" - וְזוֹכִין
לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעֲלָא. הֵינּוּ:
שְׂה'דְּבָר', הֵינּוּ ה'תּוֹרָה' שְׂנִקְרָאת 'דְּבָר', כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב (תְּהֵלִים קה, ח): "דְּבָר צִוָּה לְאֶלְכָה דּוֹר" -
מְקַבְּלִין אֹר רַב מְלַמְעָלָה, וְזָה 'שְׂמִיעַת
הַתּוֹרָה'.

וְזָה בַּחֲנִינַת: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" (שְׁמוֹת כד, ז;
שְׁפַת פַּח). - שְׂמִתְחַלָּה 'עוֹשִׂין' וּ'בּוֹנִין'
לְ"אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה', שְׂיָהָא "אוֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת
וּמִצְטָרְפוֹת" (יוֹמָא עג), וְאַחֲר־כֵּן: 'נִשְׁמַע' -
זְכִין לְמִשְׁמַע קָלִין מְלַעֲלָא.

הֵינּוּ: שְׂאוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה' מְקַבְּלִין חִיּוֹת
וְאוֹר רַב יוֹתֵר מִמָּה שְׂקַבְּלוּ מִתְחַלָּה,

הצדיק - הוא בחינת 'נשמע', שזה הפתר נשאר להם לישראל.

נב.

(לקוטי-הלכות, תפלת המנחה ז,ו - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמע שם אהל בהם')
זה בחינת מעלת ישראל "שהקדימו נעשה לנשמע" (שפת פח.).

"נעשה" - בחינת עבודת ועשיית מצוות-מעשיות, שהם בחינת המשכת המדות טובות, שעל-ידי-זה מתקיים ומאיר מלכותו לכל העולם, שהוא בחינת "נעשה".

כי 'מלכותו' היא בחינת 'עשיה', בידוע (עץ-חיים א, ה) - כי העקר שיאיר מלכותו בעולם-העשיה על-ידי האדם, שבשביל-זה נברא הכל.

ואחר-כך "ונשמע" - בחינת דבקות ורצון וכו', כי "שמיעה בלבא תליא" (תקוני-זוהר צב.).

הינו: שדיקא אחר בחינת "נעשה", בחינת תקון המלכות, תקון ביתא-תתאה, להמשיך שכינתו בתחתונים וכו' - אז דיקא יהיה תקון ה"נשמע" שתליא בלבא, שהוא בחינת עלית ביתא-עלאה.

אבל העכו"ם הם להפך - שרוצים תקף להשיג מה שאי-אפשר להשיג, שהוא נגדם בבחינת אין-סוף, ואחר-כך היו עושים וכו', כי היו רואים מה שנעשה מכל מצוה וכו'.

אבל השם-יתברך מואס בהם בשביל-זה - כי הוא חפץ שיתגבר האדם על-ידי בחירתו, ועקר ה'בחירה' הוא על-ידי

העלמת-הדעת, שהוא בחינת צמצום האור בתחלת הבריאה.

וכן צריך האדם להמשיך תקון הצמצום בבחירתו - שפשמת-להב יותר מהראוי לו, יצמצם ה'התלהבות' וכו'. רק יתגבר בכל פחו על המחשבות-רעות וכו', לחשב מחשבות-טובות וכו'. ואז דיקא ישיג מה שישגי וכו'.

שכל ה'השגות העליונות' - הם על-ידי בחינת תקון ביתא-עלאה, שזהו בחינת השגת אוריתא דעתיקא-סתימאה.

נג.

(לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ד, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם, המובא לעיל)

עקר יניקת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז) - הוא מ'תערבת הדעת', שפערב הדעת של שני מדרגות, של בחינת שני דורות, ורוצה להשיג הכל קדם זמנו.

כי על-ידי האכילה, נתוסף ה'חיות' באדם, ועקר ה'חיות' נמשך מבחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), כמו שנאמר (דברים ל, ט): "כי הוא חייך" וכו'.

כי עקר ה'חיים' - הוא לחיות בכל פעם 'חיות חדש'. כי 'חי' - 'פריש' ב'לשוך-אשכנז', וכמבאר במקום-אחר.

ו'חיות חדש' בכל-פעם, ממשיכין מבחינת "נעשה ונשמע" הגבה יותר שצריכין להשיג בכל-פעם.

וזהו בחינת אכילת "עץ החיים, ואכל וחי לעולם" (בראשית ג, כב) - שאכילה כזו יזכו הצדיקים לעתיד-לבא בהסעדה שיעשה השם-יתברך בשבילם, מהלונתן ושור הפר ויין-המשמר.

שְׁהִיָּה קְדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גָּדוֹל, שֶׁהַמְּשִׁיךְ לָהֶם אֶת
הַתּוֹרָה עַל-יַד־יְיָ.

שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת 'אֲכִילָה הַזֹּאת' - יְשִׁיגוּ
בְּכָל-פַּעַם, 'הַשְּׂגַת הַפְּתָרִים',
בְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" הַגְּבוּהַ יוֹתֵר - שְׁזַהוּ
עִקַּר הַחַיִּים וְהַתְּעוּגָה שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא.

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יט, טז)



נו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אֲכִילָה ח"ב ה;
לְמוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח)

מִי שֶׁלְמוּדוֹ בַּתּוֹרָה בְּמַחֲוֵן זְכִימָה,
שֶׁאֲכִילָתוֹ כָּל-כֶּף בְּקִדְשָׁהּ, שְׁנִזְוֵן
מִמְּזוֹן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוֵנִין מִמֶּנּוּ, עַל-יַד־יְיָ
שׁוֹנְאָיו נְדוּנִין בְּחֶנֶק.

וְסִימָן לְדָבָר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת
הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יט, טז);
"וּבַבֶּקֶר הִיָּתָה שְׂכַבַת הַטַּל" (שָׁם טז, יג); "וַיְהִי
בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר" (שָׁם יד, כד).

(פְּרוֹשׁ סִימָן זֶה שֶׁמַּעֲתִי מִפִּיּו הַקְּדוֹשׁ: כִּי (א) "וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר בְּמִתְּרֵתוֹרָה, שְׁזַהוּ
בְּחִינַת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחֲוֵן זְכִימָה". (ב) "וּבַבֶּקֶר הִיָּתָה
שְׂכַבַת הַטַּל" - נֶאֱמַר בְּמֶן, שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוֵנִין
מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (יוֹמָא עה:). (ג) "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת
הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר בְּקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁנִּטְבְּעוּ הַמְּצָרִים בַּיּוֹם,
שְׁזַהוּ בְּחִינַת 'חֶנֶק', כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (פְּתוּבוֹת ל:). וְלִמַּד בְּקֶר
מִבֶּקֶר, עַל-יַד־יְיָ מִצָּא הַשְּׂגָה הַנִּל בַּתּוֹךְ הַתּוֹרָה).



"וַיְהִי קִלְת וּבְרָקִים" (שְׁמוֹת יט, טז)

נז.

(חִי-מוֹהַר"ן קִלְב)

בְּעֵת נְסִיעַתוֹ לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, נָסַע דְּרֹךְ
נִיקוֹלָאֵיב וְחוֹרְסָן לְאָדַעַס וְשַׁבַּת
בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת בְּחוֹרְסָן. וּבְלִיל-שְׁבוּעוֹת
אֲחֵר שֶׁהִיָּה גַּעוֹר בְּנֶהוּג, הִלְךְ לְמִקְוֵה עִם אִישׁ
אֶחָד מֵאַנְשָׁיו, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם: "אִם

"בְּמִשְׁךְ הַיַּבֵּל, הִמָּה יַעֲלוּ בְּהַר" (שְׁמוֹת יט, יג)

נד.

(ח"ב א, יא-יד)

'שׁוֹפָר' [שֶׁל רֵאשֵׁה-שְׁנָה] - הוּא בְּחִינַת "שִׁיחַ
הַשְּׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה), שְׁחֹזְרִין
כְּחֶם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת (שָׁם כד, סג):
"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה".

שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיָּתָה עִם "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" - שְׁכָל
"שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" חִזְרוּ 'כְּחֶם' וְנִתְּנוּ
אוֹתָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהִיא 'שְׂרָשָׁם'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שׁוֹפָר', בְּבְחִינַת (יְהוֹשֻׁעַ ו, ה):
"בְּמִשְׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹב"ל" - [יּוֹב"ל]
רֵאשִׁי-תְּבוּת: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בְּשָׂדֵה". (עֵין בְּפָנִים).



"הָיוּ נִכְנִים לְשַׁלְשַׁת יָמִים אֵל
תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה" (שְׁמוֹת יט, טו)

נה.

(ח"ב עב)

עַל-כֵּן בְּשַׁעַת מִתְּרֵתוֹרָה זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
לְבְּחִינַת 'קִדְשָׁה וּפְרִישׁוֹת', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יט, טו): "הָיוּ נִכְנִים לְשַׁלְשַׁת
יָמִים, אֵל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה" - כִּי כָּל
נִתְּקָדְשׁוּ בְּבְחִינַת 'פְּרִישׁוֹת', עַל-יַד־יְיָ 'מִשְׁה'

שומע קולות"?! - והשיב: "שאינו שומע כלל!"

ונתפלא מאד על שאינו שומע! ואמר: "איך אפשר לבלי לשמע קולות בעת!" אחר-כך אמר: "אפשר הוא קול הקאפעליע [מקהלה] שאני שומע".

והשיב לו האיש הנ"ל: "שהוא אינו שומע שום קול קאפעליע ולא שום קול כלל!" - ותמה מאד. והבין האיש הנ"ל: "שהוא שומע קולות וברקים של קבלת התורה!"

אחר-כך בשיצא מהמקנה, אמר: שנודע לי עכשו בעת 'קבלת-התורה', בענין הנאמר בזהר-הקדוש (בראשית ס:): "אית יראה ואית יראה" וכו'.

ועכשו נודע לי: שיש עוד יראה שהיא גם-כן עוד יותר ויותר אפלו מ'יראה-עלאה' הנזכר שם - כי נודע לי עכשו: 'יראת-אלקות', שהיא יראה ופחד גבוה ועצום ומרוזם ומנשא מאד מאד.

נח.

(עלים-לתרופה, ה' במדבר תקצ"א)

השם-יתברך יזכנו, להיראה והשמחה והקדשה והטהרה של חג הנזרא הקדוש הבא-עלינו-לטובה.

אם נזכר נקדה אחת מעצם היראה הנמשכת בשבועות, כמו שכתוב (פיוט אתה נגלית, מוסף ראש-השנה): "גם כל העולם כלו חל מפניך וכו', בקולות וברקים וכו'" - ראוי להזדעזע מעתה בלי שעור.

ואם עדין אין אנו זוכין לזה, על-כל-פנים מעתה ראוי לשפך שיחנו הרבה פמים נוכח פני ה': "היכן אנחנו בעולם,

שכבר ספרנו יותר מששה שבועות, ועדין לא נטהרנו להרגיש היראה של שבועות!"

השם הטוב יכפר ויגן עלינו, וימשיך עלינו ברחמיו יראתו הגדולה, שיקים בנו (שמות כ, טז): "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" - עד שנזכה לשמחה גדולה על-ידי-זה, כמו שכתוב (תהלים ב, יא): "וגילו ברעה" וכו'.



"ויתיצבו בתחתית ההר" (שמות יט, יז)

נט.

(ח"א עה)

'תורה' הוא בחינת 'עמידה', בחינת 'רגלין', כמו שכתוב (דברים ה, כז): "ואתה פה עמד עמדי", וכתוב (שמות יט, יז): "ויתיצבו בתחתית ההר".



ויהי קול השפר הולך וחוץ מאד (שמות יט, יט)

ס.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקון-הברית', נעשה 'בן-חורין'. הינו: שפא לקדשת-שבת, שאסור במלאכה.

ואז פושט גופו המצרע ממשכא דחויא, ולובש 'בגדי-שבת', הינו 'גוף קדוש מגרעדין'.

ועל-שם ה'גוף-הקדוש', נקרא 'שבת', בבחינת (שמות ד, ז): "והנה שבה בבשרו" - שגרפא מצרעתו, ונתלבש בגוף

קדוש מנרעדו, הנקרא בְּשֵׁר, בחינת
(בראשית ב, כג): "בְּשֵׁר מִבְּשָׂרֵי".

ואז נתרום מזלו, וזכה לעשר,
ונתחזק יצרו הטוב.

וזהו (שמות יט, יט): "קול השפר הולך
וחזק מאד" - קול השופר היוצא
מגופא שפירא הנ"ל. וקול זה בחינת
תפלה. "הולך וחזק מאד" - זה ממזון
(ברכות נד), שנתחזק מזלו ויצרו הטוב
כנ"ל.



"וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ)

סא

(ח"ב עג)

אחר שנזדככו במצרים וזכו לצאת משם -
ספרו מ"ט ימי הספירה, כנגד מ"ט
שערי תשובה.

וביום החמשים - אז: "וירד ה' על הר
סיני" (שמות יט, כ) - זה בחינת (מלאכי
ג, ז): "ואשובה אליכם", בחינת התשובה של
השם יתברך בעצמו בכיכול, בחינת שער-
החמשים.

סב

(שיחות הר"ן פו)

ה'חתנה' - הוא בחינת סיני, כמו שכתוב
(שיר השירים, ג, יא): "ביום חתנתו,
זה מעמד הר סיני" (תענית פ"ד מ"ה; כו).

וסיני"י גימטריא סל"ם (בראשית רבה סח,
יב; זהר ויצא קמט. ועין בזהר פנחס רמו;
ובזהר חדש ויצא). וכתוב (בראשית כח, יב): "והנה

מלאכי אלקים עלים וירדים בו" - הינו:
רקודין, שעולה את גופו וירד את גופו.

מה שהחתן דורש - כמו שאמרו חז"ל:
"ביום חתנתו, זה מעמד הר סיני" -
לרמז: שה'חתנה' היא מעמד הר סיני,
בשביל זה הוא דורש.

ומה שנותנין לו מעות שקורין דרשה
געשאנק' [דורון דרשה] - לרמז: עלית
למרום שביט שבי" (תהלים סח, יט), בשביל-
זה "לקחת מתנות" (שם).

ומה שפוסקין הדרשה - זה בחינת שברי
לוחות.

מה שמהפכין את עצמן - זה בחינת
(שמות יט, ג-כ): "ומשה עלה", וירד ה'
על הר סיני" - שהתתונים עלו למעלה
והעליונים ירדו למטה.



- עניני מעמד הר סיני ו'מתן תורה' -

סג

(שיר השירים טל רבנו ז"ל, בתחלת הספר)

משה עלה למרום וענן לבושו. נמצא
המחיב דבר עמו בכל פעם, ופרש
מן האשה.

סד

(ח"א ד, ו)

ה'תורה' נקראת אש, שמשם המלכות,
כמו שכתוב (ירמיה כג, כט): "הלוא
כה דברי כאש", וכתוב (משלי ה, טו): "בי
מלכים ימלכו".

סה.

(ח"א ד, ח)

ה'תורה' נקראת 'חלב', כמו שכתוב (שיר-
השירים ד, יא): "דבש וחלב תחת
לשונך".

סו.

(ח"א ז, גה)

ה'עצות' שמקבל מצדיקים, הוא בחינת
'נשואין וזוג'.

וכשמקבלין 'עצות' מ'רשעים', הוא
בחינת 'נשואין בקלפה',
"הנחש השיאני" (בראשית ג, יג), לשון 'נשואין'
- 'עצות הנחש' שקבלה, הוא בחינת
'נשואין, ועל-ידי 'נשואין' הטיל בה זהמא.

ו"במעמד הריסיני פסקה זהמתו" (שבת
קמו). - כי שם קבלו "תרי"ג
עטין דקדשה" (זהר יתרו פב), והיתה להם
'נשואין בקדשה'.

ובשביל-זה "התורה מתיש ב"ח" (סנהדרין
כו), ונקראת: 'תושיה', כי הם
"תרי"ג עטין", כמו שכתוב (משלי ח, יד): "לי
עצה ותושיה". ו'עצות' הם במקום
'נשואין', בחינת 'זוג' המתיש כח.

וזה פרוש (בבא-בבא עד): "תא אחוי לך
טורא דסיני [סוחר ישמעאל אמר לרבה בר
בר חנה: בא ואראה לך את הר סיני], אזלי וחזאי
דהדרן לה עקרבי [הלכתי וראיתי שמסובבים אותו
עקרבים] וכו'.

"תא ואחוי לך טורא דסיני" - שהוא
בחינת 'עצות', כי שם קבלו "תרי"ג
עטין".

"חזאי דהדרן לה עקרבא" - הינו: שיש
'עצת נחש', 'עצת רשעים', שעל-

ידיהם אין יכולים לקבל 'עצת צדיקים',
"זרע אמת" (ירמיה ב, כא), וכו'.

סז.

(ח"א ח, ב"ח ט-בסוף)

עקר 'רוח-החיים' הוא בה'תורה', כמו
שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים
מרחפת על פני המים" - הוא ה'תורה',
וה'צדיקים' דבקים ב'תורה', ועל-כן עקר
ה'רוח-החיים' הוא אצלם.

וזה בחינת (ברכות ג): "רוח צפונית המנשבת
בפנור של דוד" - כי "פנור של דוד
היה של חמש נימין" (תקוני-זהר כו. כח. נא:),
"פנגד חמשה חמשי תורה".

וכן (זהר צו לב. על ירמיה ב, ח): "ותפשי
התורה, אלין דתפשין בכנורא".
"חמש אני אית לראה" (חולין מז).

כי 'רוח-החיים' הוא בה'ראה', ומשם
'המשכת הרוח' של ה'אנחה'. ועל-כן
"אית לה חמש אני לראה" - פנגד 'חמשה'
חמשי-תורה, 'חמשה נימין דכנור דדוד',
ששם ה'רוח-החיים'.

וזה בחינת (בבא-בבא עד): "וזקיף רמחא" -
'רומ"ח' הוא בחינת רוח-מ"ם, בחינת
(בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני
המים", הינו: התורה שנתנה ל'ארבעים
יום', ששם ה'רוח-החיים', כלומר: שה'צדיק'
היה לו בחינת ה'רוח' שמקבל מה'תורה'.

ועל-כן ב'מצרים' שהיה 'קדם קבלת-
התורה', ולא היה להם מהיכן
לקבל ה'רוח-החיים', נאמר בהם (שמות ו, ט):
"מקצר רוח", שהוא הפך "ארך-אפים" (שם
לד, ו).

כי לא היה להם מאין לקבל ה'רוח-חיים', שהוא בחינת "אָרְךְ-אֵפִים", "מֵאֲרִיךְ רוּחָה" (תרגום שם; ירושלמי תענית פ"ב ה"א), בחינת ה'רוח-חיים' ש'מְשִׁיכִין עַל-יְדֵי אֲנָחָה' להשלים ה'חֲסָרוֹן'.

וְזָהוּ בְּחִינַת: "מְלֹאפוּם, מְלֹא פוּם" (ספר הנקוד' לרבנו יוסף גיקטליא, בעל 'שערי-אורה'). כי 'מְלֹאפוּם' הוא יו"ד וָא"ו, בחינת 'יו"ד מיני דפיקין', כנגד 'יו"ד הדברות', וְהַדְפֵּק' הוא על-ידי ה'רוח'.

וְעַל-כֵּן הֵם 'עֹשֶׂה מִיני דפיקין', כנגד 'עֲשֵׂר־הַדְּבָרוֹת' - כי ה'רוח' שהוא ה'דפיק', הוא ב'ה'תורה'.

וְהָיָא"ו' הוא בחינת 'המשכת הרוח'. והינו: "מְלֹאפוּם, מְלֹא פוּם" - כי על-ידי 'המשכת הרוח' נשלים ה'חֲסָרוֹן'.

וְזָהוּ שְׂדֵקְדֵק (תהלים פא, יא): "אֲנֹכִי ה' אֶלְקֵיךָ הַמַּעֲלֶה מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם" - כי דִּיקָא אַחַר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', שָׁאז נִתְבַטַּל בְּחִינַת "מְקַצֵּר רוּחַ", וְקָבְלוּ ה'תורה' אֲשֶׁר שָׁם ה'רוח' - אִזִּי דִיקָא: "הִרְחַב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ" - שְׁנַתְמַלֵּא ה'חֲסָרוֹן' כִּנְל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "מְלֹאפוּם - מְלֹא פוּם", בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן'.

וְזָה בְּחִינַת (תהלים סח, יח): "רֹכֵב אֱלֹקִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שִׁנְאָן".

"אֶלְפֵי" - בְּחִינַת (בראשית לו, מ): "אֶלּוּפֵי עֵשׂוֹ".

וְעַל-יְדֵי "רֹכֵב אֱלֹקִים רַבְתִּים", בְּחִינַת 'קְבַלְת־הַתּוֹרָה', שְׁמִשָּׁם מְקַבְּלִין ה'רוח-חיים' ה'רַבָּנִים-דְּקַדְשָׁה' - עַל-יְדֵי-זֶה: "אֶלְפֵי שִׁנְאָן", כִּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ

חז"ל (עבודה-זרה ג): "אל תקרי שנאן, אלא שאינן".

שְׁעַל-יְדֵי 'קְבַלְת־הַתּוֹרָה' שָׁשֵׁם ה'רוח' דְּהָרַב דְּקַדְשָׁה, נִתְבַטַּלִּין וְנִכְנָעִין 'אֶלּוּפֵי עֵשׂוֹ', 'רַבְרַבֵי עֵשׂוֹ' (התרגום של 'אלופי עשו'), בְּחִינַת 'הָרַב דְּקַלְפָּה', בְּבְחִינַת "אֶלְפֵי שִׁאִינָן" - שְׁ"אֶלּוּפֵי עֵשׂוֹ" נִתְבַטַּלִּין וְאִינָן.

סח.
(ח"א י, ח)

וְזָה בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר' וְהֶמֶן וְכוּ', כִּי 'הֶמֶן' בְּחִינַת ה'עבודת-אֱלִילִים' וְכוּ'. וְ"מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר" הֵיחָה לָהֶם הַפַּח לְבַטַּל ה'עבודת-אֱלִילִים' שֶׁל הֶמֶן [כִּמוֹ 'מִשָּׁה רַבְנָה' שְׁמִבְטַל ה'עבודת-זָרָה', כִּי הוּא קָבַל הַתּוֹרָה. עֵינֵן בְּפָנִים].

וּבְשִׁבְל־זָה בִּימֵיהֶם קָבְלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֲמַר חז"ל (שבת פח. על אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקָבְלוּ, קִיְמוּ מַה שֶּׁקָּבְלוּ כְּבָר".

סט.
(ח"א יג, ב)

זָה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא' סְתִימָאָה' לְעֵתִיד-לְבוֹא - כִּי עַקֵּר קְבַלְת־הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי ה'שִׁכְל', שֶׁהוּא 'מִשָּׁה-מְשִׁיחַ'. וְכִי שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת 'מִשָּׁה-מְשִׁיחַ' - יוֹכֵל לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְיִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ ה'אֲרַת־הַתּוֹרָה' לְלַמֵּד שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם.

כִּי 'הַתְּגַלּוֹת־הַתּוֹרָה' בָּא מ'יְחֻדָּא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, כִּמוֹ שְׁכַתּוּב (משלי א, ח): "שִׁמְעֵ בְנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ" וְכוּ', "אֲבִיךָ דָּא קַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא, וְאִמָּךְ דָּא בְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל" (זהר יתרו פה. פנחס ריג).

וַיַּחֲדָם: עַל-יְדֵי ה'עֲלָאת נַפְשׁוֹת-יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲנִית מִיַּד-נוֹקְבִין, וְהַחֲכֵם יָכוֹל לִקַּח הַנַּפְשׁוֹת וְלַהֲעֲלוֹתָם בְּבַחֲנִית מִיַּד-נוֹקְבִין. וְעַל-יְדֵי הַיַּחֲדָה הַזֶּה נּוֹלָד הַתּוֹרָה.

כִּי "הַתּוֹרָה הֵם שְׁשִׁים רְבּוּא אוֹתִיּוֹת, כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רְבּוּא נְשָׁמוֹת" (זהר-קדש שיר-השירים; זהר-קדש רות; מְגַלְה־עֲמֻקּוֹת וְאֲתַחֲנֶן אוֹפֶן קפו; שְׁלֵי-הַהֲקֻדּוֹשׁ בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל; ועוד).

ע.

(ח"א יג, ד)

עַל-יְדֵי ה'מִשְׁכַּת-הַתּוֹרָה, נִמְשָׁךְ ה'שְׁגָחָה' - כִּי ה'תּוֹרָה' הִיא 'טְנַת"א' [טַעֲמִים, נְקוּדוֹת, תְּגִין, אוֹתִיּוֹת], שֶׁהֵם: "תֵּלֶת גְּוִיָּין דְּעִינָא וּבַת-עֵינ" (תְּקוּנַיִזְהַר ככו:).
נִמְצָא: כְּשֶׁחֲכֵם מְבִיא 'תּוֹרָה' - מְבִיא 'כַּח-הָרְאוֹת' שֶׁל ה'שְׁגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, עָלֵינוּ.

וַיֵּשׁ לְכֹל הַנְּשָׁמוֹת, שָׂרֵשׁ לְמַעַלָּה בְּמַחְשָׁבָה דְּקֻדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא, כִּי "יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ד).

וּכְשֶׁנִּתְעוֹרְרִים הַנְּשָׁמוֹת עַל-יְדֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו וּמִתְנוֹצְצִים זֶה לָזֶה - זֶה בְּחִינַת 'זוּג' שֶׁזֶּה מְקַבֵּל הָאָרָה מִזֶּה.

וְכָל-אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ אֶל הַתּוֹרָה, כֵּן הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עָלָיו.

וְעַל-יְדֵי הַזּוּג שֶׁל ה'הַתְּנוֹצְצוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּמַחְשָׁבָה, נִבְרָאִים נְשָׁמוֹת גְּרִים'.

עא.

(ח"א יג, ה; כַּתְּבִיד רַבְּנוֹ ז"ל הַשִּׁיף לַתּוֹרָה זוּ, הַנֶּדְפֵס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

יֵשׁ אַרְבַּע חֵיוֹת בְּבַחֲנִית נֶפֶשׁ, וְאַרְבַּע חֵיוֹת בַּתּוֹרָה, נוֹשָׂאִין הַכֶּסֶף אֲרִיָּה שׁוֹר נֶשֶׁר אָדָם - בְּחִינַת תְּקוּנָא דְּמֶרְכַּבְתָּא-עֲלָאָה וּמֶרְכַּבְתָּא-תַּתָּאָה (עֵין בְּפָנִים).

גַּם ה'פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לוֹ אַחִיזָה וְשָׂרֵשׁ בְּמַחְשָׁבָה-עֲלִיוֹנָה. וְעַל-יְדֵי ה'הַתְּנוֹצְצוֹת, הַתְּנוֹצֵץ גַּם שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ בֵּין שָׂאֵר הַשָּׂרֵשִׁים, וּמְגִיעַ הָאָרָה לָזֶה ה'פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל מִשָּׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְעַל-יְדֵי הָאָרָה הַזֹּאת חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה.

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ חַז"ל (בְּדָרִים פא): "מִפְּנֵי מָה תִּלְמִידֵי-חֲכָמִים אֵין בְּנִיָּהֶם תִּלְמִידֵי-חֲכָמִים, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בִּרְכוּ בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה".

עב.

(ח"א יד, ג-דה)

אִי-אֶפְשָׁר לְקַרֵּב אֶת ה'גְּרִים' עִם 'בְּעַלִּי-הַתְּשׁוּבָה, וְאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא לְהַתְּעוֹרְרוֹת-הַתְּשׁוּבָה, הֵן לְרִשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל הֵן לְגְרִים' - אֶלָּא עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה' שֶׁמְאִירִין לָהֶם אֶל מְקוֹם שֶׁהֵם שָׁם.

שְׂצָרִיךְ כָּל אָדָם, וּבְפֶרֶט תִּלְמִיד-חֲכָם, לְבָרֵךְ וּלְהַאִיר בְּלִמּוּד תּוֹרָתוֹ בְּשָׂרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת, הֵינּוּ בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, כִּי שָׁם שָׂרֵשְׁנוּ.

כְּמוֹ שְׂכַתוּב (מִשְׁלֵי ה, טז): "יִפּוּצוּ מַעֲיִנְתֶּיךָ חוּצָה" - שְׂצָרִיךְ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם שֶׁהֵם מִבְּחוּץ, לְהוֹדִיעַ לָהֶם "הַדְרָךְ יִלְכוּ בָּה" (שְׁמוֹת יח, כ).

נִמְצָא: כְּשֶׁמְבִיא הָאָרָה וּבִרְכָה לְתוֹךְ תְּחִלַּת הַמַּחְשָׁבָה, וְעַל-יְדֵי מִתְנוֹצְצִין וּמִתְבָּרְכִין הַנְּשָׁמוֹת, נִמְצָא: כְּשֶׁמְשִׁיךְ נְשָׁמָה לְבָנוּ - בּוֹדָאי הוּא מְמַשִּׁיךְ

נְשָׂמָה בְּהִירָה וְזָכָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה גַם בָּנוּ יִהְיֶה תִלְמִיד־חֶכֶם.

אָבֵל כְּשֵׁאִין מֵאִיר וּמְבָרֵךְ אֶת ה'תְּחִלָּה' עַל־יְדֵי לְמוֹדוֹ - אִזּוּ בְּשִׂמְשִׁיךְ נְשָׂמָה לְבָנוּ, הַנְּשָׂמָה הִיא בְּבַחֲיִנַת (שִׁירֵה־שִׁירִים ה, ב): "אֲנִי יִשְׁנֶה", וְאֵינָה מְאִירָה - מִפְּנֵי זֶה לֹא יִהְיֶה בָנוּ תִלְמִיד־חֶכֶם.

וְזֶה: "שְׁלֹא בָּרְכוּ בַתּוֹרָה תְּחִלָּה" - הֵינּוּ שְׂרֵשׁ הַנְּשָׂמוֹת, בְּבַחֲיִנַת: "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה".

עג.

(ח"א טו, ד)

'תּוֹרָה־שֶׁבִּנְגְלָה', הִיא בַּחֲיִנַת 'סִינַי', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרִכּוֹת טו): "סִינַי וְעוֹקֵר הָרִים, סִינַי עֲדִיף, כִּי הַכֹּל צָרִיכִין לְמַרֵי הַטֵּי"א. וְה'תּוֹרָה־שֶׁבִּנְגְלָה' - הַכֹּל צָרִיכִין לָהּ. אָבֵל ה'תּוֹרָה־שֶׁבִּנְסָתָר' - זְעִירִין אֲנִין דְּצָרִיכִין לָהּ.

וּבַחֲיִנַת 'סִינַי' הוּא בַּחֲיִנַת 'שְׁפִלוּת', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (סוֹטָה ה): "שְׁהַנִּיחַ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל הַהָרִים, וְלֹא נָתַן הַתּוֹרָה אֶלָּא עַל הַר־סִינַי". וְאָמְרוּ (שָׁם ה:): "שְׁתַּפְּלֵת הַשָּׁפֵל אֵין גְּמָאָסַת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט): לֵב נִשְׁפָּר" וְכו'.

עד.

(ח"א יט, א-ב-ג-ד-ה-ט-בסוף)

קָשָׁה לְהַעֲוֹלָם: עַל מָה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק לְשִׁמְעַ מִפִּי, הֲלֹא אֶפְשָׁר לָעֵין בְּסִפְרִים דְּבַר־מוֹסֵר!?

אֵךְ בְּאֵמַת הוּא תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל - כִּי יֵשׁ חֲלוּק גְּדוֹל בֵּין הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצְדִּיק־הָאֵמַת בְּעֲצֻמוֹ, וּבֵין הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי אַחַר הָאוֹמֵר בְּשִׁמּוֹ, מִכָּל־שֶׁכֶּן כְּשִׁשׁוֹמֵעַ מִפִּי שֶׁשִּׁמְעַ מִפִּי

הַשּׁוֹמֵעַ - כִּי יוֹרֵד בְּכָל־פַּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, רַחוּק מִפִּי הַצְדִּיק.

וְכֵן בֵּין הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הַצְדִּיק לְמַעַיִן בַּסֵּפֶר, הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בִּיּוֹתֵר.

כִּי צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת ה'פְּנִיִם' - שְׂיוּכַל כָּל אֶחָד לְרֹאוֹת אֶת פְּנֵיו, ב'פְּנִיִם' שְׁלוֹ, כְּמוֹ ב'מְרָאָה'.

עַד אֲשֶׁר בָּלֵא תּוֹכְחָה וּבָלֵא מוֹסֵר, יִתְחַרֵּט חֲבֵרוֹ תִּכְפֹּף עַל מַעֲשָׂיו, רַק מִמָּה שְׂיִבִיט ב'פְּנִיִם' שְׁלוֹ - כִּי עַל־יְדֵי שְׂיִבִיט ב'פְּנִיִם' שְׁלוֹ יִרְאֶה אֶת־עֲצֻמוֹ כְּמוֹ בְּמְרָאָה, אֵיךְ פְּנֵיו מְשַׁקֵּעַ בַּחֲשׂוֹךְ.

כִּי גְדוֹל יָקָר הָעֵרֶךְ שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ - "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה יח, ד) וְכו'.

וּכְשִׁמְעָלָה ה'טוֹב שֶׁבַּתְּרַגּוּם, וּמִשְׁלִים אֶת ה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַפֶּחַ שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבַּעוֹלָם. כִּי כָּל דְּבַר, יֵשׁ בּוֹ כְּמָה 'צְרוּפֵי־אוֹתִיּוֹת' שָׁבוּ נִבְרָא זֶה הַדְּבַר וְכו'.

וְתֵאוֹת־נְאוּף' נִתְבַּטַּל, עַל־יְדֵי ה'דְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'. וּכְפִי הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁמִּשְׁלִים ה'דְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'שְׁבִירַת וּבִטּוֹל תֵּאוֹת־נְאוּף', כֵּן נִתְגַּדְּל וְנִתְעוֹרֵר כַּח ה' שֶׁבַּמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָאוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר וְדְבַר שֶׁבַּעוֹלָם.

וּכְמִי שְׂיִכּוֹל לְהַתְעוֹרֵר ה'הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁבְּכָל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר - אֲזִי אֲכִילָתוֹ וְשִׁתָּתוֹ וְכָל תַּעֲנוּגָיו אֵינּוּ אֶלָּא מ'הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁבְּאֲכִילָה וְשִׁתְּיָה וְכו'. הֵינּוּ בַּחֲיִנַת 'הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁל

"ל"ב אלקים שבמעשה-בראשית שיש בכל דבר" (זהר; תקוני-זהר-חדש, תקונא קדמא).
 וְמִי שֶׁהוּא חָקֵם לְבַד - יְכוּל לְהִבִּין כָּל זֹאת בְּחֻמְתּוֹ, שִׁידַע הָאוֹתִיּוֹת שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר, כַּנֶּלֶךְ.

אָבֵל שִׁידַע שֶׁוַיִּתְעַנֶּה רַק מֵהַצְרוּפֵי-אוֹתִיּוֹת - זֶה אִי-אֶפְשָׁר בִּי אִם לְמִי שֶׁהֵבִיא שְׁלָמוֹת בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְהֵבִיא הַתְּנוּצָצוֹת חֹדֶשׁ בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל כָּל דָּבָר, הֵינּוּ: בְּהָאוֹתִיּוֹת שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר וְכוּ'.

כִּי לְזָכוֹת שִׁיחִיו כָּל תְּעִנּוּגָיו רַק מֵהָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּכָל-דָּבָר - זֶה אִי-אֶפְשָׁר, בִּי-אִם כְּשִׁזְכָּה לְשְׁלָמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ.
 דְּהֵינּוּ: כְּשִׁזְכָּה לְשַׁבֵּר 'תְּאוֹת-הַמְּשָׁגֵל' לְגַמְרִי, וְלִהְשָׁלִים אֶת הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַד שֶׁהֵבִיא הַתְּנוּצָצוֹת חֹדֶשׁ בְּלִשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ בְּהָאוֹתִיּוֹת שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר.

זֶה הַצְּדִיק שֶׁאֶחָז בְּזֶה - הוּא דִּיקָא זֹכָה לְזֶה, שְׂאִינּוּ מְרַגֵּשׁ שׁוֹם תְּעִנּוּג מְשׁוֹם דָּבָר אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשָׂאֵר הַתְּעִנּוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, בִּי אִם מֵהַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

וְכִי שֶׁאֶחָז בְּמַדְרָגָה זֹאת מִזֶּה מֵאִיר 'לְבוֹ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה מֵתְנוּצֵץ 'פְּנִי' בְּאוֹר הַזֶּה, בְּבַחֲיִנַת (מְשַׁלֵּי טו, יג): "לֵב שֶׁמַּח יֵיטֵב פְּנִים". וְכִשְׁפָּנִי מֵאִירוֹת בְּהַזְדַּכּוֹת הַזֶּה, אֲזִי יוֹכֵל הָאֲחֵר לְרֹאוֹת פְּנֵי בְּפָנִים הַזֶּה כְּמוֹ בְּמִרְאָה, וְלִהְתְּחַרֵּט וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כַּנֶּלֶךְ.

וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרִים ה, ד): "פְּנִים בְּפָנִים דָּבָר ה' עִמָּכֶם" - הֵינּוּ: עַל-יְדֵי שִׁישׁ עִמָּכֶם "דְּבוּר ה'", הֵינּוּ 'שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', עַל-יְדֵי-זֶה מֵתְנוּצֵץ הַפְּנִים וּמֵאִירוֹת כָּל-כָּף, עַד שֶׁיּוֹכֵל לְהִתְרַאוֹת "פְּנִים בְּפָנִים".

וְזֶה הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזֶה הִיְתָה 'קֶדֶם הַבְּרִיאָה'.
 גַּם עַכְשָׁיו: כְּשֶׁרוֹצִים הַצְּדִיקִים לְשִׁמְעַת אִיזָה דְבוּר מֵהַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵם

וְזֶה (זֶהר תְּרוּמָה קעו: סְפָרָא-דְּצִנְיֵעוּתָא, פְּרָקָא-קְדָמָא): "עַד לָא הוּי מִתְקַלָּא, לָא הוּי מְשַׁגְיַחִין אִפִּין בְּאִפִּין".
 כִּי קֶדֶם שֶׁהָיָה הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ בְּשְׁלָמוֹת, "לָא הוּי מְשַׁגְיַחִין אִפִּין בְּאִפִּין" - עַדִּין לָא הָיָה בְּחִינַת "פְּנִים בְּפָנִים".

כִּי אִי-אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְבַחֲיִנַת 'פְּנִים מֵאִירוֹת' הַנֶּלֶךְ, שֶׁהֵם בְּחִינַת "פְּנִים בְּפָנִים", בִּי-אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת "מִתְקַלָּא", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' כַּנֶּלֶךְ.

כִּי עַקֵּר בְּחִינַת "פְּנִים בְּפָנִים", הוּא עַל-יְדֵי: "דְּבוּר ה' עִמָּכֶם", כַּנֶּלֶךְ.
 וְזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַרְבֵּ, אוֹ מִפִּי הַתְּלָמִיד, אוֹ מִפִּי הַסֶּפֶר - כִּי הַצְּדִיקִים הֵם "גַּבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" (תְּהֵלִים קג, ב) - שֶׁהֵם עוֹשִׂים וּבוֹנִים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ: הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" וְכוּ'.

בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית-יִרְבָּה ח, ז; וַיִּתְרַבֶּה ב, ג):
 "נִמְלֹךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם".

כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁרָאָה הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיקְבֵּל מִנְּשִׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה: "בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם" (תְּהֵלִים לג, ו) - הֵינּוּ: שֶׁנַּעֲשָׂה הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם".

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזֶה הִיְתָה 'קֶדֶם הַבְּרִיאָה'.

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזֶה הִיְתָה 'קֶדֶם הַבְּרִיאָה'.

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזֶה הִיְתָה 'קֶדֶם הַבְּרִיאָה'.

כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בְּבַחֲיִנַת "עֲשֵׂי דְבוּרוֹ" - שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁידַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכִלְזֶה הִיְתָה 'קֶדֶם הַבְּרִיאָה'.

הכל פנגד ה'מלכות', שהיא בחינת דל"ת, שיוצאת ביום-טוב מבין הקלפות - שצריך להעלותה אל האזר-הפנים, על-ידי שמחות המצוות שמתקבצין לתוך הרגלים.

עו.

(ח"א ל, ח)

אי-אפשר לקבל את ה'תורה' בייאם על-ידי עזות-דקדשה, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ב מ"ה): "לא הבישן למד", וכמו שאמרו (ביצה כה:): "מפני מה נתנה תורה לישראל, מפני שעזין ה'".

ובשביל-זה: ה'תורה' נקראת 'עז', כמו שכתוב (תהלים כט, יא): "ה' עז לעמו יתן".

וכנגד-זה: יש להפוך: עזות דסטרא-אחרא - כי "כל מי שיש בו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני" (נדרים כ.) - שמשם באין תורות אחרות, בחינת 'פסילים'.

שהוא 'הפך מן התורה-הקדושה' שלנו שהוא בחינות (שמות לד, א): "פסל לך" - כי היא נקראת 'פסלת', על שם העתיד.

כמאמר חז"ל (פסחים נ): "אור שהוא יקר בעולם-הזה, יהיה קפוי וקל לעולם-הבא" - שהיא בחינות 'פסלת', שהוא קפוי וקל וצף למעלה.

אבל 'תורתו' היא 'פסלת' אפלו בעולם-הזה, ועל-שם-זה נקראין 'פסילים', כמו שכתוב (שמות כ, ג): "לא תעשה לך פסל".

עושים תחלה את הדבור ובונים אותו - הינו: על-ידי 'מעשיהם-הטובים', זוכים לשמע דבורים מהקדוש-ברוך-הוא. נמצא: שאלו הדבורים נתהוו ונבנו על-ידם.

וזה בחינת (תהלים קג, כ - סיום הפסוק הנ"ל): "עשי דברו לשמע בקול דברו" - כשרוצים לשמע דבור מהקדוש-ברוך-הוא, הם עושים תחלה את הדבור בבחינת "עשי דברו" כנ"ל, ואחר-כך שומעים אותו הדבור מהקדוש-ברוך-הוא, בבחינת: "לשמע בקול דברו" - כי בזה הדבור, הקדוש-ברוך-הוא מדבר עמם.

ו'שלמות הדבור של לשון-הקדש' תליא ב'יראה', ו'יראה תליא באודנין" (תקוני-זהר קכב.). נמצא: כשהצדיק שומע הדבור של תורה מפי הקדוש-ברוך-הוא, יש להדבור שלמות.

נמצא: מי ששומע מפיו בעצמו, מקבל 'דבור לשון-הקדש' בשלמות, הינו ב'יראה' וכו', ו'יראה תליא באודנין', כנ"ל. אבל מי ששומע מפי אחר, הוא רחוק מזה השלמות, כי כבר ירד מדרגתו.

עה.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

על-פן יש ארבע בחינות בכל רגל - בכל יום-טוב ארבע מצוות. ב'פסח' וכו'. ב'ספות' וכו'. ב'שבועות' - 'למוד-התורה', שהוא בארבעה בחינות - "אז רא"ה, ו'יספר"ה, ה'כינ"ה, וגם חקר"ה" (איוב כח, כז - עין בראשית-רבה כד, ה; שמות-רבה מ, א).

הוא 'סדר המשנה', שהוא ארבע פעמים ביד כל אחד, כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד:): "ביצד סדר משנה" וכו'.

ומי שיש לו 'עזות שלכם מן הסטרא-
אחרא' - הוא מקבל 'תורה שלכם',
בחינת 'פסילים' בנ"ל.

עז.

(ח"א לג, ד)

מחמת ה'אהבה' שאהב את ישראל,
ורצה שידבקו בו ויאהבו אותו
עמו מזה העולם הגשמי, הלביש את
אלקותו במדות התורה.

וזו בחינות "תרי"ג מצוות" - כי השם-
יתברך שער בדעתו: "שעל-ידי
המצוה הזאת נוכל להשיג אותו!" - ועל-
ידי-זה צמצם אלקותו דוקא באלו
ה"תרי"ג מצוות".

עח.

(ח"א לד, ד-ז-בסוף)

'קדם מתן-תורה' היה ה'ממשלה' ביד
השם-יתברך, ו'אחר מתן-תורה'
נתן ה'ממשלה' ליד כל ישראל, כל אחד
לפי בחינתו.

כי 'אותיות-התורה' הם 'התלבשות רצונו
של השם-יתברך', כי רצונו שהמצוות
יהיו כף, למשל: 'מצות תפלין' היה רצונו
שיהיה בארבע-פרשיות ובתים של עור ולא
של כסף.

ועכשו שהתורה מסורה בידינו - גם
הרצון של השם-יתברך מסורה
בידינו, שאנו מושלין בכיכול להיות רצונו
כפי רצוננו.

וזוהו שדרשו (ירושלמי ראש-השנה פ"א, על
תהלים מ, ו): "רבות עשית אתה ה'
אלקי' - 'קדם מתן-תורה' ו'אחר מתן-

תורה' - 'נפלאותיך ומחשבותיך אלינו'".
הינו שהכל בידינו.

וזוהו (תהלים פא, יא): "אנכי ה' אלקיך
המעלך מארץ מצרים" - הינו:
'קדם מתן-תורה' - היה הכל "אנכי".
ו'אחר מתן-תורה' - "הרחב פיך
ואמלאהו", בחינת 'מלאפום', שהשפע
הוא לפי הרחבת הפה, ולפי כלי הדבור.

עט.

(ח"א לו, א)

כל נפש מישראל, משרש ב"שבעים נפש
של בית יעקב" (בראשית מו, כז; שמות א, ה;
דברים י, כב), שהם משרשים ב"שבעים-פנים
של תורה'.

וזו לעמת זה הם 'שבעים-לשון' - שכל
לשון ולשון יש לה מדה-רעה בפני
עצמה, ומחמת המדות האלו הם מרחקים
מ'שבעים-פנים של תורה'.

פ.

(ח"א לו, ב)

'מש"ה רבנ"ו', עולה בגימטריא 'תרי"ג'
(ספר-הקנה יב, רוקח רצו,
מגלה-עמקות אופן קיג), שהוא 'כללות כל
התורה', בחינת 'דעת'. בשביל-זה היה צריך
לפרש עצמו מכל וכל, כמו שכתוב (דברים ה,
כז): "ואתה פה עמד עמדי".

גם אותיות 'בלע"ם' מרמזין: שהוא
בקלפה פנגד התורה. כי ב' - היא
'התחלת התורה'; ול' - היא 'סוף התורה';
וע' - פנגד 'שבעים-פנים'; ומ' - פנגד
'ארבעים יום שנתנה תורה'.

וְזֶה בְּחִינּוֹת הַמְּקוֹה שֶׁל שְׁבוּעוֹת, בְּחִינּוֹת
"מְקוֹה שֶׁל שְׁעַר-הַחַמְשִׁים - שְׁעַר
הָעֲלִיּוֹן מִחַמְשֵׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה" (שְׁעַר-הַכְּנֻסוֹת, חג
 הַשְּׁבוּעוֹת דְּרוֹשׁ א), שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת 'שְׂכָל וְדַעַת
 עֲלִיּוֹן, בְּחִינַת 'חֶסֶד עֲלִיּוֹן' וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים'
 וְכוּ'.

פד.

(ח"א נז, א)

"כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שִׁיָּצָא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, נִבְרָא מִמְּנוּ מִלֶּאֱדָ" (חַגִּיגָה
 יד), וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר נֶחְלַק לְכַמָּה נִיצוּצוֹת,
 בְּבְחִינַת (יְרֵמְיָה כג, כט): **"כַּפְטִישׁ יַפְצִץ סֹלַע"**.

כְּמוֹ-כֵן נִבְרָאוּ כַּמָּה וְכַמָּה מִלְּאָכִים, לְפִי
 רַב הַנִּיצוּצוֹת. וְדְבוּר הַכּוֹלֵל אֶת
 הַנִּיצוּצוֹת נִבְרָא מִלֶּאֱדָ, שֶׁהוּא שׂוֹר וְרֹאשׁ עַל
 הַמִּלְּאָכִים שֶׁנִּבְרָאוּ מִן הַנִּיצוּצוֹת, וְהֵם
 מִתְחַנְּהוּ.

וְ"כָל מִלְּאָד וּמִלְּאָד, הוּא מְמַנֶּה עַל אֵיזֶהוּ
דְּבָר" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ז), וְאֶפְלוּ כָּל
אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים יֵשׁ עֲלֵיהֶם מְמַנִּים. וְכָל
מִלְּאָד מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ מִהַדְּבוּר, וּמִשְׁפִּיעַ לְתוֹךְ
הַדְּבָר שֶׁנִּמְנָה עָלָיו, הֵינּוּ: לְאֵיזֶה עֵשֶׂב אוֹ דְבָר
אֲחֵר שֶׁהוּא מְמַנֶּה עָלָיו וְכוּ'.

פה.

(ח"א ס, א)

יֵשׁ 'שְׂבִילֵי הַתּוֹרָה' שֵׁישׁ בָּהֶם 'הַתְּבוּנּוֹת
גְּדוֹל מְאֹד, שְׂאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא
לְהַתְּבוּנָנוֹת הַזֹּאת, כִּי-אִם עַל-יָדֵי
'עֲשִׂירוֹת'.

וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁעָבַר דְּרוֹךְ יָדָם הַתּוֹרָה,
הִיָּה לָהֶם עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל מְאֹד,
דִּהְיִנוּ 'מִשָּׁה רַבְּנוּ' שֶׁהֵבִיא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל
הִיָּה עֲשִׂיר גְּדוֹל, וְכֵן 'רַבִּי' שֶׁסִּדֵּר וְחָתַם

פא.

(ח"א לו, ה)

"בְּתַרְתִּין וּבְתַלְתִּין" (זְמַר 'אֲזַמְר בְּשַׁבְּחִין) -
הִיא הַ'תּוֹרָה' "שֵׁישׁ בַּה
שְׂלִשִׁים-יוֹשָׁנִים נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה" (סֵפֶר יִצְרָח
פ"א מ"א).

"וּבְתַלְתָּא שְׁבַשִּׁין" (שָׁם) - הֵינּוּ:
"אוֹרֵיתָא תַּלְתָּאָה" (שַׁבַּת פח.).

פב.

(ח"א לח, ו)

"קִיּוֹן שֶׁהָיָה מִזְהַמַּת הַנְּחָשׁ" (הַתְּקוּנַת-זְחַר
קִיח:), כְּתִיב בַּה (בְּרֵאשִׁית ד): "לְכַמָּה נָפְלוּ
פְּנִידָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אוֹר-הַתְּפִלִּין', שֶׁהוּא
"קְרוּן עוֹר הַפְּנִים" (שְׁמוֹת לד, כט-ל).

וְ"יִשְׂרָאֵל שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי, פְּסָקָה
זְהַמְתָּן. וְעַכּוּ"ם שֶׁלֹּא עָמְדוּ,
לֹא פְּסָקָה זְהַמְתָּן" (שַׁבַּת קמו.) - הֵינּוּ:
זְהַמַּת-הַנְּחָשׁ'.

וְזֶה (נְדָרִים כ.): "בִּידוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי
אֲבוֹתָיו" - 'רַגְלֵי' דִּיקָא, כִּי אֵין לָהֶם
'רַגְלִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יד): "עַל גְּחֹנֶה
תֵּלְךְ".

פג.

(ח"א נו, ז)

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁבוּעוֹת' - שֶׁהוּא שְׂכָל גְּדוֹל
וְגְבוּהָ מְאֹד, חֶסֶד עֲלִיּוֹן וְרַחֲמִים
גְּדוֹלִים. כִּי גְדָל הַרַחֲמִים' תְּלוּי בְּגֶדֶל
הַדַּעַת'.

כִּי "בְּשַׁעַת מִתְּן-תּוֹרָה נִרְאָה לָהֶם כְּזָקֵן
מְלֵא רַחֲמִים" (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח וְיִתְרוֹ), וְזָקֵן'
הוּא בְּ'יִשׁוּבֵי-הַדַּעַת', וּבְזֶה תְּלוּי גְדָל
הַרַחֲמִים.

שפּעל על-ידי היסורים וקבלם כראוי,
בשזוכה אחר-כך ל'חדושין-דאורייתא'.

כי על-ידי הבטול שנתבטל אל התכלית,
והשיג שכל היסורין הם טובות גדולות
מאד, על-ידי-זה נתמלא שמחה.

וה'שמחה' הוא כלי אל 'חדושין-
דאורייתא', כמו שאמרו רז"ל
(שבת פח.): "בשעה שאמרו ישראל נעשה
ונשמע" (שמות כד, ז), ירדו ששים רבוא
מלאכים, ונתנו שני פתרים בראש כל אחד,
וכשחטאו וכו', ועתיד הקדוש ברוך הוא
להחזירן לנו, שנאמר (ישעיה לה, י): ושמחת
עולם על ראשם".

נמצא: שה'שמחה' היא בחינת "נעשה
ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת
'קבלת התורה'.

וזה בחינת (תענית לא): "עתיד הקדוש-
ברוך-הוא לעשות מהול לצדיקים
לעתיד-לבוא, וכל אחד מראה באצבעו"
וכו'.

"מהול" - זה בחינת ה'שמחה' שהיא כלי
לקבלת-התורה, וכל-זה על-ידי
ה'בטול אל התכלית'. שעל-ידי הזריחה של
הרשימו מן הבטול, משם באה התורה על-
ידי הכלים.

וזה בחינת: "מראה באצבעו" - בחינת
ה'מראה' והזריחה של הרשימו.
"באצבעו" - בחינת ה'תורה', בחינות (שמות
לא, יח): "אצבע אלקים".

פ.ט

(ח"א קא)

"בראשית ברא" (בראשית א, א), "בתורה
שנקראת ראשית' ברא

המשניות, וכן רב אשי שהיה חתימת
התלמוד וסדר את כל התלמוד, שגם-כן היו
עשירים גדולים מאד.

כי מחמת שתקנו וסדרו את כל התורה
שבּעל-פה, ועבר דרך ידם התורה, היו
גם-כן עשירים, כי צריך עשירות גדול
להתבוננות הנ"ל.

פ.ו

(ח"א סו)

יש 'שבעים פנים לתורה', והם בחינת
שבעים 'שנים', כי כל אחד 'משנה'
מחברו.

ויש שנפל מפל ה'שבעים-פנים' - עד
שאי-אפשר לעוררו בשום פנים, כי-
אם על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-
קדמוניות', שכל ה'שבעים-פנים', 'שבעים-
שנים', מקבלין חיות משם.

פ.ז

(ח"א סא, ו)

על-ידי 'חכמה-עלאה' שכלול מפל
ה'שכליים פרטיים' - נמתקים כל
הצמצומים וכל הדינים בלם.

וה'תורה' יוצאת מ'חכמה-עלאה', כי
"אורייתא מחכמה עלאה נפקת"
(זחר בשלח סב), ואין יכולה לקבל מ'חכמה-
עלאה', כי-אם בשיש לה 'שלמות', ו'שלמות
התורה' היא על-ידי 'תורה שבּעל-פה' - כי
תורה שבכתב אין לה 'שלמות', כי-אם על-
ידי תורה שבּעל-פה.

פ.ח

(ח"א סה, ד-בסוף)

על-ידי 'קבלת היסורין' בשמחה כראוי -
זוכין ל'חדושי-תורה'. וזה סימן

ועל-ידי-זוּה זוכה: שנתבטל מִמֶּנּוּ על
השעבוד של העכו"ם גם
בגשמיות, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"ה):
"כל המקבל עליו על תורה וכו'.

צב.

(ח"א קי)

ה'תורה/ היא רוחניות. ואשר זך ישר
פעלו" (משלי כ, יא; כא, ח), ושכלו
רוחני - יכול לתפס כל התורה כלה, ולא
ישפח דבר - כי דבר רוחני אינו תופס מקום.
אך מי שמגשם דברי-התורה ועושה ממנה
ממשות - אזי יש לה שעור וקצבה
כמה יכול לתפס בשכלו, ומזה בא השכחה.

וזוהו (יהושע א, ח): "לא ימוש ספר-התורה
הזה מפיד". "ימוש" - מלשון
'ממשות'. כלומר: הזהר שלא תהיה
ממשות וגשמיות בדברי-התורה. "מפיד" -
מחמת 'פיד' שיוצא מאתה.

וזוהו שאמרו (בבא-מציעא פה): "שהתענה רב
יוסף ארבעים יום שיתקיים למודו,
אחוו לה: 'לא ימוש מפיד', ושוב התענה
וכו' אחוו לה: 'ומפי זרעך' (ישעיה נט, כא)
וכו'". כלומר: שלא ימוש ויגשמו מפיד! -
ואזי: יתקיים תלמודו! - כי לא יהיה 'שכחה',
כי דבר-רוחני אינו תופס מקום.

צג.

(ח"א קנג)

ישראל בעת קבלת-התורה, היו להם
חכמות גדולות - כי אז היו
עובדי עבודה-זרה שבימיהם, שהיה טעותם
על-פי חכמות וחקירות גדולות פידוע.

ולולי שהיו משליכין מעצמן החכמות,
לא היו מקבלים התורה, והשליכו

עולמים" (בראשית-רבה א). כי 'יו"ד' הוא
ה'שכל של התורה; ו'ה"א' הוא 'אותיות של
התורה', שהוא 'חמשה חמשי תורה', בחינת
'חמשת מוצאות הפה'.

והינו (ישעיה כו, ד): "בית ה' צור עולמים" -
הינו בה'תורה' שהיא בחינת 'י"ה',
ברא כל העולמים'.

צ.

(ח"א קא)

כל עכו"ם יש להם כל ה'מדות-רעות', רק
כל אמה ואמה פרוץ אל מדה אחת
יותר מכל המדות.

וזוהו (דברים לג, ב): "הופיע מהר פארן" וכו'
- שרצה הקדוש-ברוך-הוא לתן
התורה לכל הברואים, וכל אחד ואחד לא
רצה לקבלה, מחמת ששמעו שאותה מדה
שהם פרוכים אחריה אסרה תורה (ספרי
ברכה).

צא.

(ח"א קא)

על-ידי שמתנגע בתורה לשם-שמים, עד
שזוכה להשיג ולהבין חכמת
התורה-הקדושה - יוצא מבחינת 'אנפין-'
חשוכין' לבחינת 'אנפין-נהירין', ונתבטל
מִמֶּנּוּ השעבוד של התאוות והמדות-רעות
של ה'שבעים-עכו"ם', שהם בחינת 'אנפין-'
חשוכין'.

ואז נקרא 'אדם', בחינת (במדבר יט, ד): "זאת
התורה אדם", בחינת (יבמות סא):
"אתם קרויים אדם" - כי עקר שם 'אדם',
זוכין על-ידי התורה-הקדושה, שהיא
בחינת 'אנפין-נהירין', והיא בחינת הרחקת
ושבירת כל התאוות ומדות-רעות.

הַחֲכָמוֹת, וְהָאֱמִינוּ בֵּה' וּבַמִּשָּׁה עֲבָדוּ" (שמות יד, לא), וְעַל־יַד־יִזְּהָה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה.

וְהִינּוּ שֶׁתִּרְגַּם אוֹנְקְלוֹס (על הפסוק דברים לב, ו): "עַם נָבֵל וְלֹא חָכָם", "עֵמָּא דְקִבְּלוּ אוֹרֵיתָא וְלֹא חִפְּימוּ" - כִּי עָקַר 'קִבְּלַת־הַתּוֹרָה' הִיָּה, עַל־יַד־י "וְלֹא חִפְּימוּ" - עַל־יַד־י שֶׁהִשְׁלִיכוּ מֵאֲתֵם כָּל הַחֲכָמוֹת.

וְזֶה: נָבֵ"ל - רֵאשִׁי־תְבוּת: ל"ב גְּתִיבוֹת, שֶׁהוּא 'כְּלִיּוֹת הַתּוֹרָה', וְהִיא הַחֲכָמָה הָאֱמִתִּיּוֹת, אֲשֶׁר אֶצְלָה כָּל הַחֲכָמוֹת בְּטָלִים. וְהִינּוּ: נָבֵ"ל - בְּחִינַת הַ'תּוֹרָה' הַנִּקְרָאת: "נוֹבְלוֹת הַחֲכָמָה הָעֲלִיזָה" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה יז, ה).

לְעֹשְׂרִים־וְשֵׁשָׁה דוֹרוֹת, וְעָמַד וּשְׁתַּלֵּךְ וְכוּ', וְהָן הָן עֲזִי פָּנִים שְׁבַדוֹר".

נִמְצָא: שֶׁה'עֲזִי־פָּנִים' אֵינָם בְּכֹלל 'קִבְּלַת־הַתּוֹרָה', כִּי הֵם מֵהַתְּתַקַּע"ד דוֹרוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ רֵאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְכֵן אָמְרוּ (נְדָרִים ג): "מִי שֵׁישׁ בּוֹ עֲזוּת, בִּידוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר־סִינַי".

כְּמוֹ־כֵן אִישׁ שֶׁשָּׁל וְנִבְּזָה שָׂאִין בּוֹ שׁוֹם 'עֲזוּת־דְּקַדְשָׁה', אֵין לוֹ גַּם־כֵּן חֵלֶק בַּתּוֹרָה - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בִּיצָה כה:): "מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שֶׁהָן עֲזִי" - כִּי צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה בּוֹ 'עֲזוּת־דְּקַדְשָׁה'.

צו.

(ח"א קנג)

אם התלמיד יש לו פנים, הינו בחינת אנפין־נהירין, בחינת מראה מלטשת - אזי יכול לקבל פנים, אור פני הרב. ואזי ראוי שיהרב יתראה עצמו בתוך פני התלמיד המקבל פניו, וזהו: 'קבלת־פנים'.

אך אם אין לו פנים, הינו: שהוא בחינת אנפין־חשוכין - אזי אין יכול לקבל פנים. וכן כל אחד נגד חברו, אפשר לו לדעת על־ידי־זוה.

וְזֶה שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, ד): "פָּנִים בְּפָנִים" וְכוּ' - הִינּוּ: בְּשַׁעַת 'מִתְּן־תּוֹרָה', הָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲיִנַת 'אֲנַפִּין־נְהִירִין', וְהָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל 'פָּנִים־דְּקַדְשָׁה', הִינּוּ: שִׁיתְרָאָה בְּתוֹכָם 'פָּנִים־דְּקַדְשָׁה'.

וְזֶהוּ: "פָּנִים בְּפָנִים" - שֶׁפָּנִים־דְּקַדְשָׁה הָיָה בְּתוֹךְ 'פָּנֵיהֶם', בְּחִינַת 'קִבְּלַת־פָּנִים'.

וְזֶהוּ: "דָּבָר ה' עִמָּכֶם" - שֶׁהַדְּבַר הָיָה מְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד, וְיוֹצֵא מִכָּל אֶחָד

צד.

(ח"א קלג)

"כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּזוֹת אַחַת מְשֻׁלֶּשֶׁת אֲלֵפִים וּמֵאֲתֵים מִתּוֹרָה" (ערוֹבִין כא.). נִמְצָא: שֶׁהַתּוֹרָה גְּדוּלָה וְרַחְבָּה מְאֹד.

רַק שֶׁה'זֶרֶת הַקָּטָן' שֶׁהוּא ה'עוֹלָם', עוֹמֵד בְּפָנֵי 'מְאוֹר הָעֵינַיִם', וּמוֹנֵעַ מִלְּרְאוֹת אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא גְּדוּלָה מְאֹד "וְרַחְבָּה מִנֵּי יָם" (איוב יא, ט). רַק שֶׁהָעוֹלָם־הַזֶּה עוֹמֵד לְפָנֵי עֵינָיו, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אוֹתוֹ כְּלָל לְהַטּוֹת עֵינָיו לְהַסְתַּכֵּל לְמַעְלָה עַל אֹר הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים.

צה.

(ח"א קמז)

כָּשֶׁם שֶׁעֲזוּת־פָּנִים אֵין לוֹ חֵלֶק בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּגִינָה יד עַל תְּהִלִּים קה, ח): "דָּבָר צוּה לְאֶלֶף דוֹר" - שֶׁבִקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא לְתַן הַתּוֹרָה לְאֶלֶף דוֹרוֹת, רָאָה שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם וְנִתְּנָה

מישראל, מאחר שנכלל בתוכו 'פנים-
דקדשה'.

אך מי שהוא 'עזות-פנים' - אין לו 'פנים-
דקדשה', ואינו יכול לקבל 'פנים'.
ועל-כן אמרו (גדרים כ.): "כל מי שיש לו
עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על
הר-סיני".

צז.

(ח"א רסו; תי"מזהר"ן גו"נו)

'שבועות' ו'סבות' הם אחד, כי ה'תורה'
יוצאת מ'בינה' שהיא בחינת
'ספה', כמו שכתוב (משלי א, ח): "ואל תטש
תורת אמוך", בחינת "אם לבינה" (משלי ב, ג),
שהיא בחינת 'ספה'.

ועל-כן תקף אחר 'סבות' הוא 'שמחת-
תורה' - כי מבחינת 'ספה', משם
יוצאת ה'תורה'.

נמצא: על-ידי שנכנסו בספה, נעשים
בעצמם בבחינות ה'תורה', כי משם
יוצאת התורה.

ואז מתחלת ה'תורה', שהוא "בראשית"
(בראשית א, א), בחינות 'בית', הינו "בי"ת
דבראשית" (זהר בראשית כט. תקוני-זהר כא. תקוני-
זהר חדש, תקונא קדמאה), בחינות (בראשית לג, יז):
"ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית", בנ"ל.

וזהו בחינת 'סו"ן' - שאז הוא 'זמן מתן-
תורה', ראשי-תבות: "ויעקב נסע
ס'בותה ויבן לו בית" - כי "בסיון נתנה
תורה" (שבת פו: פסחים סח: יומא ד:), ואנו
ב'מדרגת התורה' על-ידי 'מצות ספה'. [ענין
הערת הרב מטשעהרין ז"ל כאן בהתורה, וב'פרפראות-
לחכמה' - בענין סיו"ן].

ועל-ידי 'מצות ספה' פראוי - מתר לו
לבנות בית, ואינו מזיק לו
לממונו וכו', כמו שכתוב (משלי כד, ג):
"בחכמה יבנה בית" וכו' (זהר בראשית שם;
תקוני-זהר שם; תקוני-זהר חדש שם - וענין תקוני-זהר
יב. יח:) - כי בודאי יש לו 'חכמה', פי ה'תורה'
היא מקור כל החכמות.

צח.

(ח"א רסז)

'שבועות' הוא רפואה להראה, כי
"חמשה פנפי ראה פנגד
חמשה חמשי תורה" (תקוני-זהר ע.).
ובשבועות מקבלין התורה, יכולין לקבל
היות חדש.

צט.

(ח"ב א, ב)

"בשעה שעלה משה למרום, אמרו
מלאכי-השרת: מה לילוד אשה
בינינו, אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו:
'אשר תנה הודך על השמים' (תהלים ח, ב)
וכו'. אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: החזר
להם תשובה. אמר: אני מתירא שלא
ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו: אחז בכסא
כבודי וכו'" (שבת פח:).

הינו: שנתן לו השם-יתברך עצה, לאחז
ולהתקשר ב'שרשי-הנשמות', שהם
בחינת 'פסא-הכבוד', שעל-ידי-זה יהיה נצול
מן 'קנאת-המלאכים'.

ק.

(ח"ב ד, ו)

'התגלות-הרצון' הוא על-ידי 'ימים-
טובים', כי כל אחד
מהימים-טובים מכריז וקורא ומגלה את

הרצון, שהכל מתנהג רק על-פי רצונו בלבד וכו'.

כי בכל יום-טוב ויום-טוב, עשה השם-יתברך עמנו אותות נוראות שהם הפך הטבע, שעל-ידי-זה נתגלה הרצון שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע לכל.

ב'פסח' - 'יציאת מצרים' שהוציאנו ממצרים באותות נוראות. ב'שבועות' - 'מתן-תורה' שנתן לנו התורה באותות נוראות. ב'סכות' - 'הקף ענני כבוד'.

קא.

(ח"ב ז, בסוף)

"זקן" (ויקרא יט, לב) - זה קנה חכמה" (קדושין לב:). וצריך האדם, כל מה שמזקין, כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חיו - להוסיף בכל יום ויום שפא אחר-כך, תוספות אור קדשה ודעת.

וכמו שאמרו רז"ל (קנים פ"ג מ"ו): "זקני תלמידי-החכמים, כל-זמן שמזקיניו, דעתן מתישבת עליהן" - כי צריכין בכל יום ויום שפא אחר-כך, להוסיף בו קדשה ודעת ועל-ידי ה'צדקה' - נתתקן בחינת 'זקן' וכו'.

וזהו (במדבר כח, כו): "וביום הבפורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם".

"וביום הבפורים" - זה בחינת 'התחלה', בחינת (ירמיה ד, לא): "צרה כמבכירה".

ואיזהו 'התחלה': "בהקריבכם מנחה חדשה לה'" - הינו כשמתחילין מחדש לתן 'צדקה'.

וזה בחינת: "מנחה חדשה" - בחינת 'צדקה חדשה', בחינת 'התחלת הצדקה' - כי 'מנחה' בחינת 'צדקה', כמו שכתוב (מלאכי ג, א): "מגישי מנחה בצדקה".

"בשבעתיכם" - זה בחינת 'זקן', כי "בסיני נדמה להם בזקן" (מכילתא יתרו). כי על-ידי בחינת "מנחה חדשה", 'התחלת הצדקה' - נתתקן בחינת 'זקן', בחינת 'שבועות'.

ואזי נתבטל יניקתו של 'מצחהנחש' שיונק מ'זקני-הדור' שאינם בתקונו, ונשמע 'קול הקריאה של יום-טוב' שמגלה את ה'רצון' (עין עוד בפנים).

קב.

(ח"ב ה, יד)

יש תרי"ג מצוות. ואלו התרי"ג מצוות יש להם ענפים רבים.

וכל דבר שיש בו רצון השם-יתברך, שעושין בו נחת לאביו שבשמים, הוא בחינת מצוה, וצריך לגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט, כדי לעשות איזה רצון ונחת להשם-יתברך.

קג.

(ח"ב ז, ח)

"כשעלה משה למרום, מצאו להקדוש-ברוך-הוא שהיה קושר פתרים לאותיות. אמר לו: רבוננו-של-עולם מי מעבב על ידך. אמר לו: עתיד אחד לעמד ו'עקיבא בן יוסף' שמו, שיהיה דורש על כל קוץ וקוץ תלין של הלכות. אמר לו: רבוננו-של-עולם ראוי שתנתן תורה על-ידו. אמר לו: שתק כף עלה במחשבה" (מנחות כט:).

וּלְכַאזְרָה קָשָׁה: מָה אָמַר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ שְׂתַק וְכוּ', הֲלֹא כָּבֵד אָמַר הַקָּשִׁיא, וּמָה זֶה שְׂתִיקָה, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד הַקָּשָׁה מָה שֶׁהַקָּשָׁה!?

אֲךָ תִּכְבֵּד בְּשֵׁאמַר מֹשֶׁה הַקָּשִׁיא - נִפְלַ בְּשִׁכְלוֹ תִּרְוֹץ עַל הַקָּשִׁיא. אֲךָ אִם הָיָה אוֹמֵר אֶת הַתִּרְוֹץ - הָיָה נִכְנָס בּוֹ מִקִּיף אַחֵר, וְהָיָה בָּא עַל קָשִׁיא יוֹתֵר חֲזָקָה וּרְחֻבָּה מִבְּתַחֲלָה.

עַל-כֵּן אָמַר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: "שְׂתַק", עַל ה'תִּרְוֹץ' - הִינּוּ: שִׁישְׂתַּק וְלֹא יִגְלֶה אֶת ה'תִּרְוֹץ' - כִּדֵּי שֶׁלֹּא יָבוֹא עַל 'קָשִׁיא' יוֹתֵר חֲזָקָה מִבְּתַחֲלָה.

וְזָהוּ: "שְׂתַק, כִּדְ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה" - הִינּוּ: שְׂתַכְבֵּד בְּשִׁמְגוּלֵי ה'שִׁכְלֵ-הַפְּנִימִי, אֲזִי עוֹלָה בְּמַחְשָׁבָה 'שִׁכְל אַחַר חֲדָשׁ' - כִּי נִכְנָס מִקִּיף אַחֵר לַפְּנִימִים. **וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְשְׂתַק - כִּדֵּי שֶׁלֹּא יָבוֹא ל'מִקִּיפִים' שְׂאִין צְרִיכִין לְהַשִּׁיגֵם.**

'מֹשֶׁה' הָיָה לְמַעְלָה מִן ה'מַחְשָׁבָה, לְכַד הָיָה יוֹדֵעַ אֶת ה'תִּרְוֹץ, כִּי הַשִּׁיג בְּחִינַת 'בְּתַרִּי-אוֹתִיּוֹת'.

קד.

(ח"ב, ז'ח"יא-בסוף)

עַל-יְדֵי ה'הַתְּפַשְׁטוֹת-הַנְּבוּאָה, נִתְבָּרַר וּנְתַתְּקוֹן בְּחִינַת 'פַּחַח-הַמְּדָמָה, וּנְתַתְּקוֹן ה'אֱמוּנָה הַאֱמֵתִיּוֹת דְּקַדְשָׁה, וּנְתַבְּטַל אֱמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת'.

כִּי עַקֵּר ה'אֱמוּנָה' תְּלוּיָה ב'כַּחַח-הַמְּדָמָה' - כִּי עַקֵּר 'אֱמוּנָה' הִיא רַק בְּמִקוֹם שְׂאִינוֹ מִבֵּין בְּשִׁכְלוֹ, אֲזִי נִשְׁאָר רַק בְּבְחִינַת 'כַּחַח-הַמְּדָמָה, וְשֵׁם צְרִיכִין 'אֱמוּנָה'.

כִּי יֵשׁ "עֲשֶׂרָה מְדַרְגּוֹת בְּנְבוּאָה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מַד, ו; תְּקוּנֵי-זֶהַר ב.), כְּנֶגֶד 'עֲשֶׂרֶת-הַדְּבָרוֹת', כְּמוֹ שְׂכַתוּב (דְּבָרִים ה, ד): "פְּנִימִים בְּפְנִימִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם". "דְּבַר ה', זֶה נְבוּאָה" (שְׁבַת קִלְחָה).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי 'נְבוּאָה', בְּחִינַת 'עֲשֶׂרָה מְדַרְגּוֹת', בְּחִינַת 'עֲשֶׂרֶת-הַדְּבָרוֹת' - זֹכִינִן ל'אֱמוּנָה, לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל בְּרֵא הַשֵּׁם ב'עֲשֶׂרָה-מְאֻמְרוֹת'. ("נֶאֱמְרוּ עֲשֶׂרֶת-הַדְּבָרוֹת, כְּנֶגֶד עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם". פְּסִיקְתָּא-רַבְתִּי פ"א).

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחֲרֵי 'מְנַהִיג-אֱמֵתִי' לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כִּי כָּל מְנַהִיג וּמְנַהִיג יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּחַ-נְבוּאָה' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַמְּתַקְרְבִים אֵלָיו נִתְחַזַּק וּנְתַתְּקוֹן אֲצֻלָּם ה'אֱמוּנָה הַאֱמֵתִיּוֹת דְּקַדְשָׁה, וּנְתַתְּקוֹן וּנְתַבָּרַר אֲצֻלוֹ ה'מְדָמָה'.

אֲבָל בְּלֹא בְּחִינַת 'נְבוּאָה' - אִין ה'מְדָמָה' בְּרוּר וּמְתַקֵּן, וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם ב'אֱמוּנוֹת כְּזָבִיּוֹת' שֶׁל שְׁטוֹת וְשִׁקָּר שֶׁהֵם 'זְהַמַּת-הַנְּחָשׁ'.

וְעַל-כֵּן "יִשְׂרָאֵל שְׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי פְּסָקָה זְהַמְתָּן" (שְׁבַת קמו.).

'זְהַמַּת-הַנְּחָשׁ, אֱמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת' - כִּי שָׁם זָכוּ בְּלֶם לְנְבוּאָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ מְנַהִיג הַאֱמֵתִי שְׁלָהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר וּנְתַתְּקוֹן ה'מְדָמָה' אֲצֻלָּם, וְזָכוּ ל'אֱמוּנָה-שְׁלֵמָה' בְּהַשֵּׁם עַל-יְדֵי 'רוּחַ-נְבוּאָה'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'ד'הַשְּׁשִׁי", הַנֶּאֱמַר בְּמַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית (בְּרֵאשִׁית א, לא): "יּוֹם הַשְּׁשִׁי, וְדָרְשׁוּ (שְׁבַת פח.): "שִׁכְל הָעוֹלָם הָיָה תְּלוּי עַד שֶׁשָּׂה בְּסִיּוֹן שֶׁקָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כי עקר 'הדושי-העולם', לידע שהעולם מחדש והשם-יתברך ברא את העולם ברצונו - תלוי ב'אמונה'.

כי על-ידי 'שכל', אי-אפשר להבין 'הדושי-העולם' - כי באמת 'הדושי-העולם' היה על-ידי בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (תהלים לג, ד): "וכל מעשהו באמונה".

ועל-כן היה העולם תלוי עד קבלת-התורה - כי אז זכו ל'אמונה-שלמה' על-ידי 'רוח-נבואה', ועל-כן אז דיקא נתגלה 'הדושי-העולם', כי עקר 'הדושי-העולם' תלוי ב'אמונה'.

ועל-כן 'ראשי-השנה' שהוא בחינת 'אמונה' - תלוי ב'סיון' שהוא 'קבלת-התורה', שעל-ידי-זה נתתקן ה'אמונה'.

ועל-ידי 'תקון המדמה והאמונה' שנתתקן על-ידי 'נבואה' - זוכין לבחינת 'הדושי-העולם', בחינת "שיר חדש", בחינת "בחדש שופר" (תהלים פא, ד). וזה בחינת 'תשרי', כי "בתשרי נברא העולם" (ראשי-השנה י:). (עי' בפנים).

קה

(ח"ב נז)

כשצדיק גדול אמתו מגלה תורה, חדושים נפלאים ונוראים, הוא טובה להקטנים במעלה, שעל-ידי-זה נתגדל הקטן במעלה, שהכל רצים ובאים אליו. וגם בהסטר-א-אחרא נתגדל אחד על-ידי-זה.

כמו שמצינו ב'בלעם' (זבחים קטז. מכילתא יתרו, בחדש א): "כשנתן השם-יתברך את התורה לישראל, באו כל האמות

לבלעם, ועמד עצמו על איזה פסוק ואמר להם תורה. כי אז כשבאו אליו, שאלו אותו מה ששאלו: 'ה' למבול ישב?' (תהלים כט, י), והוא עמד על פסוק, והשיב להם: "ה' עז וכו'" (שם כט, יא).

וכן בישראל בעצמן שהם בקדשה, ואינם באים חסו-ושלום לבלעם וכיוצא בו.

אך כשצדיק גדול אמתו מגלה חדושים, ונעשה רעש גדול שזה מגלה חדושים נוראים כאלו - אזי כלם מתקבצים ובאים לאיזה קטן במעלה, ונאספים אצלו לשמע ממנו, מחמת הרעש שנעשה על-ידי החדושים שמגלה הצדיק הגדול, והוא עומד עצמו על איזה פסוק, ואומר להם מה שאומר.

קו

(ח"ב עא)

אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה, כי יש נעימות בתורה! - וזהו העקר: לזכות להרגיש הנעימות שיש בהתורה. "דרכיה דרכי נעם" (משלי ג, יז).

קז

(ח"ב עב)

ב'מעמד הר-סיני', המשיך משה ה'שפלות' שלו בכל אחד ואחד מישראל, בכל איבר ואיבר.

ובכלל היוצא: שמי שבא אצל צדיק אמתו ושומע מפיו תורה - ראוי שימשך עליו בוששה ושפלות גדול מאד!

וזה סימן שהיה אצל צדיק אמתו: כשנמשך עליו בוששה ו'שפלות', על-ידי ששמע מפיו איזה דבר-תורה - כמו שהיה בשעת מתן-תורה.

וְעַל-יְדֵי הַבּוֹשֶׁה, דְּהִינּוּ 'תְּשׁוּבָה' - נַחֲיָה
הַשְּׁפָלוּת שֶׁל מִשְׁה' שִׁישׁ בְּכָל
אֶחָד בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר - וְאִז מְחִיב שִׁירְגִישׁ
כָּל אֶחָד 'שְׁפָלוּתוֹ' בְּאֵמֶת.

ק.ת.

(ח"ב עח)

כָּל הַפְּשׁוּטִים, הֵן לְמֶדֶן שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
לְשֵׁם-שָׁמַיִם כְּשֶׁמִּבְטֵל מִלְּמוּדוֹ, הֵן
שָׂאָר הַפְּשׁוּטִים - כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי אַחֲזִיתוֹ
בַּהַתּוֹרָה, כֵּן הוּא מְחִיב עֲצֻמוֹ בְּעֵת
פְּשִׁיטוֹתוֹ מִבְּחִינַת 'קִיּוּם הָעוֹלָם קֶדֶם
קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' שֶׁהִיָּה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם רַק
בְּחֶסֶדוֹ - כִּי לֹא הָיָה עַדִּין תּוֹרָה וְשׁוּם עֲשִׂיָּה
שֶׁל מִצְוָה, שְׁעַל-יְדוֹ יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

וְהַצְּדִיק בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתוֹ, בְּשַׁעַה שְׁבוּדָל מִן
הַתּוֹרָה - מְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינָה זוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת "אוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם" (שְׁמוֹת-דְּרָבָה
מ"ו, ז) - שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'קֶדֶם קְבֻלַּת-
הַתּוֹרָה, שֶׁהִיָּה מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחֶסֶד-חֲנָם
לְבַד, בְּבְחִינַת: "כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ" (תְּהִלִּים קיח),
הַנֶּאֱמָר עַל 'קֶדֶם מִתְּנַת-תּוֹרָה, כַּמּוּבָא בְּגִמְרָא
(פְּסָחִים קיח): "הֲנִי עֹשִׂים-וְשֹׁשֶׁה 'כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶדוֹ' כַּנֶּגֶד עֹשִׂים-וְשֹׁשֶׁה דּוֹרוֹת" וְכוּ'.

כִּי אִז לֹא הָיָה שׁוּם תּוֹרָה, וְהָיוּ עוֹסְקִין רַק
בְּיִשׁוּב-הָעוֹלָם וּבְדֶרֶךְ-אֶרֶץ, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ (וַיִּקְרָא-דְּבָרָה ט, ג): "גְּדוֹלָה דֶּרֶךְ-אֶרֶץ
שֶׁקֶדְמָה לְתוֹרָה עֹשִׂים-וְשֹׁשֶׁה דּוֹרוֹת". וְאִז
הָיָה עֶקֶר קִיּוּם-הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי חֶסֶד-חֲנָם
לְבַד.

וּבְאֵמֶת: גַּם 'קֶדֶם קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' -
בּוֹדְאֵי גַם אִז הִיָּתָה הַתּוֹרָה
בְּמַצִּיאוֹת, כִּי הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית. אֲמָנָם
'אִז הִיָּתָה הַתּוֹרָה בְּהָעֹלָם וּבְהַסְתֵּר.

הִינּוּ: כִּי כָל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּעֲשִׂרֵת-
הַדְּבָרוֹת, וְאִז קֶדֶם מִתְּנַת-תּוֹרָה הָיוּ
הַעֲשִׂרֵת-הַדְּבָרוֹת' נְעֻלְמִין וְנִסְתָּרִין
בְּ"עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם"
(אָבוֹת פ"ה מ"א - ב'פְּסִיקְתָּא-רַבְתִּי פְּרָשָׁה כ"א: "נֶאֱמָרוּ
'עֲשִׂרֵת-הַדְּבָרוֹת', כַּנֶּגֶד 'עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת' שְׁבָהֵם נִבְרָא
הָעוֹלָם"), בַּתּוֹךְ יִשׁוּב-הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת. וּבְכָל הַדְּבָרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם וּבְכָל
הָעֲבָדוֹת וְהָעֲשִׂיּוֹת, הֵן מִי שְׁחוּטָב עֲצִים אוֹ
אִיזָה עֲבָדָא שִׁיְהִיָּה, בְּכָלֵם נְעֻלְמֵם הַתּוֹרָה.

וְהַצְּדִיק' בְּשַׁעַה שְׁפוּרָשׁ מִן הַתּוֹרָה,
וְהוּא בְּחִינַת אִישׁ פְּשׁוּט - הוּא
מְקַבֵּל חַיּוֹת מִבְּחִינָה זוֹ שֶׁל 'קֶדֶם מִתְּנַת-
תּוֹרָה'! - וּמִמְנוֹ מְקַבֵּלִין חַיּוֹת כָּל הַפְּשׁוּטִים
הַנִּזְכָּרִים! - וְכָל אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ יוֹתֵר אֶל
הַקֶּדְשָׁה וְאֶל הַצְּדִיק הַנִּזְכָּר, כֵּן הוּא מְקַבֵּל
מִמְנוֹ חַיּוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדֶּרֶךְ שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.
וּבִכַח הַזֶּה זִכִּין לְבוֹא וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

ק.ט.

(ח"ב קיח)

מְצִינּוּ בַּמְדָּרָשׁ (שְׁמוֹת-דְּרָבָה מ, א): "שֶׁהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁרוֹצֵה לְגַלּוֹת תּוֹרָה,
הוּא חוֹזֵרָה אַרְבַּע פְּעָמִים קֶדֶם שְׂאוּמְרָה".
וְלִמְדוֹ מִפְּסוּק (אִיּוֹב כח, כז): "אִז רָאָה וַיִּסְפְּרָה
הַכִּינָה וְגַם חִקְרָה" - אַרְבַּע בְּחִינּוֹת.

שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל: רוֹאֵה, וְסוֹפֵר,
וּמְכִיֵּן, וְחוֹקֵר - דְּבָרֵי-
הַתּוֹרָה' - אַרְבַּע פְּעָמִים קֶדֶם שְׂאוּמְרָה,
וְאַחֲרֵיכֵן מְגַלֵּה אוֹתָהּ לְהָעוֹלָם.

מִכָּל-שֶׁכֶּן בְּרִאָדָם - שְׁצָרִיךְ: לְחַשֵּׁב,
וּלְעִיֵּן, וּלְחַקֵּר, וּלְבַרֵּר -

ה'דבריי-תורה', במחשבתו תחלה היטב קדם שאומרה.

קי.

(ספר-המדות, בושׁה ל)

מי שאין לו בושׁה, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני.

קיא.

(שיחות-הר"ן צא)

סגלה להתמדה: להזהר לבלי לדבר על שום איש ישראלי.

כמו בשפה-היא יפה אזי האהבה בשלמות, אבל פשיש להפלה איזה חסרון ומום, אזי בודאי אין האהבה בשלמות.

כמו-כן: ה'תורה' נקראת 'פלה', כמו שכתוב (דברים לג, ד): "תורה צוה לנו משה מורשה", ודרשו רז"ל (ברכות נו, פסחים מט:): "אל תקרי מורשה אלא מאורסה".

וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה - פי "ששים רבוא אותיות התורה, כנגד

ששים רבוא נשמות ישראל" (זהר-קדש שיר-השירים; זהר-קדש רות; מגלה-עמקות ואתחנן אופן קפו; 'של'ה-הקדוש' בראשית ב' בשם האריז"ל; ועוד).

וכפשיש חסרון באחד מישראל - נמצא שיש חסרון בתורה, ואי-אפשר לאהב את התורה בשלמות.

אבל כשיזהר מלדבר על שום ישראל ולבלי למצא שום חסרון בשום ישראל - נמצא: שאין בהתורה שום חסרון ומום!

אזי בודאי יאהב את התורה מאד! - ואזי יתמיד בלמוד-התורה מגדל האהבה!

קיב.

(שיחות-הר"ן כנג)

מענין קצת אנשים שמתקרבים לעבודת-השם-יתברך ואחר-כך מתרחקין - אף-על-פי-כן יקר אצל השם-יתברך ה'התקרבות' בעצמו, אף לפי שעה. אף-על-פי שאחר-כך נעשה מה שנעשה חס-ושלום.

הלא על שעת מתן-תורה נאמר (שיר-השירים ד, ט): "לבבתי באחת מעיניך". ואיתא במדרש: "שבעין השנית, כבר היו מסתכלין על העגל".

נמצא: שבשעת מתן-תורה כבר היה דעתם לפרש חסו-שלום! - ואף-על-פי-כן היה יקר בעיני השם-יתברך מאד ה'התקרבות' בעצמו!

קיד.

(חיי-מוהר"ן רפ)

בשעת מתן-תורה, היו מדינות רחוקות משם, שהגיע להם הידיעה ממתן-תורה על-ידי ה'בידואר' [פאסט].

קיד.

(חיי-מוהר"ן תח)

היה מתלווץ מאד ממה שכתב שם (הרמב"ם ז"ל): מענין האומרים על ענין 'קבלת-התורה', שחסו-שלום משה רבנו עליו-השלום עשה תחבולות בחכמתו וכו'!

ואסור לחזר דברים פאלו אפלו בדרך ליצנות רחמנא-לצלן, רחמנא לשזבו, מדעות-זרות משבשות פאלו.

אזי למי שנכנס בו מחשבה אחת מאלו המחשבות ואין צריכין לסתור שטותים פאלו. וכבר מבאר בכמה ספרי קדמונים

הרבה, שצווחו על 'ספריי-החקירות' הנ"ל במפרסם וכו' וכו'.

קטו.

(עלים-לתרופה, א' נשא תקצ"ד)

והנה ימי השבועות הקדושים ממשמשין ובאין. בעל הרחמים יחוס עלינו, שנזכה לגמר ימי הספירה בקדשה ובטהרה, שנזכה על-כל-פנים מעתה: להכין עצמנו כראוי לקבלת התורה הקדושה, בחג הקדוש הזה הבא-עלינו-לטובה.

ואם אמנם עדין צריכין לשפר הלב על-זה הרבה, ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך על-זה הרבה, ולבכות לפניו בדםעות שלישי כבן הבוכה לפני אביו, שיקרבונו גם-כן בתוך בני-ישראל הפשרים הזוכים לקבלת-התורה בשבועות.

אף-על-פי-כן ביותר צריכין לחזק את-עצמנו בשמחה בכל יום - "כי עקר הכלי לקבלת-התורה, הוא שמחה", כמו שמבאר בהתורה "ויאמר בעז אל רות" וכו' (לקוטי-מוה"ר ח"א סה).

בתוך פתבי זאת, נזכרתי נעימות התנוצצות שבלבי מזאת התורה הקדושה, ואיני יודע עוד מה לכתב לך מרב התשוקה שבלבי, "כלה שארי ולבבי" וכו' (תהלים עג, כו).

כי שם מדבר מהתנוצצות-אלקות ובטול אל האין-סוף, עד שהרשימו מאיר להדעת, ולהמשיך משם התורה על-ידי גדל השמחה שנעשית בלי לקבלת-התורה, שכל-זה הוא סוד שבועות זמן מתן תורתנו.

מה נאמר ומה נדבר, אלמלא לא אתינן לעלמא אלא למשמע דא, די ודי

והותר, וכן בכל תורה ותורה. ברוך בעל הרחמים העושה חסדים נפלאים בכל דור ודור.

קטז.

(עלים-לתרופה, מוצאי-שבת במדבר תקצ"ו)

וימי השבועות ממשמשין ובאין, שבועות חדש שלא עבר עלי כזאת זה כמה שנים וכו' - אף אף-על-פי-כן קויתי להשם: שימשך עלינו קדשת שבועות זמן מתן תורה בחסדו הגדול וכו'. והשם-יתברך ברחמיו ישמחנו ב'שמחת מתן-תורה'.

ונזכה על-כל-פנים מעתה, להכין עצמנו כראוי על חג השבועות. ובזכותו הגדול נזכה, שימשך עלינו קדשת קבלת-התורה. נגילה ונשמחה בישועתו.

קיז.

(עלים-לתרופה, יום ד', ל"ו לספירה תר"א)

ובעל הרחמים נותן התורה, יעזר לנו להכין עצמנו מעתה על-כל-פנים כראוי, לקבל את חג השבועות הקדוש הבא-עלינו-לטובה, בקדשה ובטהרה, באהבה ויראה ושמחה.

באפן שנזכה מעתה לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תורתו באהבה ושלוש וחיים ושמחה וכל-טוב.

קיא.

(עלים-לתרופה, יום ד', י"א לספירת-העומר תר"ג)

וימי השבועות הקדושים ממשמשים לבוא וכו' - עד נזכה להיראה והאימה והמורא הגדול של מתן-תורה. ויקיים (שמות כ, טז): "לבבבור תהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא" עוד כלל.

ק"ט.

(פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג ה)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: הלמוד של דיני- התורה, נתן לנו השם-יתברך על-ידי משה רבנו עליו-השלום. והלמוד של קיום-התורה, נתן לנו השם-יתברך על-ידי אדמו"ר זצ"ל!

ועל-זה מרמז הפסוק (ישעיה יב, ג): "ושאבתם מים בששון ממעיני ה'ישועה" - ומתרגם יונתן: "ותקבלון אלפון חדת בחדוה מבחירי דצדיקיא".

[לקוטי-הלכות, נזיקין ז, כג: באמת כל דיני והלכות התורה, כבר קבלנו בימי משה רבנו, ואסור לחדש דבר מעתה, ועקר קבלת התורה מחדש בכל שנה הוא: לזכות לקבל ולהמשיך שכליות אמתיים ותמימים כאלה, שנוצח על-ידם לקים את התורה באמת, שזה צריכין לקבל מחדש בכל יום, כמו שכתוב (ספרי ואתחנן ה): "בכל יום יהיו בעיניך פחדשים".

בפרט בשבועות, שאז הוא זמן מתן תורתנו, שאז אנו צריכין לזכות לקבל התורה מחדש, דהינו: שנוצח מעתה לקים את התורה].

ק.כ.

(נעימות-נצח מכתב א)

תמיד היו נוסעים לאחר הסתלקות רבנו ז"ל על חג השבועות, לברסלב למוהרנ"ת ז"ל. אך בשבועות האחרון שלו, מוהרנ"ת ז"ל חגג באומן.

וכתב מקדם לאנשי-שלומו: "שיהיו על שבועות באומן", ואנשי-שלומו נקבצו מפל הסביבות לאומן, וזה היה אצלו פונה גדולה, כמו שרבנו ז"ל בשבועות שלו האחרון היה באומן ושיבתו ונקבצו אליו, כן גם הוא עשה כן.

ובעת פתיחת-הארון בבדו למוהרנ"ת ז"ל בפתיחה, ונפל עם ראשו

לארון-הקדש, וחטף את הספר-תורה, וצעק: "ישראל עם קדוש, מיר האבן זיך אצינד א נייע תורה ממש ניי!" [ישראל עם קדוש, יש לנו עכשו תורה חדשה, ממש חדשה].

ורקד בעצמו עם הספר-תורה קדם שפלה על הבימה עם הספר-תורה, וגם העולם בלו רקדו.

ואמר: "שמחת עולם על ראשם" (ישעיה ל, לה, י; נא, יא), הינו ה"ראש-בית" (תקוני-זהר יח: כד.) - "בראשי"ת" (בראשית א, א), "חדות ה'" וכו' (נחמיה ח, י).

ק.כ.א.

(שיח-שופי-קדש ח"ב תרסז)

אחר "שבועות הגדול", שהיו אצל מוהרנ"ת ז"ל בשמונים אנשים עובדי-השם גדולים מאנ"ש, והיתה אז התעוררות נפלאה, עד שפנו אנ"ש את חג- השבועות' הזה בשם "שבועות הגדול" [דער גרויסער שבועות].

אמר אז מוהרנ"ת לאנ"ש שנסעו ונפרדו מאתו: "נו, אחר שקבלנו את התורה, צריכים להזהר מעתה שלא לעשות "עגל", כמו שהיה במתן-תורה!"

עניני 'שני לוחות הברית' - נמצאים בפרשת 'פי תשא' -



"יד העז בעם, פן יהרסו אל ה' לראות" (שמות יט, כא)

ק.כ.ב.

(ח"א כד, ח)

כח המישב והמסדר, מעכב המחין בעת מרוצתם ורדיפתם, ל"בל יהרסו"

לעלות אל השם למעלה ממחצתם.

כי המחין רודפין להשיג ה'אור איך-סוף, וזה הפח של השכל שהוא המישב והמסדר, בחינת פתר - עומד בפניהם כמו מחצה, ומעבב אותם מרדיפתם.

קנג.

(ח"א נו, ג)

בשם קבלין את החיות, צריך לקבלם במדה, כי בלא מדה וצמצום אי אפשר לקבל את החיות מהשם יתברך, מהמת רבוי-אור, כי רבוי השמן גורם רבוי הנר - על-כן צריך לקבל החיות במדה. וזה זוכין: על-ידי עסק התורה וכו'.

קנד.

(ח"א עב)

גם בענין ההתקרבות עצמו להשם יתברך, יש יצר-הרע גדול. כלומר: שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה, הוא מהיצר-הרע.

כי זהו בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו" (וצריכין לבקש רחמים להנצל גם מזה. לקוטי-עצות התחזקות יז) - כי יש יצר-הרע גדול כשמתחיל להתקרב להשם יתברך.

ועל-כן בשעת מתן-תורה, הזהיר השם יתברך למשה (שם): "רד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות" - כי ישראל היו אז במעלה גדולה, והצרכו להזהירם מהיצר-הרע שיש בהתקרבות להשם יתברך.

קנה.

(ח"ב ה, ז)

צריך כל אחד לצמצם מחו ושכלו, שלא להניחו לצאת חוץ לגבול שיש לו, שלא יהיה משוטט המח במה שאין לו רשות לפי מדרגתו! - בבחינת (תגיגה יג.): "במפלא מפה אל תדרש, במכסה מפה אל תחקר".

שזהו בחינת ש"ד"י, בחינת צמצום, "שיש די באלקותו לכל בריה" (רש"י לך"ה יז, א), הינו: שכל בריה יש לו די וגבול באלקותו יתברך, שאסור לו לילך בשכלו כי אם עד הגבול, לא יותר, שאפלו בקדשה אסור לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו אל ה' לראות" וכו'.

[הערות מוהרנ"ת: פרוש: כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בידיעת אלקותו, לפי ערכו ומדרגתו.

כי מה שנחשב להקטן במעלה בחינת: "במפלא ממנו", שהוא למעלה ממדרגתו, וצריך לצמצם שכלו שם - זה אצלו בחינת "במפלא ממנו". והאדם הגדול ממנו במעלה הגבוה, הוא יכול להשיג זאת, רק שהוא יש לו צמצום וגבול אחר גבוה ממנו, ששם הוא צריך לצמצם שכלו.

וכן אדם הגבוה עוד יותר - גם זה אינו נחשב אצלו בחינת "במפלא ממנו", רק שיש לו צמצום וגבול גבוה עוד יותר. וכן בכל אדם ואדם לפי מדרגתו.

נמצא: שלכל אדם וכל בריה, יש לו צמצום וגבול מיוחד בהשגת אלקותו יתברך לפי מדרגתו, שעד זה הגבול מתר לרדף מחשבתו להשיג ממנו יתברך, לא יותר.

וזה בחינת ש"ד"י - שיש די באלקותו לכל בריה - הינו: שכל בריה ובריה יש לו די וצמצום וגבול מיוחד בפני עצמו בידיעת אלקותו כפי מדרגתו].

קנו.

(ח"ב ט)

לפעמים מנשב בהאדם בחינת רוח-סערה, ומבעירו ביותר חוץ מן

הַמִּדָּה, שֶׁזֶה בַּחֲנִינָת 'הַרִיסָה', בַּחֲנִינָת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת אֶל ה'" וְכוּ, כִּי "בְּמִפְּלֵא מִמֶּדָּה אֶל תִּדְרֹשׁ" (תְּגִינָה יג) - כִּי אָסוּר לְהֵרֵס לְעֵלוֹת אֶל הַשָּׁם, מִה שְׂאִינֹו רָאוּי לוֹ לְפִי בַּחֲנִינָתוֹ.

עַל־כֵּן כָּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה שְׁבוֹעֵר בְּיִזְתָר חוּץ מִהַמִּדָּה - יָדַע: שֶׁזֶה בַּחֲנִינָת 'רוּח־סְעָרָה'.

וְ'אֵלֶיָּהוּ' - הֵיךְ יָכוֹל לְהַכְנִיעַ זֹאת. וְזֶה בַּחֲנִינָת (זְמִירוֹת לְמוֹצָאֵי־שַׁבָּת): "אִישׁ אֲשֶׁר רָכַב עַל סוּסֵי אֵשׁ בְּסְעָרָה" - שֶׁהֵיךְ רוֹכֵב וּמְכַנִּיעַ 'סוּסֵי אֵשׁ' - בְּ'סְעָרָה'. דְּהִינֹו: הָאֵשׁ הַדּוֹלֵק בְּיִזְתָר מִן הַמִּדָּה, שֶׁבֵּא עַל־יַדִּי הַ'סְעָרָה'.

קנז.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב מ'בַּעַל־תַּפְּלָה)

וְעוֹד מִן הַצַּד יֵשׁ עוֹד דֶּרֶךְ אַחֵר, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל מְקוֹם, הַנִּקְרָא: 'קַעֲדָ' (הִינֹו: 'בֵּית הַבְּשׂוּל'), וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַ'קַּעֲדָ' וְכוּ.

וְגַם הַ'קַּעֲדָ' הַזֹּאת אֵינָה נִרְאֶה כְּלָל, רַק שֵׁישׁ סִימָן: שְׁעוּמָדִים שֵׁם 'צַפְרִים' עַל אוֹתָהּ הַ'קַּעֲדָ', וְעַל־יַדִּיָּהּ יוֹדְעִים: שֶׁשֵּׁם הוּא הַ'קַּעֲדָ'.

וְאֵלוֹ הַ'צַּפְרִים' - הֵם מְרַחֲפִים בְּכַנְפֵיהֶם. וְעַל־יַדִּיָּהּ הֵם מְבַעֲרִים הָאֵשׁ וּמְכַבִּים הָאֵשׁ. הִינֹו: עַל־יַדִּי הַ'רַחֲיֶפָה שֶׁל הַצַּפְרִים' - הֵם מְבַעֲרִים וּמְלַהֲבִים הָאֵשׁ. וְגַם עַל־יַדִּיָּהּ בְּעַצְמוֹ, הֵם מְכַבִּים הָאֵשׁ שֶׁלֹא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדִּי.

וְהֵם מְלַהֲבִים הָאֵשׁ כְּפִי הַמֵּאֲכָלִים - שֶׁלְצַרְךָ מֵאֲכָל פְּלוּנִי, צָרִיכִים לְהִלָּחֵב הָאֵשׁ כָּךְ. וּלְצַרְךָ מֵאֲכָל אַחֵר,

צָרִיכִים לְהִלָּחֵב הָאֵשׁ כָּךְ. הַכֹּל כְּפִי הַמֵּאֲכָל, כֵּן הֵם מְלַהֲבִים אֶת הָאֵשׁ.



"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר" (שְׁמוֹת כ, א)

קנח.

(ח"ב צא)

עַל־יַדִּי שֶׁהַצַּדִּיק מְלַבֵּישׁ 'אוּר־הַתּוֹרָה' בְּ'סְפוּרֵי־דְבָרִים' - עַל־יַדִּיָּהּ מְקַשֵּׁר 'הַכְּמַה־תַּתְּאָה' עִם 'הַכְּמַה־עַלְאָה'.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כ, א): "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר".

"וַיְדַבֵּר" - לְשׁוֹן 'זוּנֵג' וְהַתְקַשְּׁרוֹת, כְּמוֹ: "רְאוּהָ מְדַבֶּרֶת" (פְּתוּבוֹת יג).

"אֱלֹקִים אֶת" - זֶה בַּחֲנִינָת 'הַכְּמַה־תַּתְּאָה' וְהַכְּמַה־עַלְאָה. "אֱלֹקִים" - בַּחֲנִינָת 'הַכְּמַה־תַּתְּאָה'. "אֶת" - בַּחֲנִינָת 'הַכְּמַה־עַלְאָה', בַּחֲנִינָת: "אֶת הַשָּׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית א, א).

הִינֹו: לְזוּנֵג וּלְקַשֵּׁר 'הַכְּמַה־תַּתְּאָה' בְּ'הַכְּמַה־עַלְאָה' - זֶה נַעֲשֵׂה עַל־יַדִּי בַּחֲנִינָת: "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר" - הִינֹו: עַל־יַדִּי הַצַּדִּיק שֶׁמְלַבֵּישׁ "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה" - הִינֹו: 'דְּבוּרֵי־הַתּוֹרָה', הוּא מְלַבֵּישׁ בְּ'סְפוּרֵי־דְבָרִים'.

וְזֶהוּ: "לְאָמֹר" - לְשׁוֹן 'הַלְבָּשָׁה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ב, ז): "בָּצַע אֶמְרָתוֹ", שֶׁפְּרוּשׁוֹ: 'לְבוּשׁ'.



– עניני 'עשרת הדברות' –

קנט.

(ח"א ח, ט)

נמצא לעיל בעניני: 'מעמד הר-סיני'
ו'מתן-תורה'.

קל.

(ח"א כג, ד)

'עשרת-הדברות' הם ב'קריאת-שמע'
(ירושלמי ברכות פ"א).

קלא.

(ח"א לד, ו)

בחינת 'מלאפוס', יש בכללות ובפרטות.
כי 'עשרת-הדברות' עם ה'לוחות' –
הוא בחינת 'מלאפוס', שהוא 'יו"ד'.
וה'לוחות', הם 'זא"ו' – כמו שאמרו חז"ל
(בבא-בבא יד.): 'והלוחות ארפן ו' ורחפן ו'
וכו'.

ו'צדיק' עם 'ישראל' – הם גם-כן 'יו"ד'
וא"ו. 'צדיק', הוא 'יו"ד'.
ו'ישראל', הם 'זא"ו' וכו'.

ואצל 'כל אחד' בפני-עצמו – יש גם-כן
בחינת 'יו"ד זא"ו'. 'יו"ד', על-שם
ה'פה'. 'זא"ו', על-שם: 'והגות לפי תבונות'
(תהלים מט, ד) – בחינת 'לוחות' שהם 'זא"ו',
כמו שכתוב (משלי ג, ג): 'פתבם על לוח לבך'.

קלב.

(ח"א לח, ז)

ה'לוחות' הם 'שרש התורה', ונקראים
"ו, על-שם 'עשרת-הדברות',
ו'ארפן זא"ו ורחפן זא"ו" (בבא-בבא יד.).

קלג.

(ח"ב ח, ז)

יש 'עשרה מדרגות בנבואה' (בראשית-רבה
מד, ו; תקוני-זהר ב.), כנגד 'עשרת-
הדברות', כמו שכתוב (דברים ה, ד): 'פנים
בפנים דבר ה' עמכם'. 'דבר ה'" (עמוס ה, יב),
"זו נבואה" (שבת קלח:).

ועל-כן על-ידי 'נבואה', בחינת 'עשרה-
מדרגות', בחינת 'עשרת-
הדברות' – זוכין ל'אמונה', להאמין:
"שהכל ברא השם ב'עשרה מאמרות"!

קלד.

(ח"ב עח)

נמצא לעיל בעניני: 'מעמד הר-סיני'
ו'מתן-תורה'.

קלה.

(טיח-טרפי-קדש ח"ג רכו)

המגיד מטירה-אויצע ז"ל, נהג לבוא אל
רבנו ז"ל פעמים בשנה, לשבת
פרשת 'יתרו', ולשבת פרשת 'ואתחנן'.
בנותנו טעם לזה: "שאני רוצה לקבל
התורה, אצל רבנו". ומחמת שקורין אז
בעשרת-הדברות, על-כן בא אז.



"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ

מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב)

קלו.

(ח"א ד, א-ב-ח-בסוף)

כשאדם יודע שכל מאדעותיו הם
לטובתו, כמו שכתוב (תהלים נו,
יא): 'פה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר" –
זאת הבחינה היא 'מעין עולם-הבא'.

כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (פסחים נ. על זכריה יד, ט):
"בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד" וְכוּ' -
"וְכִי הָאֵיִדְנָא לָאוּ הוּא אֶחָד"!

וְתַרְצוּ: "הָאֵיִדְנָא מְבַרְכִין עַל הַטּוֹבָה
'הַטּוֹב וְהַמְטִיב', וְעַל הַרְעָה ד'יָן
אָמַת'. וְלַעֲתִיד 'כְּלוּ הַטּוֹב וְהַמְטִיב' -
שִׁיְהִי שֵׁם ה' [הוֹי"ה] וְשֵׁם 'אֱלֹקִים', אַחַדוֹת
אֶחָד.

וְזֹאת הַבְּחִינָה אֵי-אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג - אֶלָּא
בְּשִׁמְעָלָה בְּחִינַת 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה',
מִהַגְלוּת מִבֵּין הָעַבּוּדִים.

כִּי עֲכָשׁוּ הַמַּלְכוּת וְהַמְשַׁלָּה לְהָעַבּוּדִים,
וּבְשִׁבְלִיזָה (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, ראש-הַשָּׁנָה ד):
"נִקְרְאִים 'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים' שְׁלָהֶם בְּשֵׁם
'אֱלֹהִים', כִּי יוֹנְקִים מִבְּחִינַת 'מַלְכוּת' הַנִּקְרָא
'אֱלֹהִים' - כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים עד, יב):
'אֱלֹקִים מַלְכֵי מַקְדָּם'.

וּכְשִׁמְעֵלִין בְּחִינַת 'מַלְכוּת' מִבֵּין הָעַבּוּדִים,
אָזִי נִתְקַיֵּם (שם מז, ח): "כִּי
מָלַךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹקִים".

וְאֵי-אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵב ה' מְלוּכָה' לְהַקְדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא - אֶלָּא עַל-יְדֵי
'וְדוּי-דְּבָרִים' לִפְנֵי 'תְּלַמִּיד-חֶכֶם'. וְעַל-יָדָם
נִתְתַקֵּן כָּל ה' מְדוּת-רְעוּת' וְתוֹלְדוּתֵיהֶן
הַנִּמְשָׁכִין מ'אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עַבְדִּים".

"אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" - הֵן 'הוֹי"ה' הֵן
'אֱלֹקֶיךָ'. תְּבִין: 'שְׁכַל-זֹאת אֲנֹכִי!' -
הֵינּוּ שְׁתַּקִּים: "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאֱלֹקִים
אֶהְלֵל דְּבַר" - הֵינּוּ: "כְּלוּ הַטּוֹב וְהַמְטִיב"
כִּנ"ל.

"אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" -
דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרַאשִׁית-רַבָּה טז, ד):
"כִּי כָּל הַגְּלוּת נִקְרְאִים עַל-שֵׁם 'גְּלוּת-
מִצְרַיִם', מִפְּנֵי שֶׁהֵם מְצַרִּים לְיִשְׂרָאֵל". הֵינּוּ:
שְׁעַל-יְדֵי ה' צְדִיק' - נִתְבַטַּל מַלְכוּתָם
וּמְשַׁלְתָּם שֶׁל הָעַבּוּדִים - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
עוֹלָה מִתּוֹכָם 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה' כִּנ"ל.

"מִבֵּית עַבְדִּים" - זֶה רִמְזָה עַל בְּטוּל
ה' מְדוּת-רְעוּת' שֶׁל 'אַרְבַּע
יְסוּדוֹת' הַמְכַנִּים בְּשֵׁם 'עַבְדִּים', כִּי כָּל
ה' אַרְבַּע יְסוּדוֹת' הֵם מִתַּחַת 'גְּלוּל הַיָּרַח',
וְהַיָּרַח מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'עַבְד', כִּמוֹבָא בְּזִהְרָה (זִהְרָה
וַיֵּשֶׁב קַפֵּא: עַל יִשְׁעִיה נב, יג): "הִנֵּה יִשְׁכִּיל עַבְדֵי"
- "דָּא סִיְהָרָא".

פְּרוּשׁ: עַל-יְדֵי ה' צְדִיק' - עוֹלָה ה' מַלְכוּת'
מִן ה' סְטְרָא-אַחְרָא, וְנִתְבַטַּלִּים
ה' מְדוּת-רְעוּת'. וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא: לְבַחֲנֵינָה
'עוֹלָם-הַבָּא', לְבַחֲנֵינָה: "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר,
בְּאֱלֹקִים אֶהְלֵל דְּבַר".

קלז.

(ח"א ח, ט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵנֵינִי: מְעַמַּד הַר-סִינַי
ו'מִתַּן-תּוֹרָה'.

קלח.

(ח"א לד, ד)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵנֵינִי: מְעַמַּד הַר-סִינַי
ו'מִתַּן-תּוֹרָה'.

קלט.

(ח"א נו, ז)

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבוֹת קה. עַל שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי" -
[נוטריקוֹן]: "וַיְהִיבָא, בְּתִיבָא, נְאֻמָּנִים
אֲמַרְיָה" - שְׁעַל-יְדֵי נְתִינַת-הַתּוֹרָה, נִפְתַּח

המאמר ונתגלה הדעת, ועל-ידי-זה נתפשט נאמנותו (עין בפנים).

קמ.

(ח"א קעג)

על-ידי ה'כתב' - יכול ה'צדיק-האמת' להפיר, ה'נפש' ו'פנימיות-הנפש' של ה'פותב', וה'אמונה' ו'שרש האמונה' שלו וכו'.

כי ה'נפש' וה'אמונה' הם בחינה אחת וכו'. ועל-ידי ה'כתב' אפשר להכיר ה'נפש', ו'פנימיות-הנפש' שהיא בחינת 'פנימיות-האמונה' כנ"ל.

בבחינת (שבת קה. על שמות כ, ב): **"אנכי"** - [נוטריון]: **"אנא נפשי פתבית י'הבית"** - הינו: ש'הפותב' נותן 'נפשו' בתוך ה'כתב', וגם 'פנימיות-נפשו'.

כי איתא בזהר-הקדוש (עין 'שער-הפסוקים' להארז"ל, בפרשתו): **"אני"** - נוטריון: **"אנא נפשי י'הבית"** - דא 'שכינתא' היצונית'. **"אנכי"** - דא 'שכינתא פנימיות' ('שער-הפסוקים' שם).

נמצא: שהכ' מרמז על בחינת 'שכינתא פנימיות' וכו'. נמצא: שעל-ידי ה'כתב', שהוא בחינת כ' - נתגלה ונראה בחינת 'פנימיות-הנפש', 'פנימיות-האמונה', כנ"ל.

קמא.

(ח"א קצ)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יט, ט): **"ויגד משה את דברי העם אל ה'."**

קמב.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב). **כי 'ארץ-מצרים' מלאה גלולים ועבודה-זרה, ועל-כן נקראים: "בית עבדים" - בחינת 'עבדות'.**



"לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ, ג)

קמג.

(ח"א ד, ה)

'עונותיו' של אדם הם על 'עצמותיו', כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): **"ותהי עונותם הקוקה על עצמותם."**

וכל 'עברה' יש לה 'צרוף-אותיות', וכשעבר איזה 'עברה', אזי נחקק 'צרוף-רע' על 'עצמותיו'.

ועל-ידי-זה מכנים בחינת ה'דבור' של ה'לאו' הזה שעבר, בתוך ה'טמאה'.

הינו: שמכנים בחינת 'מלכות', בחינת **"דבר אחד לדור"** (סנהדרין ח.) - הוא מכנים אותה בתוך העכו"ם, ונותן להם 'ממשלה'.

למשל: אם עבר על 'דבור' של ה'לאו': **"לא יהיה לך"** (שמות כ, ג) - אזי מחריב ה'צרוף הטוב' של ה'דבור', ובונה 'צרוף-רע' - ונחקק ה'צרוף' הזה על עצמותיו, ונוקם בו, כמו שכתוב (ירמיה ה, כה): **"עונותיכם הטו אלה",** וכתוב (תהלים לד, כב): **"תמותת רשע רעה רעה."**

ועל-ידי 'ודוי-דברים' - יוצא מ'עצמותיו', ה'אותיות'

החוקים עליהם, ונעשה מהם ה'דבור' של ה'ודוי'. ומחריב ה'בנין' וה'צרוף-הרע', ובונה מהם 'מלכות-דקדושה'.

קמד.

(ח"א כג, א)

יש 'פנים-דקדושה', שהם 'אנפין-נהורין', בחינת 'חיים', כמו שכתוב (משלי טז, טז): "באור פני מלך חיים", בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". וכתוב (בראשית מה, כז): "ותחי רוח יעקב", זה בחינת 'שמחה'.

ויש 'פנים דסטרא-אחרא', שהם 'אנפין-חשוכין', 'מרה-שחורה', 'עבודת-אלילים', כמו שכתוב (שמות כ, ב): "לא יהיה לך אלקים אחרים על פני".

ואלו הנופלים ב'תאות-מזון', שהם 'עבודת-אלילים' כלולים מ'עבודות-זרות' של 'שבעים-אמות', ואינם מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם "אזכלי להם בעצבון" (על-פי תהלים קכז, ב), כמו שכתוב (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה", ו'עצבות' הוא 'מרה-שחורה'.

אלו בני-אדם נקשרים ב'פנים דסטרא-אחרא', 'אנפין חשוכין', 'מרה-שחורה', בחינת 'עבודת-אלילים', 'אלקים אחרים' (שמות כ, ג), 'חשך', בחינת 'מיתה'.

ועליהם נאמר (יתזקאל ז, יט): "וזהבם לנדה", הינו בחינת 'עבודת-אלילים', כמו שאמרו חז"ל חכמינו (שבת פט): "מנין לעבודה-זרה שמשמא בנדה, שנאמר (שם ל, כב): 'תזרם כמו דוח'".

אבל אלו בני-אדם שמשאם-ומתנם באמונה - הם דבקים ב'אור-הפנים' דקדושה, 'אנפין-נהורין', בחינת 'חיים', בחינת 'שמחה' וכו'.

קמה.

(ח"א לו, בסוף)

מי שמקדש עצמו מ'זאת התאוה' - נתקשר ב'מלכות-שמים', הנקרא 'אני' (זהר מקץ רד), כמו שכתוב (ויקרא יט, ב): "קדשים תהיו כי קדוש אני", "ובכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה תמצא קדושה" (רש"י שם).

"אבל מאן דגלי עריין - הכי איהו אתגלי בין אנון עריין, דאנון אלקים אחרים" (שמות כ, ג - תקוני-זהר פטז).

ובשביל-זה מובא בזהר (קדושים פד): "כד חזי רבי שמעון נשי שפירין, אמר: 'אל תפנו אל אלילים'" (ויקרא יט, ד), כי 'נאוף' היא 'עריות', "אלקים אחרים", מלכות-הרשעה.

קמו.

(ח"א קצ)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יט, ט): "ויגד משה את דברי העם אל ה'".



"לא תעשה לך פסל" (שמות כ, ד)

קמו.

(ח"א ל, ח)

נמצא לעיל בענייני: 'מעמד הר-סיני' ו'מתן-תורה'.



"אל קנא" (שמות כ, ה)

קמת.

(חיי-מוהר"ן תקלב)

"משך הסדף ליודעיה, אל קנא ונוקם" (זמירות ליל-שבת). הינו שאנו מבקשים: שהשם-יתברך ימשיך חסד ליודעיו להכעיס להשונאים. הינו כדי לקם בהשונאים, כדי ש"יראה רשע וכעס" (תהלים קיב, י).

ובכמו שכתוב (שם סט, יט): "למען איבי פדני", ובכמו שכתוב (שם ה, ט), "למען שורדי הישר לפני דרכך".



"ועשה חסד לאלפים" (שמות כ, ו)

קמט.

(ח"א נח, א-ב)

המתנגדים והמבזים והמחרפים יראי-השם - זה מחמת שמקבלים תורה מתלמידי-חכמים שדין יהודאין.

כי תלמידי-חכמים שדין יהודאין - מקבלים תורתם מה'שדין' שיש להם תורה נפולה מ'אלפין נפולין' וכו'.

וכשיש ליראי-השם חרפות ובושות מהבופרים האלו - עצה ותקון לזה: היא בחינת 'תולע', בחינת 'אמונה' וכו'.

והוא בחינת 'אברהם', בחינת 'חסד', בחינת 'אמונה'. פי על-ידי 'אמונה' בחינת 'מין' - מתגבר על אויביו וכו'.

ובזה ה'חסד' - מתקן אלו ה'אלפין הנפולים' ה"ל, בבחינת (שמות כ, ו): "ועשה חסד לאלפים".

קנ.

(ח"א נח, ז)

על-ידי 'הארת-שבת' - נתעורר העולם ל'תשובה-מאהבה'.

כי 'שבת' בחינת 'תשובה', בחינת (דברים ד, ל; ל, ב): "ושבת עד ה' אלקיך", ו'תשובה' היא 'מאהבה', בחינת (שיר-השירים ג, ז): "אהבה בתענוגים" - פי 'אהבה' בא מ'תענוג-שבת', בחינת (ישעיה נח, יג): "וקראת לשבת ענג".

ו'תשובה-מאהבה' - זה בחינת 'לחם משנה' (שמות טז, כב)

- כמאמר חז"ל (סוטה לא): "כאן מאהבה כאן מיראה" (סוטה לא). - על-ידי 'תשובה מאהבה', עושה 'חסד' ל'שני אלפים'.

[לשון הגמרא שם (ב'סוטה' לא): "גדול העושה מאהבה, יותר מן העושה מיראה, שזה תלוי לאלף דור, וזה תלוי לאלפים דור. הקא פתיב (שמות כ, ו): "ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי", והתם פתיב (דברים ג, ט): "ולשמרי מצותו לאלף דור".]



"לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ, ז)

קנא.

(ח"א ט, ג)

על-ידי 'שקר' - מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (שמות כ, ז):

"לא תשא את שם ה' לשוא" - פי על-ידי 'שוא' מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, פי "דבר שקרים לא יבון לנגד עיניו" (תהלים קא, ז).

אבל על-ידי 'אמת' - הקדוש-ברוך-הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמה, יח): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל" וכו'.

המעשה, שהן בחינת 'מעשה המצוות'
שבהם נבראו 'עולם שנה נפש'.

קנג.

(ח"א לח, ז)

זְהִמַּת־הַנְּחָשׁ גַּרְם ל"ט קְלָלוֹת, ל"ט
מְלָאכוֹת. וְצָרִיךְ כָּל אָדָם
לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבָּת, לְקַדֵּשׁ יְמֵי הַחֹל,
בְּדַאיִתָּא בְּמַכִּילְתָּא (יתרו 'בחדש' ז - על שמות כ,
ח): "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת" - "זְכֹרְהוּ מֵאָחָד
בְּשַׁבָּת".

וּלְפִי הַקִּדְשָׁה שֶׁמְקַדֵּשׁ יְמֵי הַחֹל - בֵּן
נִדְחָה זְהִמַּת־הַנְּחָשׁ, "קִץ כָּל בָּשָׂר"
(בראשית ו, יג), שֶׁהוּא בְּחִינַת: "רוּחַ סְעָרָה"
(תהלים קמח, ח), וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹלָה הַדְּבוּר'.

קנד.

(ח"ב יז)

צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד לְהִיזָת שְׂמִיחָ וְטוֹב־לֵב
בְּשַׁבָּת, כִּי מַעֲלוֹת וּקְדוּשׁוֹת שַׁבָּת
גְּדוּלָּה וִיקָרָה מְאֹד, כַּמּוּבָא, וּבַפֶּרֶט
בְּ"רֵאשִׁית־הַחֲכֵמָה" בְּשַׁעַר הַקִּדְשָׁה בְּתַחֲלָתוֹ,
עֵינֵי־שָׁם.

וְרֵאשִׁי וְנִכּוֹן לְלַמֵּד בְּרֵאשִׁית־הַחֲכֵמָה
בְּשַׁעַר הַנִּ"ל, וְלִשׁוּם לְבוֹ הֵיטֵב עַל
כָּל הַדְּבָרִים הַנֵּאמָרִים שָׁם בְּעֵינֵי קִדְשַׁת
וּמַעֲלוֹת שַׁבַּת־קִדְשׁ!

כִּי יֵשׁ שָׁם כַּמָּה דְּבָרִים פְּרָטִיִּים יְקָרִים
מְקַדְּשֵׁת וּמַעֲלוֹת שַׁבָּת. כִּי כָּל עֵינֵי
וּמַעֲלָה הַנֵּאמָר שָׁם עַל שַׁבָּת, הוּא דָּבָר
בְּפִנְיֵי־עֲצָמוֹ.

וְהִבֵּן שָׁם הֵיטֵב! - כִּדֵּי שְׂיִתְלֵהָ לְבוֹ,
לְקַבֵּל שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה
וְעִצּוּמָה פְּרָאוּי.

"זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ" (שמות כ, ח)

קנב.

(ח"א ה, ב)

עַל־יְדֵי הַמְצוֹת שְׁאֵנוּ עוֹשִׂים, יְכוּלִין
אֲנַחְנוּ לִידַע בֵּין קֶדֶם גְּזֵר־דִּין'
לְאַחַר גְּזֵר־דִּין, וְלִידַע מַה שְּׁנִגְזַר עַל
הָעוֹלָם וְאִיךְ לְהַתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרָם.

וְדוֹקָא בְּשַׁעוֹשֵׁי הַמְצוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה
כְּלִכְדָּ - עַד שְׁאִין רוּצָה בְּשׁוּם
שָׂכָר עוֹלָם־הַבָּא, אֲלָא שְׂיִזְמִין לוֹ הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּח־הוּא מְצוּה אַחֲרַת בְּשָׂכָר מְצוּה זֹאת,
כַּמֵּאֲמַר חַז"ל (אבות פ"ד מ"ב): "שָׂכָר מְצוּה
מְצוּה".

כִּי הוּא נִהְנָה מִהַמְצוּה בְּעֲצָמָה, וְהוּא
מְשַׂמַּח כְּלִכְדָּ בְּעִשְׂיָתָהּ, עַד שֶׁמֵּאֵם
בְּכָל מִין שָׂכָר - וְנִמְצָא שֶׁעוֹלָם־הַבָּא שְׂלוֹ
בְּהַמְצוּה בְּעֲצָמָה.

זֶה שְׁנִכְנַס בְּתוֹךְ הַשְּׂמִיחָה - יְכוּל בּוֹדְאֵי
לִידַע לְפִי עֵינֵי הַשְּׂמִיחָה, אִם הוּא 'קֶדֶם
גְּזֵר־דִּין, אִם הוּא 'לְאַחַר גְּזֵר־דִּין'.

גַּם יְכוּל לִידַע לְפִי קוּמַת הַמְצוֹת, עַל
אִיזְהוּ חֵלֶק מִהַקּוּמָה נִגְזַר הַדִּין: אִם אֵין
יְכוּל לַעֲשׂוֹת בְּשִׂמְחָה רְאשֵׁי הַמְצוֹת, הֵינּוּ
'מְצוֹת הַתְּלוּיִים בְּרֵאשׁ', יָדַע: שֶׁהַדִּין נִגְזַר
עַל רְאשֵׁי עוֹלָם שְׁנָה נֶפֶשׁ. וְכֵן בְּשָׂר קוּמַת
הַמְצוֹת.

זֶהוּ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל בְּשַׁבָּת (מכילתא יתרו
'בחדש' ז - על שמות כ, ח): "זְכוֹר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת לְקַדְשׁוֹ": "זְכֹרְהוּ מֵאָחָד בְּשַׁבָּת".

הֵינּוּ: שְׂמִיחַת וְתַעֲנוּג 'עוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'שַׁבָּת' - יְרֵגִישׁ בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי

וְעַל-יְדֵי-זֶה ה' יִרְאֶה בְּשַׁלְמוֹת, דְּהִינּוּ עִם
דְּעַת' וְכוּ'.

כִּי ב'חל' - אֲפֹשֶׁר שִׁיחֶיה ה' יִרְאֶה עִם
'פְּסִילוֹת' וְכוּ', מַחֲמַת ה' שְׁעֵבוֹד' שִׁישׁ
ב'חל' - כִּי עַל-יְדֵי שְׁעֵבוֹד וְגָלוֹת' - ה' דְּעַת'
מִבְּלָבָל.

אָבֵל ב'שַׁבַּת' - הוּא חֲרוֹת', וְאִין שְׁעֵבוֹד
וְגָלוֹת' - אָזִי ה' דְּעַת' שָׁלֵם. וְעַקֵּר
ה' חֲרוֹת' - עַל-יְדֵי ה' תַּעֲנוּג' וְה' שְׁמַחָה' שֶׁל
'שַׁבַּת' וְכוּ'.

וְהַכֹּלֵל: שְׁצָרִיךְ לְנַהֵג שְׁמַחָה גְדוֹלָה
בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ! - וְלִבְלִי לְהִרְאוֹת
שׁוּם עֲצָבוֹת וּדְאָגָה כָּלֵל! - רַק לְהִתְעַנֵּג עַל
הַשֵּׁם! - וְלְהִרְבּוֹת ב'תַּעֲנוּגֵי-שַׁבַּת' בְּכֹל מִינֵי
תַּעֲנוּגִים! הֵן אֲכִילָה וְשִׂתְיָה! הֵן מְלַבּוֹשִׁים!
כְּפִי מַה שְׁיִכּוֹל! וְכוּ'.

קנה.

(שיחות-ה'ר"ן קנה)

שִׁיךְ לְסִימָן י"ז [הנ"ל] הַמִּתְחִיל: "צָרִיךְ
לָזַהֵר מְאֹד לְהִיזָת בְּשַׁמְחָה בְּשַׁבַּת"
וְכוּ'.

כָּל-זֶה אָמַר ב'לִיל-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ'. וּבִתְחִלָּה
שָׁאֵל אוֹתִי: "הֲאֵתָה שְׁמַח
בְּשַׁבַּת"!?!

הַשְּׁבֵתִי: "אֲנִי, לַפְּעָמִים נִתְעוֹרֵר עָלֵי
אִיזָה יִרְאֶה בְּשַׁבַּת" (שְׁקוֹרִין פְּרוּם!)
- וְאִמְרַתִּי לוֹ בְּזוֹהַלְשׁוֹן: "אִיךְ בֵּין אֲמַאֵל
פְּרוּם"!

וְהַשִּׁיב: "לֹא כֵךְ הוּא, הָעַקֵּר הוּא
שְׁמַחָה"!

וְאִזְ הוֹכִיחַ אוֹתִי הַרְבֵּה: "לְהִיזָת בְּשַׁמְחָה
דִּיקָא בְּשַׁבַּת" - וְאִזְ אָמַר כָּל הָעֲנִין

הַנִּדְפָּס (סִימָן י"ז הַנ"ל) מֵעֲנִין מַעֲלַת הַשְּׁמַחָה
בְּשַׁבַּת. וְנִכְלָל שָׁם: שְׁגָם ה' יִרְאֶה, עַקֵּר
עַלִּיתָה עַל-יְדֵי ה' שְׁמַחָה שֶׁל שַׁבַּת' דִּיקָא.

הִינּוּ: שְׁעַקֵּר הוּא רַק הַשְּׁמַחָה בְּשַׁבַּת. וְאִז
דִּיקָא עוֹלָה ה' יִרְאֶה' שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַה שְׁקוֹרִין 'פְּרוּם'.

וְהָאֲרִיךְ הַרְבֵּה בְּשִׁיחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת,
וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ וְאוֹתֵי בִיזְתָר:
"לְהִתְנַבֵּר לְהִיזָת שְׁמַח וְטוֹב לֵב בְּשַׁבַּת,
וְלְהִרְבּוֹת ב'תַּעֲנוּגֵי-שַׁבַּת" וְכוּ' (פְּנִדָּפֵס שָׁם).

וְאָמַר: "הֲלֹא כָּל הוֹצָאוֹתֶיךָ שֶׁל אָדָם
קָצוּבִין, חוּץ מִהוֹצָאוֹת שַׁבַּתוֹת
יּוֹם טוֹב!" (בִּיצָה טז).

וְאָמַר: "הֲלֹא גַם בְּעַל־הַבַּיִת פְּשׁוּט, הוּא
שְׁמַח בְּשַׁבַּת בְּהַדְגִים וְהַז'וֹפִיָּא
[מְלַבּוֹשׁ שֶׁל שַׁבַּת] שְׁלוֹ!"

וְאַחֲרֵי-כֵן אָמַר לִי: "עֲתָה יֵהָא לָךְ מַמָּה
לְהִיזָת בְּמִרְהַ-שְּׁחוֹרָה"!

כּוֹנְנָנוּ: כִּי מֵאַחַר שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתִי הַרְבֵּה
'לְהִיזָת בְּשַׁמְחָה בְּשַׁבַּת', יִכּוֹל לְהִיזָת
שְׁאֵהִיָּה חֲסִי-וְשָׁלוֹם ב'מִרְהַ-שְּׁחוֹרָה' בִּיזְתָר,
מְזָה בְּעֲצָמוֹ, מַחֲמַת שְׁצָרִיכִין לְהִיזָת
בְּשַׁמְחָה בְּשַׁבַּת, וְאִינִי זוֹכֵה לָזֶה!

וּבְאַמַּת כּוֹנֵן מְאֹד לְמַחֲשַׁבְתִּי בְּזֶה - כִּי תִכְפֵּה
בְּעַת אֲמִירָתוֹ כָּל הַנ"ל, הַתְּחִיל
לְעֹלּוֹת עַל מַחֲשַׁבְתִּי דְּאָגוֹת: "אִיךְ זוֹכִין
לְשַׁמְחָה בְּשַׁבַּת"!

וּבְזֶה שְׁאָמַר דְּבוֹרֵיו הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ:
"עֲתָה יֵהִי לָךְ" וְכוּ'! - בְּזֶה נִחַם
וְחִזַּק אוֹתִי הַרְבֵּה: "שְׁעַל-כָּל-פְּנִים לֹא יֵהִי
לִי מִרְהַ-שְּׁחוֹרָה, מְזָה בְּעֲצָמוֹ שְׁאִנִּי מְחִיב
לְשַׁמְחָה בְּשַׁבַּת, וּפְנִי לֹא!" (עֵינֵי-שָׁם עוֹד).



"כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וְגו', וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" (שמות כ, יא)

קנו.

(ח"א נז, ח)

"מִדְּנִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרֵל" (משלי יח, יח).
 גֹּרֵל זֶה בְּחִינַת עֲנֵג־שֶׁבֶת,
 בְּחִינַת (דְּנִיאל יב, יג): **"וְתַנּוּחַ וְתַעֲמֹד לְגִרְלָךְ
 לְקֶץ הַיָּמִין"** - שָׂאז יִהְיֶה כָּלֹ שֶׁבֶת.

וְזֶה: "וְתַנּוּחַ" - זֶהוּ בְּחִינַת (שמות כ, יא):
"וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". וְ"גֹרֵל" הַזֶּה
 שֶׁהוּא שֶׁבֶת, מְבַטֵּל **"מִדְּנִים"** (משלי יח, יח),
 וְ"צָרִים" (תהלים פ, ט; איכה א, ז), כִּנְ"ל.

קנו.

(ח"א סג)

'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם: **'אִמָּה'**, וְכַמוֹ
 שְׁמִזְכָּר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שבת מא.
 קח). וְהוּא בְּחִינַת: **'אִמָּה בַת שֵׁשָׁה טַפָּחִים'**,
 שֶׁה'בְּרִית' כָּלֹל מֵהֶם וְכו'.

וְכָל הַשֵּׁשָׁה טַפָּחִים, כָּלֶם כָּלֹלִים
 וּמִנְחִים ב'בְּרִית' - כִּי הַשֵּׁשָׁה טַפָּחִים
 הַנִּזְכָּר, הֵם בְּחִינַת: **"שֵׁשֶׁת יָמִים שָׁבַח עָשָׂה
 ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"**, בְּבְחִינַת (תהלים
 לט, ז): **"הִנֵּה טַפָּחוֹת נָתַתְּ יָמִי"**, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (שמות כ, יא): **"שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכו' וַיָּנַח
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי"**.

הַיָּנוּ: שֶׁכָּל הַשֵּׁשֶׁת יָמִים, בְּחִינַת
 הַשֵּׁשָׁה טַפָּחִים - הִנִּיחַ כָּלֶם בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא **'שֶׁבֶת'**, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'בְּרִית', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם לא): **"בְּרִית עוֹלָם,
 בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (שמות לא, טז).

וְזֶה בְּחִינַת: **"בְּרִיאשִׁית"** (בְּרִיאשִׁית א, א),
"בְּרִיא שִׁית" (תקוני־זהר לא: ועוד) -

בְּחִינַת **'שֵׁשֶׁת יָמִים'**, **'שֵׁשָׁה טַפָּחִים'** הַנִּזְכָּר,
 שֶׁכָּלֶם מִנְחִים וְכָלֹלִים ב'בְּרִית'.

וְזֶה: "בְּרִיאשִׁית", **"בְּרִית א"ש"** (שם יח:)
 הַיָּנוּ: **'בְּרִית'** שֶׁהוּא כָּלֹל מִשֵּׁשָׁה
 יָמִים, **'שֵׁשָׁה טַפָּחִים'** וְכו'.

קנת.

(ח"ב לט)

הַשֵּׁשֶׁת יָמִים, הֵם ה'הַתְּחִלָּה' שֶׁבָּהֶם
 נִבְרָא הַכָּל. וְ"שֶׁבֶת" הוּא ה'סוּף'
 וְה'תְּכֵלִית' וְכו'.

וּבְיִדְאֵי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין הַבְּרִיּוֹת - כִּי בְּיִדְאֵי
 יֵשׁ חֲלוּק בֵּין מַה שֶׁנִּבְרָא קִדְּם וּבֵין
 מַה שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשִׁי, שֶׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר לְשֶׁבֶת
 [לְתַכְלִית].

וְאִיתָא בְּסִפְרֵים (על שמות כ, יא; לא, יז): **"כִּי
 שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ"** - **"שֵׁשֶׁת יָמִים בְּעֶצְמָן
 נִבְרָאוּ"** (פְּרָדְס־רְמוֹנִים, ד, ז; רַבְנוּ בְּחַיֵּי שְׁמוֹת כ, יא);
**"וְהֵם בְּסוּד עֲגָלָה אֶל הַנִּקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת,
 שֶׁהִיא 'שֶׁבֶת'"** (זהר ויקהל רד), אַךְ אַף־עַל־פִּי־
 כֵּן יֵשׁ חֲלוּקִים.

קנט.

(ח"ב מה)

בְּעֵינַיִן בְּנִי־אָדָם שְׂרוּצִים וּמְכִינִים עֲצָמָן
 כְּמָה פְּעָמִים לְנִסְעַ לְצַדִּיק־הָאֱמֶת,
 וְאַחֲרֵיכֵן יֵשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת, וְנִמְנָעִים.

דָּע: כִּי 'שֶׁבֶת' הִיא נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת,
 וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים כָּל הַשֵּׁשָׁה יָמִים,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת: הַעֲגוּלִים סְבִיב הַנִּקְדָּה' (זהר
 ויקהל רד).

וְה'קְלָפוֹת' מוֹלִיכִין אֶת הַרְשָׁעִים סְבִיב
 הַנִּקְדָּה, בְּבְחִינַת (תהלים יב, ט):

”סביב רשעים יתהלכו”, ואינם מניחים אותם להתקרב לפנים אל הנקדה הפנימית.

וכל־זמן שהם עדין בתוך העגולים - עדין יש להם תקנה להתקרב. אפלו פושעי־ישראל, כל־זמן שלא יצא מן העגולים לגמרי חס־שלום, עדין יש לו תקנה להתקרב אל הנקדה הפנימית.

אבל מי שכבר יצא לגמרי חס־שלום מן העגולים, כגון משפדים - אזי אי־אפשר לו להתקרב כלל.

והצדיק הוא בחינת ‘שבת’ (זהר משפטים צד: ועוד), בחינת ‘הנקדה פנימית’ - שפמנו יונקים הכל.



”על פן ברוך ה' את יום השבת ויקדשהו”
(שמות כ, יא)

קס.

(ח"ב ב, ה)

שילמות־הדבור הוא בחינת לשון־הקדש וכו', ולשון־

הקדש מקשר לשבת, בבחינת (שבת קיג - על ישעיה נח, יג): ”ודבר דבר” - ”שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חל”.

בבחינת (סוטה לח - על במדבר ו): ”פה תברכו, בלשון־הקדש” - שב־לשון־הקדש נכלל ברכה וקדשה.

כי ה'לשון־הקדש' מקשר לשבת, שנקמר בו ברכה וקדשה, כמו שכתוב (בראשית ב, ג): ”ויברך ויקדש”.

וכשזוכין לבחינת לשון־הקדש' שמקשר לשבת' - אזי

ממשיכין על־ידו הקדשה והשמחה של שבת, ל'ששת ימי החל'.

כי 'ימי־החל', הם בחינת 'עצבות'. ואפלו המצוות שעושין ב'ימי־החל', הם בחינת 'עצבות' - כי מט"ט שלטנותה בימי החל" (תקוני־זהר לג:), ו'מט"ט' הוא בחינת 'עבד', בחינת 'עצבות'.

אבל 'שבת', הוא בחינת 'בן' - ואז "ניחא לעלאין ותתאין" (זהר נח נט:), ונתעורר שמחה.

ואזי נתרוממין ונתעלין כל המצוות של 'ששת ימי החל' מן העצבות, ונמשך עליהם "מנוחה ושמחה" (זמירות לשבת) וכו'.



”כִּבַּד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ” (שמות כ, יב)

קסא.

(ח"א יג, ב)

התגלות־התורה בא מ'יחודא דקדשא־בריך־הוא ושכינתה, כמו שכתוב (משלי א, ח): ”שמע בני מוסר אביך וכו', ”אביך, דא קדשא־בריך־הוא. ואמך, דא פנסת־ישראל” (זהר יתרו פה. פנחס ריג).

קסב.

(ח"א כט, ד)

”גוזל אביו ואמו” (משלי כח, כד) - הם ה'מחין', שהם ”אב בחכמה” (מגלה יג.) ו”אם לבניה” (משלי ב, ג).

קסג.

(ח"א עד)

כְּשָׁבָא אֵל בְּחִינַת 'חֻכְמָה' - נִתְקַן ה'נֶפֶשׁ',
וּמַעֲלֵהוּ לְשִׁרְשׁוֹ.

כִּי 'טַפַּת הַזֵּרַע' נִמְשַׁכֶּת מִה'מֶחַ', ו"מִחָא
חֻכְמָה".

וְכָל הָעֲבוּדוֹת שְׁצָרִיד הָאָדָם לְעַבַד הַבּוֹרָא
- הוּא רַק שִׁיתַּגְּלַה 'כְּבוֹדוֹ'. וְה'חֻכְמָה'
נִקְרָא 'כְּבוֹד', [וְה'כְּבוֹד' נִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי ה'חֻכְמָה'.
מִזְהַרְנִ"ת ז"ל כַּאֲן בְּהַתּוֹרָה], כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מִלְאֲכֵי א,
ו): "וְאִם אָב אֲנִי אֵיךְ כְּבוֹדִי". וְאָב' נִקְרָא
'חֻכְמָה', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית מֵא. מֵג) "אֲבִרְךָ",
פִּרְשׁ רַש"י: "אָב בְּחֻכְמָה".

קסד.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשִׂיהַ יב מ'בַּעַל־הַתְּפִלָּה' -
בְּהַפֶּת שֶׁל רְצִיחָה')

וְשָׂאֲלוּ: "מַהוּ קוֹל הַצֵּעָקָה הַזֹּאת!" -
וְהַשִּׁיבוּ לָהֶם: "שְׁקוֹל הַצֵּעָקָה
הַיָּא: הֵיזֵת שְׁאָחַד שְׁחַט אֶת אָבִיו וְאֵת
אִמּוֹ!"

עָנוּ וְאָמְרוּ: "וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר־לֵב
וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שִׁיְהַרְגֵנּוּ אֶת אָבִיו
וְאֵת אִמּוֹ!"

קסה.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'אֲב־וְאִם')

[א] מִי שְׁמִשְׁתַּוְקַק לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־
זֶה מְעוֹרֵר הַשְׁתַּוְקָקוֹת אֲצֶל אָבִיו וְאִמּוֹ, הֵינּוּ
נִשְׁמֹזְתִיחֵם, וּבָאִים לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא בָּא עִמָּם, וּמְצַפִּים וּמְשַׁתַּוְקָקִים
אֵלָיו (אַרְצ־יִשְׂרָאֵל ח"ב ה).

[ב] מִי שְׁמַצְעֵר אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה
אֵינּוּ זוֹכֵה לְגִדּוֹל 'זְכָרִים' (בְּנִים קג).

[ג] עַל־יְדֵי 'כְּבוֹד אָב', תִּזְכָּה לְבָנִים זְכָרִים'
(בְּנִים קח).

[ד] כְּשָׂאָדָם לּוֹבֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁל אָבִיו, עַל־יְדֵי־
זֶה בְּנִקָּל לוֹ לִילָךְ בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל אָבִיו (בְּגִדִים
ח"ב ו).

[ה] כְּשֶׁנּוֹפֵל לָךְ 'גְּדִלוֹת', תִּצְעִיר לְפָנֶיךָ דְמוֹת
אָבִיךָ (גְּאוּוָה לב).

[ו] כְּשָׂאָדָם לּוֹמֵד עַד שְׁנַת־יָגַע, בְּזֶה מְמַתִּיק
דִּינָים וּמְעוֹרֵר רַחֲמִים, גַּם עַל־יְדֵי־זֶה מְעוֹרֵר
רַחֲמִים אֲצֶל אָבִיו בְּקִבְרֵהוּ (הַמְתַּקֶּת־דִּין ח"ב ט; לְמוֹד
ח"ב יג).

[ז] לְבַטֵּל הַרְהוּרֵי זְנוּת, יִצְעִיר דְמוֹת אָבִיו
(הַרְהוּרִים ח"ב כג).

[ח] כְּשֶׁתִּצְעִיר לְפָנֶיךָ צוֹרֵת אָבִיךָ וְאִמְךָ,
תְּבוֹא לְזַכִּירָה (זְכִירָה ה).

[ט] בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְחַיֵּיו וְטַבְעוֹ שֶׁל אָדָם,
הַכֹּל הוֹלֵךְ לְפִי טַבַּע וְחַיֵּי וּבְרִיאוֹת אָבִיו
וְאִמּוֹ (טַבַּע ח"ב א).

[י] הַשׁוֹחֵט שֶׁהוּא מְקַיֵּם 'כְּבוֹד אָב',
הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁמְרוֹ שֶׁלֹּא לְהֵאֲכִיל
'טְרֵפוֹת', וְהוּא־תִּדְיֵן לְהַפְּךָ (שׁוֹחֵט ח"ב ב).

קסו.

(אֲבִנֵי־הַבְּרִזָּל, שִׁיחוֹת־וְסְפוּרִים מִמִּזְהַרְנִ"ת ז"ל נז)

בְּעֵת שֶׁהָיָה מִזְהַרְנִ"ת ז"ל יְתוֹם אַחֲרֵי אִמּוֹ,
שָׂאֵל אֶת רַבֵּנוּ ז"ל: "בְּמָה יוֹכֵל
לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְאִמּוֹ?"

וְהַשִּׁיב לוֹ: "דּוּ זְאֻלָּסְט מֵאֲכֹן "אֲשֶׁר
יִצֵּר" עֲרִנְסֵט! [תְּבַרְךָ "אֲשֶׁר יִצֵּר"
בְּרַצִּינּוֹת]. וְכוּן לְמַחֲשַׁבְתּוֹ: שְׁצָרִיד לַעֲשׂוֹת
"בְּרַכַּת אֲשֶׁר יִצֵּר".



"לא תרצח" (שמות כ, יג)

קסז.

(ח"ב יח)

סַכְנָה גְדוּלָה לְהִיּוֹת מְפָרָסָם וּלְהַנְהִיג
הָעוֹלָם! - לָא מְבַעֲיָא פְּשָׁאֵינוּ רָאוּי
כָּלֵל וְלוֹבֵשׁ טְלִית שְׂאִינוּ שְׁלוֹ, רַק אֶפְלוּ
עוֹבְדֵי־הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, גְּדוּלֵי־הַדּוֹר, יֵשׁ עֲלֵיהֶם
סַכְנֹת נוֹרָאוֹת בְּהַנְהַגַּת־הָעוֹלָם.

כִּי 'אִישׁ פְּשׁוּט' - רְחוּק מְאֹד שִׁיעֵבֵר עַל
'רְצִיחָה', אֶפְלוּ אִם אֵינוּ אִישׁ כָּשֶׁר, כִּי
אֵין לוֹ תְּאוּה לְזָה.

וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְנִיעַ חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְתְּאוּה כּוֹז
רְחֻמָּנָא־לְצֻלָן - אֵינוּ בָּא לְיָדוּ,
וְיֵשׁ לוֹ כְּמָה מְנִיעוֹת לְזָה.

וְאֶפְלוּ אִם יַעֲבֵר - לָא יַעֲבֵר כִּי־אִם
לְעֵתִים רְחוּקוֹת, וְקָרוֹב שְׁלֵא
יַעֲבֵר רַק פְּעַם־אַחַת כָּל יָמָיו.

אָבֵל בְּהַנְהַגַּת הָעוֹלָם וּב'חֲדוּשִׁין־
דְּאוּרֵיתָא' שְׁמַחֲדָשִׁין - יְכוּלִים לְעֵבֵר
מִמָּשׁ "גָּנֵב, וְנָאֵה, וְרָצַח" (ירמיה ז, ט; הושע ד,
ב), בְּכָל־פְּעַם, בְּכָל רִגְעוֹ, רְחֻמָּנָא־לְצֻלָן.

קסח.

(ספורי־מעשי־יִת, מַעֲשֵׂה יֵב מ'בַּעֲל־תַּפְּלָה')

וַיְהִי הַיּוֹם! וְהָיָה 'רוּח־סְעָרָה' גְּדוּלָה
בְּעוֹלָם. וְהָרוּח־סְעָרָה' הַזֶּה,
בְּלִבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהִפְךָ מַיִם לְיַבֶּשֶׁה,
וּמַיַבֶּשֶׁה לַיִם. וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב, וּמִיַּשׁוּב מְדָבָר,
וְהִפְךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ וְכוּ'.

וְאַחַר הָרַעַשׁ וְהַבְּלוּל שֶׁנִּתְבַּלְּבוּ כָּל
הָעוֹלָם - יָשְׁבוּ עֲצָמָן בְּנֵי־הָעוֹלָם
לַעֲשׂוֹת לָהֶם 'מְלָךְ'. וְחָקְרוּ: "מִי רָאוּי
לַעֲשׂוֹתוֹ מְלָךְ עֲלֵיהֶם!"

וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ. "בְּאִשֶּׁר שְׁעָקֵר הוּא
ה'תַּכְּלִית', עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא
מִשְׁתַּדֵּל בְּיִתְרָה בְּה'תַּכְּלִית', הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת
מְלָךְ!" - וְהִתְחִילוּ לְחָקֵר: "מִהוּ ה'תַּכְּלִית'!
- וְהָיָה בִּינֵיהֶם 'כְּתוּבָת כְּתוּבָת'!

כֵּת אַחַת אָמְרוּ: "שְׁעָקֵר הַתַּכְּלִית הוּא
'כְּבוֹד' וְכוּ'!

כֵּת אַחֲרָת אָמְרוּ: "שְׂאִין ה'כְּבוֹד' עָקֵר
הַתַּכְּלִית!" - וְחָקְרוּ: "שְׁעָקֵר הַתַּכְּלִית
הוּא 'רְצִיחָה'!" - כִּי אָנוּ רוּאִים: שְׁכָל
הַדְּבָרִים נִכְלִים וְנִפְסָדִים, וְכָל מָה שִׁישׁ
בְּעוֹלָם, עֲשָׂבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי־אָדָם וְכָל מָה
שִׁישׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל צָרִיךְ לָבוֹא לְכִלְיוֹן
וְהַפְּסָד.

נִמְצָא: שֶׁתַּכְּלִית הַכֹּל הוּא הַכְּלִיּוֹן
וְהַהַפְּסָד! - עַל־כֵּן: ה'רוּצַח' שֶׁהוּא
הוֹרֵג וּמְכַלֵּה בְנֵי־אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מְרַבֵּה
לְהַבִּיא אֶת הָעוֹלָם אֶל ה'תַּכְּלִית', עַל־כֵּן
נִסְכַּם בִּינֵיהֶם: "שֶׁהַתַּכְּלִית הוּא רְצִיחָה".

וּבִקְשׁוּ אֵיזָה אִישׁ, שִׁיְהִיָּה רוּצַח וְכַעֲסָן
וּבַעֲל־קִנְיָאָה בְּיִתְרָה, כִּי אִישׁ כְּזָה
הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתַּכְּלִית (לְפִי דַעְתָּם הַנְּבוּכָה),
וְהוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלָךְ!

וְהִלְכוּ לְבַקֵּשׁ, וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה. וְשָׁאֲלוּ:
"מִהוּ קוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת!" -
וְהִשִּׁיבוּ לָהֶם: "שְׁקוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת: הִיּוֹת
שְׂאֵחַד שְׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ!"

עָנּוּ וְאָמְרוּ: "זָכִי יֵשׁ רוּצַח אֲבִיר־לֵב
וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שִׁיְהָרַג אֶת אָבִיו
וְאֶת אִמּוֹ! - הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׁיג אֶת
הַתַּכְּלִית!"

וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וּקְבָלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם
לְמִלְכָּה. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גְּזֻרְמַת

לְרַצִּיחָהּ, וּבָחֲרוּ לָהֶם בְּמָקוֹם הָרִים וּגְבֻעוֹת שֶׁהוּא מְקוֹם הַרוֹצְחִים, וְהִלְכוּ לְשָׁם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְכָם וְכו'.

אַחֲרֵיכֶם הִלְכוּ יוֹתֵר [אֲנָשֵׁי הַיְבֻעֵל-תְּפִלְהָ], וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוֹ: "מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלָכֶם"?!
הַשִּׁיבוּ: "שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם: שְׂרַצִּיחָה הוּא הַתְּכֵלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ רוֹצֵחַ אֶחָד!

אַחֲרֵיכֶם מֵצְאוּ: אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָם! - וְקָבְלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ, מִחַמַּת שָׂרְאוּ: "שֶׁהִיא בּוֹדְאֵי רוֹצֵחַ גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד - מֵאַחַר שִׁישׁוּשְׁבַת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָם!"

וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן: "לְהַתְּרֵאוֹת פָּנִים עִמָּה!" - וְהִלְכוּ וְקָבְלוּ רִשׁוֹת, וְנִכְנְסוּ אֵלֶיהָ. וְהִיא הִיְתָה הַמְּלֻכָה הַגָּדוֹל [שֶׁל הַמֶּלֶךְ], שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה תָמִיד, וּמַהֲדַמְעוֹת שְׁלֵה נַעֲשָׂה הַיָּם שֶׁל דָם.

וְהַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה שִׁמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד בּוֹדְאֵי. וְעַדִּין הָיוּ בּוֹכִים: "עַל שְׂאִינָם יוֹדְעִים מִן הַמֶּלֶךְ עַדִּין" וְכו'!

וְהִיא הִיְתָה הַמְּלֻכָה הַגָּדוֹל [שֶׁל הַמֶּלֶךְ], שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה תָמִיד, וּמַהֲדַמְעוֹת שְׁלֵה נַעֲשָׂה הַיָּם שֶׁל דָם.

וְהַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה שִׁמְחָה גְדוֹלָה מְאֹד בּוֹדְאֵי. וְעַדִּין הָיוּ בּוֹכִים: "עַל שְׂאִינָם יוֹדְעִים מִן הַמֶּלֶךְ עַדִּין" וְכו'!

"לא תנאף" (שמות כ, יג)

קסט.

(ח"ב לב - נאמר בשבת פרשת יתרו תקס"ט)

כָּל-אֶחָד כָּפִי קֹדְשָׁתוֹ וְטַהֲרָתוֹ, כִּן יֵשׁ לוֹ בַּחֲנִינֵת 'מְשִׁיחַ', וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר מְאֹד שֶׁלֹא יִתְקַלְקַל בַּחֲנִינֵת 'מְשִׁיחַ' שְׁלוֹ. וְעַקֵּר הַדָּבָר שֶׁבוֹ תְלוּי בַּחֲנִינֵת 'מְשִׁיחַ' -

הוא 'שמירה מנאוף'.

כִּי 'מְשִׁיחַ' הוּא בַּחֲנִינֵת 'הַטָּם', בְּבַחֲנִינֵת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֶפִּינוּ מְשִׁיחַ ה'",

וְנֵאוּף' תְלוּי ב'הטם', כִּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שמות כ, יג): "לֹא תִנְאֹף", וְאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (במדבר רבה י, ב): "לֹא תִהְנֶה אִתּוֹ".

וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר עֲצֻמוֹ מְאֹד, אֲפִלוּ מִרִיחַ-נֵאוּף' - כִּי הוּא פּוֹגֵם בַּחֲנִינֵת 'מְשִׁיחַ' שְׁלוֹ' שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת 'הַטָּם' פִּנְ"ל.

[שיחות הר"ן קפד: אמר: "כי בה'הטם' יכולים להפיר ה'נאוף"].

עֲנִינֵי 'אֶסוּר-עֲרִיזוֹת', 'אֶשֶׁת-אִישׁ', 'תְּאוֹת-נֵאוּף', וְהַרְהוּרִים, וְתַקּוּנָם - נִמְצְאוּ בְּאֲרִיכוֹת בְּפִרְשֵׁי 'אֲחֵרֵי-מוֹת' -



"לא תגנב" (שמות כ, יג)

קע.

(ספר המדות, עניני גנבה')

[א] מִי שֶׁלֹא חָס עַל מְמוֹן חֲבֵרוֹ, בִּידוּעַ שֶׁהוּא גָּנֵב (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה ה).

[ב] מִי שֶׁנּוֹטֵל חֵלֶק מִגְּנֵבָה, לְסוּף שִׁיתְּגַלְהָה הַדָּבָר (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה יא).

[ג] עִיר שִׁישׁ בָּהּ גְּנָבִים, בִּידוּעַ שֶׁהֵרֵב אוֹהֵב שָׁחַד (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה יב).

[ד] מִתֵּר לְגָנֵב דַּעַת הַבְּרִיּוֹת, כִּדֵּי לְהַצִּיל נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה יד).

[ה] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבַת-דַּעַת', בָּא חֲסִיּוֹשְׁלוֹם 'חֵלִי הָרָאָה וְחִזָּה' (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה ח"ב א).

[ו] עַל-יְדֵי 'גְּנֵבַת-דַּעַת', בָּא לִידֵי 'הַרְהוּרֵי-זְנוּת' עִם 'גְּזוּיָה' (גְּנֵבָה-וּגְזֵלָה ח"ב ב; הַרְהוּרִים ח"ב כ).

[ז] על־ידי גְּנֵבָה, מַפְסִיד אֶת הַדַּעַת' (גְּנֵבָה - וְגִזְלָה ח"ב ג; דַּעַת ח"ב טז).

[ח] הַגְּנֵבָה מַזִּיק לְעֵינַיִם' (גְּנֵבָה-וְגִזְלָה ח"ב ד; רֵאִיָּה ח"ב יד).

[ט] מִי שֵׁישׁ לוֹ הִרְהוּרֵי-נָשִׁים, בְּטוֹלָם: עַל-יְדֵי שְׂלָא יִגְנַב דַּעַת-הַבְּרִיּוֹת' (הִרְהוּרִים ט).

[י] עַל-יְדֵי גְּנֵבָה, הַמְשַׁקּוֹת' מִתְקַלְקְלִין (מְשַׁקָּה א).



"לא תחמד בית רעך, לא תחמד אשת רעך"
(שמות כ, יד)

קעא.

(ח"א כג, ד-בסוף)

עֲשֶׂר־תִּדְבָרוֹת' הֵם בְּקִרְיַת-שֹׁמֵע'. וְדַבּוּר "לֹא תַחְמַד"

(שְׁמוֹת כ, יד), פִּנְגָד (דְּבָרִים ו, ט) "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת" (ירוּשְׁלָמִי בְרָכוֹת פ"א). בִּי עַל-יְדֵי מְזוֹזָה, נִתְבַטַּל הַחֲמִדַת הַמְמוֹן' (עֵינן בַּפְּנִיִם).

עֵתָה בּוֹא וּרְאֵה נִפְלְאוֹת-הַשֵּׁם, בִּי מִבְּאֵר בִּירוּשְׁלָמִי פֶּאֱה' (פ"א - וּבִבְרָאשִׁית-רִבְּבָה לַה, ג): "אֲרִטְבֵּן שְׂלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא טְבָא, שְׂלַח לִיָּה רַבִּי חַדָּא מְזוֹזָה".

וְלִכְאוּרָה הוּא פְּלָא: מַדּוּעַ שְׂלַח לוֹ מְזוֹזָה' דִּיקָא, וְלֹא מְצוּה אַחֲרַת!?

אֲךְ עַל-פִּי הַנ"ל מִבְּאֵר הַיֵּטֵב: בִּי מְזוֹזָה' דִּיקָא מִבְּטַל הַחֲמִדַת-הַמְמוֹן, וְעַל-כֵּן שְׂלַח לוֹ מְזוֹזָה' דִּיקָא.

בִּי אֲרִטְבֵּן שְׂלַח לוֹ מְרַגְלִיתָא טְבָא, הֵינּוּ עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן, בִּי הִיָּה שְׁוֵה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עַקֵּר הַחֲשִׁיבוֹת מְצוּה. עַל-כֵּן

שְׂלַח לוֹ רַבִּי פִּנְגָד זֶה, מְזוֹזָה' דִּיקָא - בִּי מְזוֹזָה' מִבְּטַל הַחֲמִדַת הַעֲשִׂירוֹת'.

קעב.

(ח"א ס, ג)

מִי שֶׁאֵין לוֹ יִרְאָה, וְאֵינוֹ נִשְׁמָר מִבְּחִינַת "הַבֵּל הַיְפִי" (מְשַׁלִּי לֹא, ל) - עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְעֵנִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ו, כה-כו): "אֵל תַּחְמַד יַפְיָה בְּלִבְבָךָ, בִּי בְּעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּפֹּר לָחֵם".

בִּי עֲשִׂירוֹת' וְהַבֵּל הַיְפִי' הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, בִּי עֲשִׂירוֹת' הוּא מ'אַרְיִכוֹת-הַנְּשִׁימָה, וְיִפִּי' הוּא מ'הַפְּסָק-הַנְּשִׁימָה' וְכו'.

קעג.

(ח"א סט)

דַּע: שֶׁהַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ מְמוֹן, בְּזָה הוּא גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ בָּנִים. הֵינּוּ: שֶׁהַגּוֹזֵל נוֹטֵל מִהַנְּגִזֵּל בָּנִים.

בִּי עַקֵּר הַמְמוֹן שֶׁל הָאָדָם בָּא לוֹ עַל-יְדֵי בְּתִזּוּגוֹ, בִּי עַל-יְדֵי אֹר נִפְשָׁה, מְצוּה בָּא לוֹ הַמְמוֹן.

עַל-כֵּן הוּא גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, שֶׁהֵם תְּלוּיִים וְגִדְלִים וְיוֹנְקִים מֵאֹר הַזֶּה (עֵינן בַּפְּנִיִם בְּאַרְיִכוֹת).

זֶה סוּד שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּבֵא-קָמָא קִיט): "הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, כְּאִלּוּ גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו".

וְדַע: שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, הוּא בָּא לְהִרְהוּרִים' - בִּי בּוֹדָאִי הוּא מִתְדַבֵּק וְנִכְסָף לְאִשְׁתַּת חֲבֵרוֹ שֶׁגָּזַל, עַל-יְדֵי הַמְמוֹן שֶׁנִּטַּל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא אֹר נִפְשָׁה'.

וְכֵן הִיא מְהַרְהֵרַת אַחֲרָיו, עַל-יְדֵי שֶׁמִּשְׁדָּךְ אוֹתָהּ אֵלָיו, עַל-יְדֵי שֶׁמִּשְׁדָּךְ לְעַצְמוֹ אֹר נִפְשָׁה'.

מ'פעם' ו'נאָוה', ומ'הסרוך-אמונה' הפאה על-ידי 'פעם' ו'נאָוה'.



"ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" (שמות ב, יז)

קעה.

(ח"א לח, ה)

בשמעלה ה'דבור' לשדשו, הינו ל'גבורות', ומתחיל לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות, 'דברי-אמת' שבלבו, בהתעוררות בתשובה, ורואה פחיתותיו ונגדלת הבורא וכו' - אזי נכנס בו בוששה גדולה על גדל פשעיו, פנגד רב ושלטי עקרא ושרשא דכל עלמין.

וה'בוששה' הזאת, הוא בחינת 'אור-התפלין' שנתגלה על פניו במצחו וכו', כמו שאמרו (ברכות ו. על דברים כח, ו): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליה ויראו ממך", "אלו תפלין".

כי ה'יראה' הוא ה'בוששה', כמו שאמרו (נדרים כ - על שמות כ, יז): "יראת ה' על פניכם", "זה הבוששה" - שהיא על הפנים, הינו בחינת 'תפלין'.

וזה שאמרו (ברכות יא. ועוד): "תפלין נקראין פאר". ו'פאר' הוא 'כלליות הגונין'. וזה שאנו רואים: כשאדם מתבייש, נעשה כמה גונין וכו'.

ובזה יכולים אנו להבין: אם יש לאדם 'יראת-שמים', הינו 'בוששה', לאחר תקון החטא - כשאנו מסתפלין על פניו, ונופל עלינו יראה ובוששה! - הינו: שנמשך עלינו דעת בגדלת הבורא יתברך-שמו.

גם יוכל ה'גזלן' לפעמים לגזל מחברו, אפלו ה'בת-זוג' של ה'גזלן'. והכל לפי תקף וחזק תאותו וחשקו והתגברותו על ממון חברו בהרהור ובמעשה, עד שאפשר שיתגבר ויקח גם בת-זוג של חברו הנגזל.

כי מאחר שהתגבר וגזל ממון חברו, שהוא 'אור נפש' בת-זוגו - על-כן לפעמים נמשכת היא בעצמה גם-כן אחר הממון שגזל זה הגזלן מבעלה.

ועל-כן לפעמים הגזלן גוזל גם אשת חברו, על-ידי הממון שגזל ממנו בידים, או על-ידי חמדה.

כי דע: כי גם על-ידי 'חמדה ותאוה והשתוקקות' שיש לו לממון חברו, גם על-ידי-זה יוכל לגזלו - כי המחשבה יש לה תקף גדול, כמבאר במקום אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א קצג).

ועל-כן יוכל להיות שיהיה להאדם ממון גזלה, אף שלא גזל כלום בידים.

וזהו האסור הלאו החמור שב'עשרת-הדברות': "לא תחמד" (שמות כ, יד) -

כי ה'חמדה' בעצמה, הוא אסור חמור מאד רחמנא-לצלן, פי יש פח בה'חמדה', לגזל ממנו ממונו, ונפש בניו ובנותיו כנ"ל.

ועל-כן יש אסור אפלו ב'מחשבה' לשלח יד בפקדון - כמו ששנינו ב'בבא-מציעא' (מג): "החושב לשלח יד בפקדון". כי הפלגתא היא רק אם חיב על-זה כמו השולח יד ממש, אבל 'אסור', יש בודאי לכלי עלמא, כנ"ל.

קעד.

(ספר-המדות, אמונה ח"ב י; ממון ח"ב יז)

מי ששומר את-עצמו מלעבר על "לא תחמד" (שמות כ, יד) - על-ידי-זה נצול

שְׁמַת־חֵילִין מֵרָאָה פָּנָיו לְהַשְׁתַּנּוֹת לְכַמּוֹה
גִּזְוִיָּן, כְּדֶרֶךְ הַמִּתְבַּיֵּשִׁין מִמָּשׁ בְּלִי שׁוּם שְׁנוּי.

וּבְכָר נִתְבָּאָר: מְגֹדֵל הַבוּשָׁה וְהִירָאָה
שֶׁהִיָּתָה מִנַּחַת עַל פָּנָיו תָּמִיד, אֲשֶׁר
לֹא נִרְאָה כְּזֹאת.

וְהֶרְבֵּה־הַקְּדוּשׁ מִזֵּרְנוּ הָרַב רַבִּי נַחֲוִים ז"ל
מִטְשַׁעֲרֵנָּא בֵּיל, רָאָה אוֹתוֹ
בִּימֵי נַעֲוָרָיו בְּקַהֲלַת 'מַעֲדוֹוְעָדוֹוְקַע',
וְנִתְבַּהֵל מֵעֵצָם הִירָאָה שֶׁהָיָה עַל פָּנָיו אִז; וְאָמַר:
שָׁמָּה שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת כ, יז): "לְמַעַן
תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ" –
זֶה רוֹאִין בְּחוּשׁ אֲפָלוֹ.

קעט.

(שיחות-הר"ן ריז)

בְּאִמַּת עֵקֶר הַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט שֶׁל פְּסוּקִים
אֵלוֹ הַמְּזַהֲרִים לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
כְּגוֹן (דְּבָרִים ד, לט): "וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת"
וְכוּ" – עֵקֶר הָאֲזָהָרָה זֶה הִיא בְּפִשְׁטוּת:
לְדַעַת וְלִזְכֹּר אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ תָּמִיד בְּכָל־עֵת,
וְאֵל יִשְׂבַּח אוֹתוֹ.

כְּמוֹ לְמִשְׁל: שְׁדֶרֶךְ הַמְּלָכִים וְהָאֲדוֹנִים
שְׁמִזְהִירִין אֶת עַבְדֵיהֶם שְׂיִדְעוּ שִׁישׁ
עֲלֵיהֶם מוֹשֵׁל, וּבְפָרֵט אֲנִשֵׁי חֵיל שֶׁל
הַמְּלָכִים, שְׁמִלְמָדִין אוֹתָם שְׂיִדְעוּ מִי הַמְּלֹךְ
וְהַקִּיסָר שְׁלָהֶם, "לְמַעַן תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל
פְּנֵיהֶם" (שְׁמוֹת כ, יז), וַיַּעֲבְדוּ עַבְדֻתָם
בְּשִׁלְמוֹת.

וְכֵן הֶרְגִּילוֹת לֹאמֵר לְהַעֲבֹד: 'דַּע שִׁישׁ
עֲלֶיךָ אֲדוֹן וּמוֹשֵׁל, שֶׁהַכּוֹנֵה: שִׁיקַח
זֹאת בְּדַעַתוֹ בְּכָל עֵת וְאֵל יִשְׂבַּח לְבַל יַעֲשֶׂה
שׁוּם דָּבָר נֶגֶד רְצוֹנוֹ. כְּמוֹ כֵן לְהַבְדִּיל
בְּמַלְכוּת־אֲדִשְׁמִיא' וְכוּ'.

קעו.

(ח"א ריט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יט, ו): "וְאִתֶּם
תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כַּהֲנִים וְגוֹי
קְדוֹשׁ".

קעז.

(ח"ב עב)

עֵקֶר הַ'בוּשָׁה' נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי הַ'מְנַהִיג',
בְּחִינַת 'מִשָּׁה', שְׁמִמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי
הַתּוֹרָה לְכָל אֶחָד.

כְּמוֹ שֶׁבִשְׁעַת 'מִתַּן־תּוֹרָה', שֶׁהַמְּשִׁיךְ
מִשָּׁה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נֵאָמַר שֶׁם
(שְׁמוֹת כ, יז): "וְלִבְעֵבוֹר תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל
פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (נְדָרִים
כ): "זֶה הַבוּשָׁה". דְּהִינּוּ: שִׁיחֵיהָ לָהֶם 'בוּשָׁה'
לְבַלִּי לַעֲשׂוֹת חֵטָא וְעוֹזֵן חֶסֶד־שְׁלוֹם.

וְגַם אֲפָלוֹ "לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ" לְבַלִּי
לַעֲשׂוֹת עֲבֵרָה' – צָרִיךְ גַּם־כֵּן 'יְרָאָה'
'בוּשָׁה'!

כִּי אֲפָלוֹ כְּשֶׁעוֹשִׁין מִצְוָה צָרִיךְ שִׁיחֵיהָ לוֹ
גַּם־כֵּן בוּשָׁה גְדוּלָה! – כִּי אִיךְ בָּאִים
לְחַטֵּף הַ'תַּפְּלִין' 'כְּתָרֵי דְמַלְכָּא', וְלַהֲנִיחֶם
פְּתָאם עַל הָרֹאשׁ.

וְזֹאת־הַבוּשָׁה', נִמְשַׁכֶּת עַל־יְדֵי 'בְּאוּרֵי־
הַתּוֹרָה' עַל־יְדֵי
הַ'מְנַהִיג', כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּשַׁעַת מִתַּן־תּוֹרָה.

קעח.

(שיחות-הר"ן קסח)

גַּם סֵפֶר: מְגֹדֵל הַבוּשָׁה' שֶׁהָיָה לוֹ, שֶׁהָיָה
מִתְבַּיֵּשׁ מִהַשֵּׁם־יִתְבַּרֵּךְ, וְהָיָה מְרַגֵּשׁ
מִמָּשׁ הַ'בוּשָׁה' עַל 'פָּנָיו'. וְהָיָה מְרַגֵּשׁ כְּמוֹ
מִי שֶׁמִּתְבַּיֵּשׁ מִחֲבָרוֹ מְאֹד, כִּי הָיָה מְרַגֵּשׁ



"ויעמד העם מרחק, ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים" (שמות כ, יח)

ו'מניעה', הוא בחינת "ענן וערפל" (דברים ד, יא).

וזוה פרוש הפסוק (שמות כ, יז): "ויעמד העם מרחק" - כי כשרואין ה'ערפל' הינו ה'מניעה', עומדין מרחק.

"ומשה" - בחינות דעת כל ישראל.

"נגש אל הערפל אשר שם האלקים" - הינו: אל ה'מניעה', שבה בעצמה נסתר השם יתברך.



"מזבח אדמה תעשה לי" (שמות כ, כא)

קפג.

(ח"א יז, ו)

"בכתב ישראל לא יכתבו, ואל אדמת ישראל לא יבאו" (יחזקאל יג, ט). הינו: כשאין בחינת "כתב ישראל", שעל-ידו נעשין 'גרים' - על-ידי-זה: "ואל אדמת ישראל לא יבאו".

הינו: שאין זוכים ל'שלמות-המזבח', שנקרא: "מזבח אדמה" (שמות כ, כא), ש'שלמותו על-ידי 'גרים'. (עיין בפנים).



"בכל המקום אשר אזכיר את שמי, אבוא אליך וברכתיך" (שמות כ, כא)

קפד.

(ח"ב א, ה)

'ממון' נקרא 'שם', כמו שכתוב (שמות כ, כא): "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", בחינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר".

קפ.

(שיר-נעים' של רבנו ז"ל, בתחלת הספר)

משה עלה למרום וענן לבושו. נמצא המחיב דבר עמו בכל פעם, ופרש מן האשה.

קפא.

(ח"א ג)

התקון שיוכל לשמע נגינה מכל אדם, הוא על-ידי: שילמד בלילה, תורה שבעל-פה, הינו 'גמרא' שהיא בחינת 'לילה'.

בדאיתא במדרש (מדרש-תהלים יט): "כשהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה" (שמות כד, יח; לד, כח; דברים ט, ט), כשהיה לומד תורה שבכתב היה יודע שהוא יום, וכש'למד תורה שבעל-פה' היה יודע שהוא לילה".

קפב.

(ח"א קטו)

מי שהולך בגשמיות כל ימיו, ואחר-כך נתלהב ורוצה לילך בדרכי השם יתברך - אזי מדת-הדין מקטרג עליו, ואינו מניח אותו להתקרב להשם יתברך, ומזמין לו 'מניעה'.

והשם יתברך "חפץ חסד הוא" (מכה ז, יח) - ומסתיר עצמו כביכול בה'מניעה' הזאת. והכסיל כשרואה ה'מניעות', חוזר לאחוריו.

אבל 'בר-דעת', מקרב עצמו אז דיקא להשם יתברך - כי מסתכל ומוצא בה'מניעה' בעצמה את הבורא יתברך.

וְזָהוּ בְּחִינַת הָאֲזָהָרָה שֶׁהַזְהִיר לְפָנֵינוּ

בְּחִינַת 'הַסֵּד' (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ, בְּחֻדְשׁ יָא - עַל

שְׁמוֹת כ, כב): "שְׁלֹא יִפְסִיעוּ פְּסִיעָה גְּסָה".

עַל־יְדֵי־זָה גּוֹרְמִים: שֶׁהַדִּין שֶׁלְמַעַלָּה

חֲסִדוֹשְׁלוֹם, אֵינוֹ בְּמַתִּינּוֹת.

וְכֵן לְהַפְּדוֹ: כְּשֶׁמְדַקְדְּקִים בְּחֶסֶד שְׁלֹא

יִצְמִיחַ רָעָה - עַל־יְדֵי־זָה הַדִּין

בְּמַתִּינּוֹת.



"וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעַלְתָּ עַל מְזֻבְחִי, אֲשֶׁר

לֹא תַגָּלָה עֲרוֹתְךָ עָלָיו" (שְׁמוֹת כ, כב)

"שְׁלֹא יִלֶךְ פְּסִיעָה גְּסָה" (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ, בְּחֻדְשׁ יָא)

קפה.

(סֵפֶר הַמִּדּוֹת, הַמִּתְקַת־דִּין ח"ב ז; צְדָקָה ח"ב ז)

אֵלּוּ גּוֹמְלֵי־חֶסֶדִים הָעוֹשִׂים חֶסֶד,

וְלִפְעָמִים גּוֹרְמִים עִם הַחֶסֶד לְרָעָה,

וְעוֹשִׂים עֲצָמָן כְּאֵלּוּ אֵינָם רוֹאִים הָרָעָה,

הַצּוֹמַחַת מִחֶסֶדִם.



לקוטי תפלות

פרשת יתרו

מפתח התפלות

[א-ב] "עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים". [ג] "וְאַתָּה תִתְחַזֶּה". [ד] "אֲנִשִּׁי חַיִּל". [ה-ו] "שִׁנְאַי בָּצַע". [ז-ח-ט] "וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים". [י] "מִשָּׁה הוֹסִיף יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ". [יא] "נִעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע". [יב-יג-יד] "פֶּן יִהְרָסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת". [טו] "עֲשׂוֹת הַדְּבָרוֹת". [טז] "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ". [יז] "פָּנִים בְּפָנִים דָּבַר ה' עִמָּכֶם". [יח] "וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים".

על-ידי משה נביאך נאמן ביתך.

וְאִזּוּ רָאוּ כָּל הָעַמִּים וְכָל הַגּוֹיִם, אֶת גְּדֻלַּתְךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר הִרְבִּיתָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ נֹסִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים, בְּיִצְיַאת־מִצְרַיִם וּקְרִיעַת יַם־סוּף וּמְלַחְמַת עַמְלֵק.

עַד אֲשֶׁר נִתְגַּלָּה אֱלֹהוּתְךָ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וְרָאוּ רְחוּקִים אֶת גְּבוּרַתְךָ. עַד שֶׁבָּא 'יִתְרוֹ' וְנִתְגַּיַר, וְאָמַר: "עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל יְהוָה מִכָּל הָאֱלֹהִים".

וְאִזּוּ נִתְעַלָּה וְנִתְגַּדַּל וְנִתְקַדַּשׁ שְׁמֶךָ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי זֶה עָקֵר גְּדֻלַּתְךָ וְרוֹמְמוֹתֶיךָ: כְּשֶׁהִרְחוּקִים מִמֶּךָ מְאֹד, מְכִירִים אֶת אֱלֹהוּתְךָ וְאִדְנוּתְךָ, כִּי אִזּוּ

א [א] לקוטי-תפלות ח"א י

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י, משפטים - המקחאת-כף ורקודין)

"עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים"

(שמות יח, יא)

"בְּשִׁעֲתָא דְשָׂאָר עֵבּוֹ"ם אֲתִינּוּ וְאוֹדֵן לְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא, כְּדִין אֲסִתְלַק וְאֲתִינְקוּר שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא עֲלָא וְתִתָּא, כְּמוּ גְבִי יִתְרוֹ: בְּשִׁעֲתָא דְאָמַר יִתְרוֹ (שמות יח, יא): 'עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים' - כְּדִין אֲסִתְלַק וְאֲתִינְקוּר שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא". (זהר יתרו סז: סח.)

רְבוּזֵן כָּל הָעוֹלָמִים, אֲדוּזֵן כָּל, אֲשֶׁר גְּלִיתָ אֱלֹהוּתְךָ וְאִדְנוּתְךָ בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְעַל-יָדָם נִתְגַּדַּלְתָּ וְנִתְקַדַּשְׁתָּ מְדוּר לְדוּר.

עַד אֲשֶׁר זָכִינוּ לְקַבֵּל תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,

נתגדל ונתקדש ונתעלה שמך יתברך וישתבח לגדול
יתברך וישתבח לעד.

על-כן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי, להפיל תחנותי לפניך,
"מקצה הארץ אליך אקרא". שתרחם
עלי ברחמיך הרבים, על מרחק ומגרש
כמוני, ותקרב אותי ברחמיך וחסדיך
העצומים, ותאמר לצרותי די. ותתחיל
מעתה לקרבני ברחמיך הרבים.

כי זה עקר גדלתך: כשהמרחקים ביותר
מתקרבים לעבודתך באמת, כאשר
גלית לנו על-ידי חכמיך הקדושים.

ואם אמנם אני רחוק מאד ממך
בתכלית הריחוק, אל תעשה עמי
כחטאי, ואל תדינני כמפעלי, כי קרוב
אתה לרחוקים.

כי הלא ממני דיקא, יתעלה וישתבח
ויתגדל שמך יתברך לעד ולנצח
נצחים, על-ידי שתקרב מרחק כמוני
לשמך הגדול, כי זה עקר גדלתך:
כשהמרוחקים ביותר מתקרבים אליך
באמת.



☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א יד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

"עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים"

(שמות יח, יא)

"בשעתא דשאר עכו"ם אתנין ואודן לךדשא-בריך-הוא,
בדין אסתלק ואתיקר שמא דךדשא-בריך-הוא עלא
ותתא. כמו גבי יתרו: בשעתא דאמר יתרו (שמות יח, יא):
'עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים' - בדין אסתלק
ואתיקר שמא דךדשא-בריך-הוא". (זהר יתרו סז: סח.)

ובכן רחם עלינו למענך ולמען כבודך,
ושלח עזרך מקדש, וסעדני
והושיעני, שאזכה להתעורר מעתה,
באמת ובלב-שלום, לעבודתך וליראתך.
ואזכה מעתה, לשוב בתשובה-שלמה
לפניך.

ואזכה לקשט עצמי, וגם לקשט
אחרים, לדבר על לבם ולגלות
להם האמת, ולהשיבם בתשובה-שלמה
לפניך, כדי שישתבח ויתעלה כבודך
הגדול והקדוש על-ידי.

כי זה עקר כבודך: כשהמרחקים ביותר
מתקרבים אליך באמת, כי אז
אסתלק ואתיקר שמא דךדשא-בריך-הוא
עלא ותתא.

על-כן רחם עלי, וקרב אליך מרחק
כמוני, וגלגל זכות, על-ידי
שתקרב עוד שאר מרחקים ממך על-ידי.
ותגדל ונתקדש כבודך הגדול על ידי
דיקא, על-ידי מרחק כמוני.

ועזרני וסיעני וחיזקני ואמצני, שאזכה
להעלות ה'כבוד-דךדשה',
מ'זלותא-דגלותא', ואזכה תמיד להעלות
ולגדל כבודך הגדול והקדוש.



☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

"ואתה תחזה מפל העם וגו', אנשי חיל, יראי אלקים, אנשי אמת, שנאי בצע. ושממת עליהם, שרי אַלפים, שרי מאות, שרי חמשים, ושרי עשרות" (שמות יח, כא)

"היו נכנים לשלשת ימים אל תגשו אל אשה" (שמות יט, טו) - "ואתה פה עמד עמדי" (דברים ה, כז)
"ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" (שמות כ, יז)

אבינו שבשמים, אלהים חיים ומלך עולם, מחיה מתים ברחמים רבים, זפני ברחמיך הרבים לתחית-המתים.

ועזרני מעתה, שאזכה, שיהיה נחיה שפלותי האמתי המשרש בי בכל אבר ואבר, שהוא שפלות וענוה אמתיית של משה רבנו עליו-השלום, המשרש בכל אחד ואחד מישראל בכל אבר ואבר.

שזאת השפלות והענוה, הוא עקר ה'חיים-האמתיים', 'חיים-הנצחיים' של עולם-הבא.

ובכן יהי רצון מלפניך, מלא רחמים, אדון יחיד. שתעזרני ותזפני, לראות את-עצמי עם הצדיקים-האמתיים שבדור הזה, ולשמע מפיהם הקדוש תורה.

ואפלו בעת שלא אזכה לשמע מהם תורה, אזכה על-כל-פנים

לראותם, ולקבל פניהם הקדושים.

עד שאזכה, על-ידי הראיה לבד שיחזו ויסתכלו בי הצדיקים-האמתיים בעיניהם הקדושים והנוראים, שעל-ידי-זה יתנוצץ מחי בהתנוצצות גדול, ובהארה נפלאה.

ועל-ידי-זה אזכה, לקבל גדלה אמתיית פרצונך הטוב, כפי הראוי לי באמת, כפי מחי. ועקר הגדלה, יהיה שפלות וענוה אמתיית.

ואזכה לקבל ה"רוח-אלהים", שהם המחין-הקדושים, מהצדיק-האמתי, מנהיג-הכולל, חכם-הכולל באמת.

ותעזרני, שאזכה על-ידי ה"רוח-אלהים" הזה, לחדש 'חדושין-דאורייתא אמתיים', בתורתך-הקדושה, פרצונך הטוב.

ואזכה לעשות נחת-רוח לפניך על-ידי ה'חדושין-דאורייתא' שתזפני לחדש בתורתך הקדושה תמיד.

ואזכה לידע באמת איך להתנהג בהחדושין שלי, אם לאמרם אם לאו, ומתי לאמרם, ובפני מי, בפני כמה אנשים. ויהיה הכל פרצונך הטוב, כפי התנוצצות-המחין באמת, שתזפני על-ידי הסתכלות המנהיג-האמתי.

ותזפני ברחמיך הרבים, שיתנהג העולם תמיד על-ידי המנהיג-האמת, הראוי להיות מנהיג לכל ישראל, שיהיה קדוש בקדשת-הברית, בתכלית

הקדשה והפרישות, בבחינת קדשת
ופרישות 'משה רבנו' עליו-השלום.

עד שיהיה נמשך עלינו ועל כל ישראל,
על כל אחד ואחד מהמתקרבים
אליו, קדשתו ופרישותו העצומה, שנזכה
גם אנחנו לקדשת-הברית באמת, ולפרש
מתאוה הזאת בקדשה ובטהרה גדולה,
כרצונה הטוב באמת.

מלא רחמים, קדוש ונורא, "עושה
גדולות עד אין חקר, נסים
ונפלאות עד אין מספר". עשה עמנו פלא
לחיים, והחזירנו בתשובה-שלמה לפניך,
וזכנו להתקרב לצדיקים-אמתיים,
הקדושים בקדשת-הברית בתכלית
הקדשה.

באפן שנזכה על-ידם, שימשך עלינו
תמיד קדשת ופרישות 'משה
רבנו' עליו-השלום, שהמשיך על כל
ישראל בשעת 'קבלת-התורה'.

ועל-ידי-זה נזכה לקבל את התורה,
בכל-פעם מחדש, שנזכה
לקבל עלינו מעתה באמת לאמתו, לשמר
ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך
באהבה.

ונזכה להגות בתורתך הקדושה יומם
ולילה, ותאיר עינינו בתורתך,
עד שנזכה לחדש חדושין-אמתיים
בתורתך הקדושה, בכל יום ויום, ובפרט
בשבתות וימים-טובים, באפן שיהיו לי
תקון גדול לנפשי ורוחי ונשמת.

ואזכה על-ידי חדושי ובאורי התורה,

שימשך עלי יראה גדולה ובושה נוראה
מפניך, ו"תהיה יראתך על פני", "זו
הבושה" - "לבלתי אחטא" עוד מעתה
ועד עולם.

רבנו של עולם, זפני ל'בושה-
דקדשה', שאזכה להתירא
ולהתבייש מפניך תמיד, לבלי לעשות
שום דבר שהוא כנגד רצונך.

ואפלו כשארצה לעשות איזה מצוה,
אזכה להתבייש ממך הרבה,
מפני המצוה הקדושה והנוראה בעצמה.

כי "במה יזכה נער" כמוני, לעשות
מצוה, לגדל הדרת יקרת נוראות
קדשת כל מצוה ומצוה, אשר נוראות
קדשת כל מצוה ומצוה שגבה וגדלה
מאד מאד.

ומי יעצר כח להתפאר: שהוא ראוי
לעשות מצוה לפניך תתברך.

ואם הייתי זוכה לדעת אמתי כל שהוא,
בודאי היה נופל על פני בושה
גדולה, אפלו לעשות מצוה.

מכל-שכן וכל-שכן שראוי שיהיה לי
בושה ויראה גדולה, לבלי

לעשות שום עברה וחטא ופגם חס-
ושלום.

כי עברה אינה שיכה לאיש ישראל
כלל, כי נפשות כל ישראל בשרשם
רחוקים מעברות לגמרי, ואין עברה
שיכה לנפש ישראל כלל.

רבנו של עולם, מלא רחמים, זפני

להתקרב לצדיקים-אמתיים, ולשמע מפיהן-הקדוש חדושי ובאורי התורה.

באפן שעל-ידי-זה יהיה נמשך עלי יראה ובושה גדולה מפניך. ו"תהיה יראתך על פני לבלתי אחטא" עוד כלל, מעתה ועד עולם.

ויהיה נמשך עלי תמיד, היראה והבושה דקדשה, שזכו כלל ישראל במעמד-הקדוש בהר-סיני בשעת קבלת-התורה, כמו שכתוב: "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

רבוננו של עולם, אל חי וקים, החיינו וקיימנו, ומלא משאלותינו לטובה ברחמים, וזכנו לחיות מעתה 'חיים-אמתיים', חיים טובים וארפים, שהם בחינת 'חיים-נצחיים' של עולם-הבא.

"בחסדך חייני ואשמרה עדות פיה, תחי נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרני. תודיעני ארח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימיך נצח. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי", אמן נצח סלה ועד.

בשעת אכילתנו, 'הארת-הרצון' הקדוש. ותתן לנו כח ועוז וגבורה מאתך, ונזכה להיות: "אנשי חיל, יראי אלהים, אנשי אמת, שונאי בצע", כי אתה "הנותן כח לעשות חיל".

עזרנו וחקנו ואמצנו ביראתך הקדושה, וזכנו ברחמיה, שנהיה גבורים "אנשי חיל" באמת, כרצונך הטוב.

ותתן לנו 'ממשלה דקדשה', כי "העשר והכבוד מלפניך, ואתה מושל בכל, ובידך כח וגבורה, ובידך לגדל ולחזק לכל".

זכנו, שיהיה לנו חלק טוב בהמלכות והממשלה דקדשה, באפן שנזכה להמשיך פרנסה טובה בהרחבה גדולה, לנו, ולכל אנשי ביתנו, ולכל התלויים בנו מעמך בית-ישראל.



☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א כג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"ואתה תחזה מפל העם וגו', שונאי בצע"

(שמות יח, כא)

ובכן תעזרנו ברחמיה הרבים וחסדיך העצומים, ותזכנו לשבר תאות-ממון מאתנו, שלא יהיה לי שום תאוה ושום חמדה ושום השתוקקות לממון.

ונזכה להיות "שונא בצע", לשנא את הממון בתכלית השנאה.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ונהגם')

"ואתה תחזה מפל העם וגו', אנשי חיל"

(שמות יח, כא)

ובכן תזכנו ברחמיה הרבים, ותעזרנו ותושיענו שנזכה, שיאיר עלינו

וְתַעֲזָרְנוּ בַּעַת שְׁאֲנוּ מְכַרְחִים לְעַסֵּק
בְּאֵיזָה עֵסֶק וּמִשָּׂא-וּמִתֵּן,
שְׂנֹזְפָה לַעֲשׂוֹת הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן בְּאַמוּנָה-
שְׁלֵמָה, וּנְקִיִּים דְּבַרֵּינוּ תָּמִיד, וְלֹא נַחְלִיף
וְלֹא נִשְׁנֶה דְבוּרֵנוּ לְעוֹלָם, אֲפֹלוּ בְּשִׁבִיל
הוֹן רָב.

וְכָל הוֹן דְּעֵלְמָא לֹא יוּכַל לְהַטּוֹת לְבַבְנוּ
חֲסִי-וְשָׁלוֹם, מִן הָאֱמֶת וְהָאֱמוּנָה,
לְשָׁנוֹת אוֹ לְהַחְלִיף אֵיזָה דְבוּר מְדַבְּרֵינוּ
חֲסִי-וְשָׁלוֹם. וְכָכֵל הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ בְּשַׁעַת
הַמִּשָּׂא-וּמִתֵּן, כֵּן נַעֲשֶׂה וּנְקִיִּים תָּמִיד, בְּלִי
שׁוֹם שְׁנוֹי בְּעוֹלָם.



חֲבוּקִים וּדְבוּקִים בְּךָ, וּתְאָבִים אֵלֶיךָ,
וּמִשְׁתּוֹקְקִים לְרוּמָמוֹתֶךָ בְּאֱמֶת וּבְאַמוּנָה-
שְׁלֵמָה.

עַד שְׂאֲזֹפָה לְחַכְמָה שְׁלֵמָה דְקַדְשָׁה,
לְחַכְמָה-תְּתָאָה וּלְחַכְמָה-עֲלָאָה, עַד
שְׂאֲזֹפָה לְהַשִּׁיג תָּמִיד הַשְּׂגֵת-אַלְהוּתֶךָ,
בְּאֱמֶת וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה.



❁ [ז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כ"א ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'עתיקא טמיר וסתים')
"וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַעְנוּ בְּקִלִּי וְגו', וְהִיִּיתֶם
לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים וְגו'. וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי
מִמְלַכְת פְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שְׁמוֹת יט, ה"ו)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל
תַּעֲלוּמוֹת, וְאַתָּה יוֹדֵעַ אֵת
לְבַבְנוּ, כִּי אָנוּ רְחוּקִים מִמֶּךָ עֲכָשָׁיו כָּל-
כָּף.

עַד אֲשֶׁר כִּסְתָה כְּלִמָּה פְּנֵינוּ, וְאָנוּ
בוֹשִׁים לְשָׂאֵל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ זֹאת,
שְׁתַּגְּלֶה לָנוּ תַּעֲלוּמוֹת וְנִסְתָּרוֹת שְׁבִתוּרָה.
כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים עַל מַה לְבַקֵּשׁ קָדָם, כִּי
עֲדִין לֹא הִתְחַלְנוּ לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עַצְמָנוּ
כָּלֵל.

אֲבָל אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל יְקִרַת קְדוּשַׁת
נְשְׁמוֹתֵנוּ בְּשִׁרְשָׁנוּ, כִּי אַתָּה בְּחִרְתָּ
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְקָרַאת אוֹתָנוּ: "עַם
קְדוֹשׁ", "עַם סִגְלָה", כִּמוֹ שְׁכָתוּב:
"וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים". וְכִמוֹ
שְׁכָתוּב: "כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל
לְסִגְלָתוֹ".

❁ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ל ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')
"וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעַם וְגו', שִׁנְאֵי בָּצַע"
(שְׁמוֹת יח, כ"א)

וְהִנֵּן בְּעַדִּי, וְשִׁמְרֵי וְהַצִּילֵנִי מִתַּאֲוֹת-
מָמוֹן, שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם
חֲמָדָה וְתַאֲוָה לְמָמוֹן כָּלֵל, וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת
"שׁוֹנֵא בָּצַע", לְשִׁנְאֵי אֵת הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית
הַשְּׁנֵאָה.

וְתַצִּילֵנִי מ'טְרִדַת-הַפְּרִנְסָה', וּמִיַּגִּיעַת
וּרְדִיפַת הָעוֹלָם-הַזֶּה, וְלֹא
אֲבַלְבֵל אֵת דַּעְתִּי וְלֹא אֲטְרִיד אֵת
מַחְשַׁבְתִּי בְּשׁוֹם דְּבַר מַעֲסָקֵי הָעוֹלָם-הַזֶּה
כָּלֵל.

רַק כָּל מַחְשְׁבוֹתַי וְחַכְמָתִי וּבִינָתִי וְדַעְתִּי
וּלְבִי וּנְפִשִׁי וְגוֹפִי, יִהְיוּ תָּמִיד

☉ [ח] לקוטי-תפלות ח"א לג ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לג, מי האיש החפץ חיים)

"ועתה אם שמוע תשמענו בקלי וגו', והייתם לי סגלה מכל העמים וגו'. ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ה-ו)

וּזְכַנִּי לְהַתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאַמַּת,
וְלִהְפִיר אֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָה שְׁאַתָּה
אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר
בְּחַרְתָּ בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל
הַלְשׁוֹנוֹת.

וְקַדְשֵׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר בָּהֶם מְלַבֵּשׁ
אֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָה אֲשֶׁר אַתָּה
אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֶהְבָּה אֲמַתִּיית,
אֶהְבָּה וְחִמְלָה שְׁאִין לָהּ קֶץ וְתַכְלִית.

אֲשֶׁר מֵאֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָה וּמִחִמְלָתְךָ
הָאֲמַתִּיית עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשׁ, צִמְצַמְתָּ אֱלֹהוּתְךָ כְּבִיכּוֹל,
וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶהְבֶּתְךָ בְּהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת
הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ בְּאֶהְבָּה עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה נְבִיאְךָ נֶאֱמָן בֵּיתְךָ.

אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא שְׁעוֹר
וְצִמְצוּם הַקְּדוֹשׁ, כְּדֵי שְׁנַזְכֶּה עַל-
יְדֵי-זֶה לְהַפִּיר אוֹתְךָ, וְלִהְשִׁיג אוֹתְךָ,
וְלַעֲבֹדְךָ בְּאַמַּת בִּירְאָה וְאֶהְבָּה.



חֹם וְחַמַּל, עַל סִגְלָתְךָ וְרַעֲיָתְךָ, עַל
עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ, עַל צְבִי צְבָאוֹת
חִמְדָּתְךָ, אֲשֶׁר בְּכָל לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה
קָרְאתָ אוֹתָנוּ בְּאֶהְבֶּתְךָ וּבְחִמְלָתְךָ, אֶהְבֶּתְךָ
אוֹתָנוּ וְרַעֲיָתָ בָּנוּ, וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל
הַלְשׁוֹנוֹת, וְקַרְבַּתָּנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעַבֹּדְתְךָ.

וְנִזְכָּה לְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּהַתְקַרְבוֹת גְּדוֹל
בְּאַמַּת וּבְלֵב שָׁלֵם, כַּאֲשֶׁר נָאָה
לְעַם סִגְלָתְךָ.

"לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נָכוֹן
חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי, אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ
וְרוּחַ קְדֻשָּׁךְ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי."

וְתַעֲזָרְנִי, שְׁאֲזַכֶּה לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה
חִדּוּשִׁים-אֲמַתִּיִּים בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה, וְאֲזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד 'חִדּוּשֵׁי-
תּוֹרָה', שְׂיִהְיֶה לִי רִשׁוּת מִן-הַשָּׁמַיִם
לְגַלוֹת אוֹתָם, לְעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְ"עַם
סִגְלָה".

וַיַּגְלֵל זְכוּת עַל-יְדֵי, וְאֲזַכֶּה לְהַטִּיב
מִטּוֹבְךָ אֲשֶׁר תַּחֲנִנִּי, לְכָל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְגַלוֹת הַסִּגְלָה לְ"עַם
סִגְלָה", לְגַלוֹת לָהֶם מַה שְׁתּוֹזַפְנִי לְהַשִּׁיג
בְּשִׁכְלִי, חִדּוּשֵׁי-תּוֹרָה אֲמַתִּיִּים, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה.

בְּאַפְּן שְׂיַחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי
דְבוּרֵי. וְלֹא אֶפְשֵׁל בְּאִמְרֵי פִי,
וְלֹא אוֹמֵר דְּבַר שְׁלֹא כְּרַצוֹנְךָ.

☉ [ט] תפלות־ותחנונים ח"א לו ☉

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ריט, 'בצע אמרתו')

"ועתה אם שמוע תשמענו בקלי וגו', והייתם לי סגלה מפל העמים וגו'. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, הו)

"יהוה מלך גאות לבש, לבש יהוה עז התאזר". רבונו של עולם, אתה לבד ידעת גדלתך וגאותך, כי מי יוכל לשער קצת רוממות גדלתך ותפארתך, כמו שכתוב: "גדול יהוה ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר".

אך מגדל רחמיה הרבים וחסדיה הגדולים, רצית לגלות מלכותך לכל באי עולם, "ואתה בחרת בנו מפל העמים, ורוממתנו מפל הלשונות, וקדשתנו במצוותיה, וקרבתנו מלפנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת".

וצמצמת והלבשת את גדלתך וגאותך, כדי שנוכל לסבל ולקבל על מלכותך עלינו, "ותתן לנו מגן ישעך וימינה תסעדנו וענותך תרבנו".

ולבשת מדת הענוה והקטנות כביכול, וירדת על הר־סיני ללמד לעמך תורה ומצוות, ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש.

והבטחת להם קדם מתן־תורה, הבטחות גדולות מאד, כמו שכתוב: "והייתם לי סגלה מפל העמים וכו', ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו'".

שכל אלו ההבטחות וההתגלות, היו בחינת הכנעה וקטנות כביכול.

וכל־זה בשביל שיקבלו ישראל על מלכותך ויראתך עליהם בשלמות, כמו שכתוב: "כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים, ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

על־כן חוס ויחמל נא עלינו, וזכור לזכר כל־זה היטב, ולשום זאת על לבנו בכל־פעם, ונזכה להתעורר על־ידי־זה באמת, לקבל על מלכותך ויראתך עלינו.

אשר זה עקר רצונך, וכביכול אתה מקטין את־עצמך ושואל ומבקש דבר זה מאתנו, כמו שכתוב: "ועתה ישראל, מה יהוה אלהיך שאל מעמך, כי אם ליראה את יהוה אלהיך" וכו'.



☉ [י] לקוטי־תפלות ח"א קכט ☉

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א קצ, זייענו כל העם)

"זייענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה, וישב משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה וגו'. ויגד משה את דברי העם אל ה'" (שמות יט, חט)

"משה הוסיף יום אחד מדעתו" (שפת פז).

רבונו של עולם, נותן התורה, אוהב עמו ישראל, הבוחר בעמו ישראל באהבה. אתה ברחמיה נתת לנו בחירה, שיהיה לנו כח לבחר בחיים, או להפך חס־ושלום.

אֲשֶׁר זֶה הָעֲנִין שֶׁל 'כַּח הַבְּחִירָה'
שֶׁנִּתְּתָ לְהָאָדָם, הוּא פְּלֵאֵי
פְּלָאוֹת, הַפְּלֵא הַגָּדוֹל שֶׁבְּכָל פְּלָאוֹת
בְּרִיּוֹתֶיךָ, שֶׁבְּרָאתָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

כִּי אֵין דְּבַר נִפְלֵא וְנוֹרָא וְנִעְלָם וְנִסְתָּר
בְּכָל הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ
זֹאת הַפְּלִיאָה הַנִּשְׁגָּבָה וְהַחֲדוּשׁ הַנִּפְלֵא
וְהַנִּעְלָם - שֶׁיְהִיָּה נִמְצָא נִבְרָא בְּעוֹלָם
בְּכַחַךְ, שֶׁיְהִיָּה לוֹ 'כַּח הַבְּחִירָה' לְבַחֵר
בְּדַרְךְ שֶׁהוּא רוֹצֵה, שֶׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ, אוֹ כְּנִגְדֵי רְצוֹנְךָ חֵסֵד וְשָׁלוֹם.

וּבְבִין בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת,
שֶׁתְּהִיָּה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, וְתִהְיֶה
עִמִּי תָמִיד, שֶׁאַטָּה אֶת כַּח בְּחִירָתִי אֵלֶיךָ
וְלִרְצוֹנְךָ.

שְׂאֻזְכָּה תָמִיד בְּכָל-עֵת, לְבַחֵר בְּחַיִּים
בְּדַרְךְ-הַטּוֹב וְהָאֱמֶת, כְּרְצוֹנְךָ
וּכְרְצוֹן הַצְּדִיקִים-הָאֱמֵתִיִּים, וְלֹא אֲטָה
מִרְצוֹנְךָ יָמִין וּשְׂמָאל כָּל יְמֵי חַיֵּי עַד
עוֹלָם.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן כָּל, אֶתָּה
הוֹדַעְתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ: שֶׁעָקַר 'כַּח
הַבְּחִירָה' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה
עַל-יְדֵי 'מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ' עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם, הוּא
רַק עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא דִבְרַתְּ עִם יִשְׂרָאֵל
בְּעֲצָמָם אֲלֵיהֶם לְנִכְחַח, רַק כָּל דִּבְרֶיךָ הָיָה
עִם 'מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ' עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם, וְהֵם שָׁמְעוּ
בְּדַבְּרֶךָ עִמּוֹ.

וּמִחֲמַת זֶה יֵשׁ לָנוּ 'כַּח הַבְּחִירָה' עַל
כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. כִּי כָל

אֲשֶׁר יִדְבַר יְהוָה אֶל הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, הוּא
מִכְרַח לַעֲשׂוֹתוֹ בְּלִי בְּחִירָה.

וּמִשָּׁה-רַבֵּנוֹ לֹא הָיָה לוֹ 'כַּח הַבְּחִירָה'
עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, רַק כָּל
בְּחִירָתוֹ הָיָה בְּעֲנִין: "מֹשֶׁה הוֹסִיף יוֹם
אֶחָד מִדַּעְתּוֹ".

דְּחִינּוֹ: בְּמָה שֶׁלֹּא בְּאֶרֶץ לוֹ בְּפְרוּשׁ,
וְהָיָה מִכְרַח לְהַבִּין מִדַּעְתּוֹ אֵיךְ
לְהַתְּנֶהג, וּבִזְזָה הָיָה כָּל 'כַּח בְּחִירָתוֹ'.

וְהִנֵּחַ אֲנֹכִי בְּעֲנִי, אֲשֶׁר הַתְּאוֹת וְהַמַּדּוֹת
מִתְּגַבְּרִים עָלַי כְּמוֹ שֶׁמִּתְּגַבְּרִים
וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד בְּכָל-עֵת, וַיֵּשׁ לִי
בְּחִירָה גְּדוֹלָה עַל כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה.

וְאֲנִי צָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוֹל וַיִּשׁוּעָה
וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים מֵאִתְּךָ תְּתַבַּרְךָ,
שֶׁאַזְכָּה לְהַטּוֹת 'כַּח בְּחִירָתִי' לְחַיִּים,
לְבַחֵר בְּטוֹב וְלִמְאֹס בְּרָע.

וְעַתָּה מָה אַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר נוֹסַף לְכָל-זֶה,
אֲנִי מְסַפֵּק הַרְּבָה בְּכִמְהָ דְבָרִים
אֵיךְ לְהַתְּנֶהג בָּהֶם. וְדַעְתִּי וְעֲצַתִּי חִלּוּקָה
מְאֹד בְּהַרְּבָה דְבָרִים, אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל
לְכוּן בָּהֶם רְצוֹנְךָ בְּאֱמֶת אֵיךְ לְהַתְּנֶהג
בָּהֶם.

וְנִדְמָה לִי: שָׂאֵם הֵייתִי יוֹדֵעַ רְצוֹנְךָ
בְּאֱמֶת, הֵייתִי מִתְּנֶהג כְּרְצוֹנְךָ
בּוֹדָאִי.

וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אָבִינוּ אֶתָּה,
"אֲנַחְנוּ הַחֲמֹר וְאַתָּה יִצְרָנוּ
וּמַעֲשֶׂה יָדְךָ כְּלָנוּ". הוֹרְנִי וְלִמְדֵנִי מָה
אַעֲשֶׂה וּמָה אֶפְעַל.

כי 'משה רבנו' ושאר צדיקים גדולים ונוראים, שהיה להם בחירה בענינים כאלה שהיו מספקים בהם איך הוא רצונך - היה להם פח וגבורה גדולה.

כי היו "גברי כח עשי דברו", "דדמין למלאכים ממש", וכבר שברו כל התאות לגמרי, ולא היה להם בחירה מצד התאוה בשום דבר שבעולם.

ועל-כן היה ראוי שיהיה להם בחירה, בבחינת: "משה הוסיף יום אחד מדעתו", שהם הדברים שהיו מספקים בהם.

אבל איש עב וגס כמוני, אשר הרביתי לפשע נגדך, ועדין התאות רודפים אחרי כל-כך, ואני חושב מחשבות בכל-עת למצא עצה ותחבולה ותרופה לדחותם מעלי, וכח בחירתי מגשמת מאד.

מה אעשה, כשנוסף לזה מבלבלין אותי הרבה וכמה ספקות וחלקת-העצה, בכמה דברים שאיני יודע איך להתנהג בהם. במה אזכה למצא הדרך הישר והנכון באמת, באפן שאזכה להתקרב אליך באמת לאמתו.

רבוננו של עולם, מרב בלבול-דעתי, טענותי נסתמין, ואיני יכל לפרש שיחתי היטב.

אבל אתה יודע כל תעלומות לבבי. ועתה הורני ולמדני מה לעשות, ואיך להתנהג מעתה כל ימי חיי. למדני עצה וגבורה למלחמה כבדה כזאת.

קומה בעזרתי והושיעני, שאזכה להטות לבבי אליך, לבהר בטוב בכל הדברים שאני יודע אמתת רצונך בהם על-פי תורתך הקדושה. ולא אלך עוד אחרי שרירות לפי הרע, ולא אתור אחר לבבי ואחרי עיני.

רק אזכה בכל-עת, להטות בחירתי לדרך החיים והטוב והאמת, ותאיר עיני בתורתך, ותלמדני ברחמיה בכל-עת, שאזכה לידע האמת, ולכונן רצונך בכל הדברים שאני מספק בהם.

ותשמרני ותצילני, מספקות ובלבולים ומחלקת-העצה, רק אזכה תמיד לידע אמתת רצונך בכל הדברים שבעולם, כי אני סומך עליך בכל תנועותי, וכרצונך אעשה.

"הורני יהוה דרך חקיך, ואצרנה עקב. הדריכני בנתיב מצותיך, פי בו חפצתי. הט לפי אל עדותיך, ואל אל בצע".

רחם רחם מלא רחמים, עלי ועל כל התלויים בי. "תחי ירך לעזרני, פי פקודיך בחרתי. תחי נפשי ותהללך, ומשפטיך יעזרוני. תעיתי כשה אובד בקש עבדך, פי מצותיך לא שכחתי". תעינו לשמאל, ימינך תקרבני.

"תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את פניך, נעימות בימינך נצח". "יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לפי לפניך, יהוה צורי וגאלי". אמן ואמן.



❁ [יא] לקוטי תפלות ח"א כב ❁

(על פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

"ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה" (שמות יט, ח)

"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז)

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
בְּכָל פֶּעַם אֹר הָעֵדִים וְהַכְּתָרִים
הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהַכְּתָרָת אוֹתָנוּ בְּחֹרֵב בְּשַׁעַת
'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה', בַּעַת שְׁאֲמַרְנוּ לְפָנֶיךָ:
"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", שְׁאֵז נִכְתְּרוּ שְׁנֵי כְּתָרִים
בְּרֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ נִלְקַחוּ וְנִסְתַּלְקוּ
מִמֶּנּוּ, וְאַתָּה עֲתִיד לְהַחְזִירָם
לָנוּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְשִׁמַּחַת עוֹלָם עַל
רֵאשִׁים".

רַחֵם עָלֵינוּ וְעֲזָרְנוּ, שְׁנִזְכָּה לְקַדֵּשׁ
וְלִטְהַר עֲצָמֵנוּ, וְנִזְכָּה לְסוּר מִרַע
בְּאֵמֶת, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד.
וְנִזְכָּה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה תָּמִיד בְּאֵמֶת
וּבְמִסִּירוֹת-נֶפֶשׁ.

בְּאֵפֶן שְׁנִזְכָּה שִׁיחְזִירוּ לָנוּ לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד, אֶת שְׁנֵי כְּתָרִים הָאֵלוּ
הַנִּעֲשִׂים מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", שֶׁהֵם 'תּוֹרָה
וּתְפִלָּה', שֶׁהֵם 'נְגִלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה'.

וְתִזְכְּנֵנוּ בְּכָל-פֶּעַם, לְהַשִּׁיג נִסְתָּרוֹת
שֶׁבְּתוֹרָה, לְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה.

וְנִזְכָּה לַעֲסֹק וְלִיגַע וְלִטְרַח תָּמִיד
בְּעִבּוּדְתֶךָ, בְּדַבְּקוֹת גְּדוֹל
וּבְמִסִּירוֹת-נֶפֶשׁ בְּאֵמֶת, עַד שְׁנִזְכָּה לִילֶךְ
וְלַעֲלוֹת בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל בְּכָל-פֶּעַם,
מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּמִמַּעְלָה לְמַעְלָה.

עַד שְׁנִזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּכָל-פֶּעַם,
נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וּבְכָל-פֶּעַם נִזְכָּה לְהַשִּׁיג "נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע" הַגְּבוּהֵי יוֹתֵר.

וְנִזְכָּה תָּמִיד, שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלָּנוּ
בְּכָל-פֶּעַם, מִה'נִסְתָּר' 'נְגִלָה',
מִה'נִשְׁמָע' 'נַעֲשֶׂה', מ'תְּפִלָּה' 'תּוֹרָה',
מ'תּוֹרַת יְהוָה' 'תּוֹרַתְנוּ', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְּצוּ, וּבְתוֹרַתוֹ
יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה".

וְנִזְכָּה לַעֲלוֹת בְּכָל-פֶּעַם, מִדְּרָגָא
לְדְרָגָא, וּמִעוֹלָם לְעוֹלָם הַגְּבוּהֵי
יוֹתֵר, מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" זֶה, לְ"נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע" גְּבוּהֵי יוֹתֵר. וְכֵן בְּכָל פֶּעַם וּפֶעַם
לְעוֹלָם וָעֶד.

כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "הַנִּסְתָּרוֹת לִיהוָה
אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְכַנִּינּוּ עַד
עוֹלָם, לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה
הַזֹּאת".

עַד שְׁנִזְכָּה לַעֲלוֹת בַּעֲלִיָּה גְּדוֹלָה, לְהַבִּין
וְלְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ,
וְנִזְכָּה לַעֲלוֹת וּלְהַכְּלִל בְּךָ בְּאוֹר הָאֵיךְ-
סוּף, וְנִזְכָּה לְהַכְּלִל בְּאַחֲדוּתְךָ, עַד שְׁנִזְכָּה
לְתוֹרַת יְהוָה וּלְתְּפִלַּת יְהוָה בְּאֵמֶת.

וְנִזְכָּה לִילֶךְ וְלַעֲלוֹת מְהֵרָה, מִדְּרָגָא
לְדְרָגָא, וּמִמַּעְלָה לְמַעְלָה,
בְּקַדְשָׁה גְּדוֹלָה, עַד שְׁנִזְכָּה בְּחֵינּוּ לְהַכְּלִל
בְּךָ בְּאֵמֶת בְּאוֹר הָאֵיךְ-סוּף, כְּרִצּוֹנְךָ
וּכְרִצּוֹן צְדִיקֶיךָ-הָאֵמֶתִיִּים.

עַד שְׁנִזְכָּה לְתוֹרַת יְהוָה וּלְתְּפִלַּת
יְהוָה בְּאֵמֶת, וְלֹא נְבוּשׁ בְּעוֹלָם-

הזה, ולא נפלים לעולם-הבא.

☪ [יב] לקוטי-תפלות ח"א מט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

"יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות,

ונפל ממנו רב" (שמות יט, כא)

צור לבבי וקדושי, צור עולמים יוצר הכל, רבון כל המעשים אדון כל הנשמות, יודע התעלומות.

אתה ידעת את לבבי, אתה ידעת את עצם תבערת קדשת אור האלהות השופע בלבי. כי אנחנו "חלק אלוה ממעל", ושכינת אלהותך בתוך לבבנו.

על-כן הומה עלי לבי, לבי כפנור יהמה, "כלה שארי ולבבי, צור לבבי וחלקי אלהים לעולם. נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות יהוה, לבי ובשרי ירננו אל אל חי".

ורשפי שלהבת לבבי הבוער ונכסף אליך, מים רבים לא יוכלו לכבותה ונהרות לא ישטפוה, כי אור לבבי מקשר ומחבר באורך הגדול האין-סוף.

על-כן אור להביות לבבי, הוא עד אין-סוף, כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתי אליך, וגעגועי וחפצי וכוספי חזק ואמיץ אליך בלי שעור וערף.

עד אשר לפי עצם אור להביות הלב עד אין סוף ותכלית, לא היה אפשר לעשות שום עבודה כלל, כי אור קדשת לבבי, בוער ומתלהב אליך בחשק נמרץ

וברצון חזק, להיות דבוק ונכלל בקך תמיד לעולם ועד.

אך אתה גלית לנו על-ידי חכמיה הקדושים: אשר אין רצונך בזה, ולא זאת היתה פונתך הקדושה בכריאתנו, כי אתה ידעת כי בשר-ודם אנחנו, ואי אפשר לנו להיות דבוקים בקך תמיד, ואתה חפץ בעבודתנו בעובדות ובמעשים טובים, אשר בשביל זה באנו בעולם-הזה השפל, לעבד אותך בתורה ובמצות-מעשיות.

על-כן גזרת עלינו, לבלי להרס לעלות אל יהוה, ולבלי לבער אליך יותר מהמדה, וגזרת עלינו לצמצם אור ההתלהבות שבלבבנו, ולעשות חלל-פנוי בלב, כמו שכתוב: "ולבי חלל בקרבי".

כדי שעל-ידי-זה נזכה לצייר בלבבנו, כל המדות טובות וקדושות, ולהמשיך עלינו על עבודתך באמת, וללכת בדרכיך הטובים, ולהתדבק במדותיך הקדושות, ולעבד אותך בהדרגה ובמדה.

ועל-ידי-זה נזכה לקבל עלינו על מלכות-שמים שלמה, ולגלות מלכותך לכל באי עולם, אשר זה היה פונתך בכריאת האדם, כדי שיתגלה מלכותך בעולם.

ובכן באתי לפניה יהוה אלהי ואלהי אבותי, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, ואלהי כל הצדיקים האמתיים, אלהי הראשונים והאחרונים, ואלהי כל ישראל.

יְהִי נָא וַיִּכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
עָלַי, עַל פְּגוּם וּמִבְּלָבֶל כְּמוֹנִי,
וְתוֹרֵנִי וְתַדְרִיכֵנִי בְּאַמְתָּךְ וְתִלְמַדְנִי,
שְׂאֵזְכָה לְדַעַת בְּאַמֶּת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן
זֶה, בְּאִיזָה דֶרֶךְ בְּאִיזָה אַפֵּן לְצַמְצֵם הָאֹר
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וְצַמְצוּם בְּאַלְהוּתְךָ, שְׂאֲסוּר לוֹ לְצֵאת
בְּשִׁכְלוֹ חוּץ מִהַגְּבוּל שְׂיִישׁ לוֹ.

☪ [יד] תפלות ותחנונים ☪

השְׁמָטָה לְלִקּוּטֵי תַפְלוֹת ח"א צב

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א עב,
'להתחזק בכל פעם נגד היצר הרע')

"רַד הָעֵד בְּעַם, פֶּן יִהְרְסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת,
וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רַב" (שְׁמוֹת יט, כא)



☪ [יג] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"רַד הָעֵד בְּעַם, פֶּן יִהְרְסוּ אֶל ה' לְרֵאוֹת,
וְנִפְּל מִמֶּנּוּ רַב" (שְׁמוֹת יט, כא)

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ, וְתַעְזָרְנוּ לְצַמְצֵם אֶת
מַחְנוֹ וְשִׁכְלָנוּ בְּצַמְצוּם
דְּקַדְשָׁהּ, וְנִשְׁמַר אֶת מַחְנוֹ מְאֹד לְבַל יֵצֵא
חוּץ מִן הַגְּבוּל חֵסֶד וְשָׁלוֹם.

וְאַפְּלוּ בְּקַדְשָׁהּ לֹא יִהְרַס מַחְנוֹ לְצֵאת
חוּץ מִהַגְּבוּל שְׂיִישׁ לָנוּ,
ו"בְּמִפְּלֵא מֵאַתָּנוּ לֹא נִדְרַשׁ, וּבְמִכְסָּה
מִמֶּנּוּ לֹא נַחְקַר".

רַק בְּמָה שֶׁהֲרִשִׁינוּ, נִתְבּוֹנֵן בְּשִׁכְלֵ-
אַמְתִּי, בְּשִׁכְלֵ חַרִּיף וּמְהִיר, בְּשִׁכְלֵ
זֶךְ וְצַח, בְּשִׁכְלֵ נְכוּן וְאַמֶּת וְיִצִיב וְקִים
וְיִשָּׁר וְנִאֶמֶן כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתַעְזָר לָנוּ וְלְכָל עַמּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִמְשִׁיךְ
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, קַדְשֵׁת
הַצַּמְצוּם הַשִּׁיךְ לְשִׁכְלוֹ, לְבַל יִהְרַס מַחוּ
לְצֵאת מִן הַגְּבוּל שְׂיִישׁ לוֹ.

כִּי אַתָּה "אֵל שְׂדֵי", "שְׂיִישׁ דִּי
בְּאַלְהוּתְךָ לְכָל בְּרִיָּה" - שְׁכַל בְּרִיָּה
וּבְרִיָּה מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, יֵשׁ לוֹ דִּי וּגְבוּל

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ:
שֶׁלְפַעְעָמִים גַּם בְּעִנְיַן הַהִתְקַרְבוּת
עֲצָמוּ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ יִצְרָה־רַע גְּדוֹל,
כִּי לְפַעְעָמִים רְבוּי הַהִתְלַהְבוּת חוּץ מִהַמִּדָּה
וְלִמְעַלָּה הִרְבָּה מִמְדַּרְגָּתוֹ הוּא מְצַד יִצְרָ-
ה־רַע.

בְּבַחֲיִנַת הָאֲזִהְרָה שֶׁהִזְהִירוּ יִשְׂרָאֵל
בְּשַׁעַת קְבַלְת־הַתּוֹרָה, לְבָלִי
לְהִרַס אֶת גְּבוּלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "פֶּן
יִהְרְסוּ לְעֵלֶת אֵל יְהוָה" וְכו'.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל נָא עָלַי וְהַצִּילֵנִי גַם
מִבַּחֲיִנַת הַיִּצְרָה־רַע הַזֶּה, רַק
אַזְכָּה לְעַת-עַתָּה, לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת
רִצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי בַחֲיִנְתִּי וּמִדַּרְגָּתִי.

וְאַזְכָּח לְעֵלוֹת מִמְדַּרְגָּה לְמִדְרָגָה בְּכָל-
פַּעַם בְּעִבּוּד־תְּהִיָּה, עַד שְׂאֲזַכָּה
לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת כְּרֵאוֹי לְאִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי.



☪ [טו] לקוטי-תפלות ח"ב לט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עה, וְאֶתְחַנֵּן
פְּרָאסְטָאק - בְּעֵינֵי הַנְּהַגַת הַפְּשִׁיטוּת)

- "עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת" -

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עוֹשֶׂה חֶסֶד חָנּוּם בְּכָל
דּוֹר, אֶתְּהַ בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ חָנּוּם,
בְּרֵאת וְקִימַת עוֹלָמְךָ עֲשָׂרִים-וְשֵׁשׁ
דוֹרוֹת קוֹדֵם מִתֵּן-תּוֹרָה, שְׂאֵז הָיָה הָעוֹלָם
מִתְקִים בְּלֹא תּוֹרָה, כִּי אִם בְּחֶסֶד-חָנּוּם
לְבַד.

רַחֵם עָלֵינוּ גַם עֵתָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּפְתַח לָנוּ אוֹצְרֶךָ הַטּוֹב, אוֹצֵר
מִתְנַת חָנּוּם, וַעֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד חָנּוּם
בְּכָל עֵתְךָ

וְאֶפְלוּ בְּעֵת שְׂאֵנוּ מִתְבַּטְּלִים מִדְּבָרֵי-
תּוֹרָה, רַחֵם עָלֵינוּ בְּזָכוֹת
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֱמִתִּיִּם, וְתִשְׁפִּיעַ
עָלֵינוּ כָּל טוֹב.

וְתַקְּיֵם אוֹתָנוּ בְּחֶסֶד חָנּוּם, כְּמוֹ שְׁקִימַתְךָ
עוֹלָמְךָ בְּחֶסֶד חָנּוּם, עֲשָׂרִים-
וְשֵׁשׁ דוֹרוֹת קוֹדֵם מִתֵּן-תּוֹרָה.

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְזַכְּנוּ
לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים-אֱמִתִּיִּים
הַמְקִימִים אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתוֹרָתְךָ
וְקוֹדְשְׁתֶּם וּבְדַרְכֵי פְּשִׁיטוּתְךָ הַנִּפְלְאִים.

שְׁנֹזְבָה בְּכַחַם וְזָכוֹתְךָ, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
קְדוּשָׁה וְחַיּוּת וְכָל טוֹב בְּכָל-
עֵת, מִה' אוֹצֵר מִתְנַת-חָנּוּם' הַפְּתוּחַ וְעוֹמֵד
לְפָנֶיךָ.

אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְחַיִּין אֶת-עַצְמָם
בְּעֵת שְׂבִטְלִים מִן הַתּוֹרָה, וּבְזֶה

הֵם מְחַיִּין אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים
שְׂבִעוֹלָם (שְׁקוֹרִין: פְּרָאסְטָאקֵס).

הֵן בְּעַל־תּוֹרָה בְּעֵת שְׂבִטְלִים מִן
הַתּוֹרָה, וְהֵן אֲנָשֵׁי הַחֶמּוֹן וְעַמֵּי-
הָאָרֶץ, וְאֶפְלוּ הַמְּנַחִים בְּשִׂאוֹל-תַּחֲתוֹת
וּמִתַּחֲתוֹ רַחֲמָנָא-לְצֻלָּן, וְאֶפְלוּ אוֹמְיָן-
דְּעִלְמָא.

בְּלָם הֵם מְחַיִּין עַל-יְדֵי דְרַכֵּיהֶם
הַנִּפְלְאִים, שְׂעוֹשִׂים עַצְמָם
לְפַעֲמִים כְּאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים לְגַמְרֵי,
וּמְשִׁיכִים חַיּוּת וְשִׁפְעַ טוֹב, מִקִּיּוּם
הָעוֹלָם קוֹדֵם מִתֵּן-תּוֹרָה, שֶׁהָיָה מִתְקִים
הָעוֹלָם בְּחֶסֶד-חָנּוּם, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
הַנִּעְלָמָת, שֶׁהוּא הַדֶּרֶךְ לְכַבוֹשׁ אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל.

וְאֲזֻכָּה לְהַחֲיֹת אֶת עַצְמִי וְלִשְׁמַח אֶת
נַפְשִׁי תָּמִיד, עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה
לְבַד, שֶׁהִיא יְסוּד וְעֵקֶר הַכֹּל.

וְאֲזֻכָּה לִידַע וְלְהֶאֱמִין תָּמִיד, כִּי אֶתְּהַ
בְּרֵאת עוֹלָמְךָ בְּעֲשָׂרֵה-
מְאֻמְרוֹת, וּבְהֵם נִעְלָמִין עֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת
שֶׁהֵם כָּלֵל תּוֹרָתְנוּ הַקְּדוּשָׁה.

וּבְכָל הַדְּבָרִים וְהַחֲפָצִים שְׂבִעוֹלָם,
וּבְכָל הַמְּלָאכּוֹת וְהָעֲסָקִים
וְהַמְּשָׂא-וּמַתָּן, בְּכָל הַמַּחְשְׁבוֹת וְדַבּוּרִים
וְעֲשִׂוֹת שְׂבִעוֹלָם, בְּכָלֵם יֵשׁ בְּהֵם
הָעֲשָׂרֵה-מְאֻמְרוֹת שֶׁבְהֵם נִבְרָאוּ כָּלֵם,
אֲשֶׁר בְּאֵלוּ הָעֲשָׂרֵה-מְאֻמְרוֹת נִעְלָמִין
הָעֲשֵׂרֵת-הַדְּבָרוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזֻכָּה לְקַשֵּׁר וּלְדַבֵּק אֶת
עַצְמִי אֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ

וְהַתּוֹרָה תְּמִיד בְּכָל עֵת וְרַגַע, בְּדֶרֶךְ
תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּאֵמֶת, אֲפִלוּ בַעֲת
שְׁאֵנִי מְכָרַח לְהַתְבַּטֵּל מִן הַתּוֹרָה.



☪ [טז] תפלות-ותחנונים ח"א כח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעג, 'על-ידי הכתב')

"אנכי ה' אלקיך" (שמות ב, ב)

וְזַכְנוּ לְעֶסֶק הַרְבֵּה בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּלְדַבֵּק עֲצָמֵנוּ אֶל
פְּנִימִיּוֹת קְדוּשָׁתְךָ, שֶׁהוּא אור אֱלֹקוֹתֶיךָ
הַגָּנוּז וּמְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה.

בְּבַחֲיִנַת: "אֲנִי נִפְשִׁי כְּתַבִּית
יְהִיבִית", שֶׁנֶּאֱמַר הָעֵקֶר עַל
מִתֵּן-תּוֹרָה, וּמְרַמֵּז בְּרֵאשִׁי-תְבוֹת שֶׁל:
"אֲנִכִּי", שֶׁהִיא תְּבִיחַ רֵאשׁוֹנָה שֶׁל עֲשֶׂר־
הַדְּבָרוֹת.



☪ [יז] תפלות-הבקר ה ☪

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השַׁכְּמַת-הַבֶּקֶר ה; הַבְּנוּיָה

על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכרה')

"פנים בפנים דבר ה' עמכם" (דברים ה, ד)

וַיִּתְרַבֶּה וַיִּתְגַּדֵּל כְּבוֹדְךָ בְּעוֹלָם, עַד
שִׁיזְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְבַחֲיַנַת
נְבוּאָה, מְקַדְּשׁוֹת וּנְבוּאוֹת מִשֶּׁה רַבְּנוּ
עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם, שֶׁקָּבַל לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה מִמֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל הַר-סִינַי,
וְאִזּוּ זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרוּחַ נְבוּאָה, כְּמוֹ

שֶׁכָּתוּב: "פָּנִים אֶל פָּנִים דָּבַר יְהוָה
עִמָּכֶם".

עֲזָרְנוּ גַם עִתָּהּ, שֶׁנִּזְכָּה לְבֹא לְכָל-זֶה,
עַל-יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֵמֶת, שֶׁנִּזְכָּה
לְהִתְקָרֵב אֵלָיו בְּקְדוּשָׁה, וּלְקַיֵּם כָּל דְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּחִדּוּשׁ-
הָעוֹלָם לְעֵתִיד, וּלְקַדְּשׁת
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת, וְשִׁיתְנַהֵּג הָעוֹלָם עַל-
יְדֵי הַשְּׂגָחָה לְבַד, בְּלִי שׁוּם דֶּרֶךְ-הַטֵּבַע
כָּלֵל.

וְהַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת,
וְאִזְכָּה לְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה,
וּלְבַרֵּר הַכַּח הַמְּדַמָּה, וּלְזַכּוֹת לְאֲמוּנָה
שְׁלֵמָה בְּחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם, וּבְחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם
לְעֵתִיד.

וְתַעֲשֶׂה עִמִּי פְּלֹאוֹת, וְתִשְׁגִּיחַ עָלַי
בְּהַשְּׁגַחְתְּךָ לְטוֹבָה חוּץ לְדֶרֶךְ-
הַטֵּבַע, וְתִשְׁנֶה הַטֵּבַע לְטוֹבָה, שֶׁתַּעֲשֶׂה
פְּלֹאוֹת בְּעוֹלָמְךָ, שִׁיחֲזִרוּ כָּל פּוֹשְׁעֵי-
יִשְׂרָאֵל לְעַבּוּדְתְּךָ בְּאֵמֶת, וַיִּשׁוּבוּ מִדְּרָכָם
הָרָעָה, וַיִּגְדְּלוּ כְבוֹד שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם, וַיִּפְּיְרוּ
כְבוֹד מַלְכוּתְךָ, וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה עֹשֶׂה
גְּדֻלוֹת עַד אֵין חֶקֶר.



והחשכות והמניעות.

ובזכות משה רבנו עליו השלום,
ובזכות כל הצדיקי-אמת שהם
גם-פן בבחינת משה, נזכה להתקרב
אליו, דיקא מתוך תקף התגברות
המניעות, ונזכה ברחמיך הרבים לשפרם
ולבטלם בבטול גמור.



שאר התפלות בעניני 'חג השבועות' ומתן-
תורה - נמצאים במערכת 'חג השבועות'



☪ [יח] תפלות-זתחננוגים ח"א יא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קטו, ויעמד העם מרחק)

"ויעמד העם מרחק, ומשה נגש אל הערפל

אשר שם האלהים" (שימות ב, יז)

רבנו של עולם, חוס וחסל נא עלינו,
וחננו מאתך חכמה בינה ודעת,
והמשך עלינו התנוצצות אמת, מקדשת
הדעת של משה רבנו עליו השלום, אשר
הוא כלליות נקדת הדעת של כלל-
ישראל, ונאמר בו: "ומשה נגש אל
הערפל אשר שם האלהים".

עד אשר על-ידי-זה נזכה למצא
אלהותך יתברך בתוך תקף הערפל